

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти
та управління закладом освіти

Реєстраційний № _____

Магістерська робота

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА
В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

СВІТЛИК ЯНА АНДРІЇВНА

Студентка II-го курсу

Освітня програма: 013 Початкова освіта

Рівень вищої освіти: магістр

Тема затверджена на засіданні кафедри

Протокол № _____ / 202_

Науковий керівник:

Чичук Антоніна Петрівна,
доктор педагогічних наук, професор

Консультант:

Гаврилюк Ілона Юліївна,
старший викладач

Завідувач кафедри:

Біда Олена Анатоліївна
доктор педагогічних наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «__» _____ 202_ року

Протокол № _____ / 202_

**Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II**

**Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти
та управління закладом освіти**

Магістерська робота

**РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА
В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**

Рівень вищої освіти: магістр

Виконала: студентка II -го курсу

Світлик Яна Андріївна

Освітня програма: 013 Початкова освіта

Науковий керівник: **Чичук Антоніна Петрівна,**
доктор педагогічних наук, професор

Консультант: **Гаврилюк Ілона Юліївна,**
старший викладач

Рецензент: **Кучай Тетяна Петрівна,**
доктор педагогічних наук, професор

Берегове
2024

**Ukrajna Oktatási és Tudományügyi Minisztériuma
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola**

**Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia,
Oktatási Intézményvezetés Tanszék**

**A KISISKOLÁS TANULMÁNYI EREDMÉNYESSÉGE
TÁVOKTATÁSBAN**

Magiszteri dolgozat

Készítette: Szvitlik Jána

II. évfolyamos hallgató

Képzési program: 013 Tanító

Témavezető: Csicsuk Antonina,

a pedagógiai tudományok doktora, professzor

Konzules tanár: Gávriljuk Ilona

adjunktus

Recenzens: Kucsáj Tetjana,

a pedagógia tudományok doktora, professzor

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ I. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ	
У ПЕРІОД МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	10
1.1. Особистість молодшого школяра	10
1.2. Психологічні умови навчання молодшого школяра	11
1.3. Навчальна діяльність молодшого школяра та її структура.....	14
1.4. Психологічні потреби молодшого школяра для успішного навчання	15
РОЗДІЛ II. УСПІШНІСТЬ, ЯК ФЕНОМЕН В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ	18
2.1. Поняття «успішність».....	18
2.2. Значення успішності у навчанні молодшого школяра.....	19
РОЗДІЛ III. ОЦІНЮВАННЯ, ЯК ГОЛОВНИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ І	
УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ.....	21
3.1. Значення та поняття «оцінювання»	21
3.2. Особливості та форми оцінювання молодших школярів.....	22
3.3. Особливості оцінювання навчальних досягнень молодших школярів в умовах дистанційного навчання	23
РОЗДІЛ IV. СОЦІАЛІЗАЦІЯ, ЯК ПЕРЕДУМОВА УСПІШНОСТІ	
НАВЧАННЯ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА.....	29
4.1. Значення соціалізації, та її місце у навчанні молодшого школяра.....	29
4.2. Соціалізація молодшого школяра в умовах дистанційного навчання.....	30
4.3. Шляхи соціалізації учнів початкових класів під час дистанційного навчання.....	32
РОЗДІЛ V. ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ	
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	34
5.1. Поняття та особливості дистанційного навчання молодших школярів	34
5.2. Передумови ефективності дистанційного навчання молодших школярів	39
5.3. Концепція Нової української школи у контексті дистанційного та традиційного навчання	41
5.4. Комп'ютерна грамотність, як основа дистанційного навчання молодших школярів.....	45
5.5. Дистанційне навчання в початковій школі, як сучасний виклик	48

РОЗДІЛ VI. ВИВЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ НАВЧАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА ТРАДИЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ТЕРИТОРІЇ ЗАКАРПАТТЯ.....	52
6.1. Аналіз дослідження на основі свідочств досягнень молодших школярів	53
6.2. Аналіз анкетувань класних керівників про навчання учнів у традиційній та дистанційній формі навчання	64
ВИСНОВКИ.....	71
РЕЗЮМЕ (угорською мовою)	73
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА	75
ДОДАТКИ.....	82

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	8
I. FEJEZET. A KISISKOLÁS TANÍTÁSÁNAK ÉS NEVELÉSÉNEK PSZICHOLÓGIAI ASPEKTUSA.....	10
1.1. Egy kisiskolás személyiségfejlődése	10
1.2. A tanulás pszichológiai feltételei kisiskolás korban.....	11
1.3. A tanulás folyamata és struktúrája.....	14
1.4. Az kisiskolás tanulási sikereinek és eredményességének pszichológiai háttere	15
II. FEJEZET. A SIKERORIENTÁLTSAÉG MEGALAPOZÁSA KISISKOLÁS KORBAN	18
2.1. A "siker" fogalma	18
2.2. A tanulmányi teljesítmény jelentősége a kisiskolás tanulási folyamatában	19
III. FEJEZET. AZ ÉRTÉKELÉS SZEREPE A KISISKOLÁS TANULÁSÁNAK EREDMÉNYESSÉGÉBEN	21
3.1. Az "értékelés" fogalma és jelentősége a tanulási folyamatban	21
3.2. A kisiskolások értékelésének sajátosságai és formái megoldásai.....	22
3.3. A kisiskolások tanulási eredményeinek értékelése és sajátosságai távoktatásban	23
IV. FEJEZET. A SZOCIALIZÁCIÓ MINT A KISISKOLÁS SIKERES TANULÁSÁNAK EGYIK ELŐFELTÉTELE	29
4.1. A szocializáció jelentősége és szerepe az általános iskolai oktatásban.....	29
4.2. A kisiskolások szocializációjának lehetőségei távoktatásban.....	30
4.3. A kisiskolások szocializációs lehetőségeinek formái megoldásai távoktatásban	32
V. FEJEZET A TÁVOKTATÁS FOGALMA ÉS JELLEMZŐI.....	34
5.1. A távoktatás koncepciója és jellemzői a kisiskolások oktató-nevelő folyamatában .	34
5.2. A távoktatás hatékonyságának előfeltételei a kisiskolások kompetenciafejlesztésében.....	39
5.3. Az iskolarendszer koncepciója Ukrajnában a távoktatás és a hagyományos tanítási forma összefüggésében.....	41
5.4. A számítógépes alapismeretek jelentősége a távoktatásban	45
5.5. Távoktatás kihívásai kisiskolások sikeres oktatási folyamatában	48
VI. FEJEZET A KISISKOLÁSOK TANULÁSI HATÉKONYSÁGÁNAK VIZSGÁLATA HAGYOMÁNYOS OKTATÁSBAN ÉS TÁVOKTATÁSBAN KÁRPÁTALJÁN	52

6.1.A kisiskolások tanulási eredményességvizsgálata az évvégi bizonyítványok alapján olyan tanulóknál, akik az első két osztályt távoktatásban voltak és olyan tanulóknál, akik hagyományos iskolai rendben tanultak	53
6.2. A vizsgált kisiskolások tanítóinak kérdőíves vizsgálata a távoktatás és a hagyományos oktatás tapasztalatairól.....	64
ÖSSZEFOGLALÓ.....	71
REZÜMÉ (magyarul)	73
HIVATKOZOTT IRODALOM	75
MELLÉKLETEK.....	82

ВСТУП

Тема роботи має назву «Результативність навчання молодшого школяра в умовах дистанційного навчання».

Епідемія Covid-19 разом із вторгненням Росії в Україну створила неспокій, коли традиційне навчання було більш неможливе. В результаті привернула увагу всього суспільства до технологій дистанційної освіти. Для забезпечення ефективності дистанційного навчання молодших школярів украй важливо враховувати їхні вікові психологічні особливості, можливості взаємодії із комп'ютерним середовищем.

Дистанційне навчання – це нестандартно, творчо, але воно не замінить традиційне навчання в школі. Безперечно, діти повинні відвідувати школі, навчатися, розвиватися та спілкуватися. Жоден розумний онлайн-інструмент чи цифровий інструмент не можна замінити вчителя. Однак модерні вчителі початкових класів повинні бути готові до боротьби з величезними труднощами та мати дистанційні методи навчання, які набирають обертів.

Метою роботи є визначення результативності навчання в умовах дистанційного навчання, та у традиційній формі навчання. Безпосередньо, важливо дізнатись як дистанційна форма навчання вплинула на успішність навчання молодшого школяра.

Актуальність полягає у тому, що важливо дослідити результативність навчання молодшого школяра в умовах дистанційного навчання.

Мета дослідження: теоретичне та практичне вивчення успішності навчання дітей молодших класів.

Об'єкт дослідження: визначення результативності навчання.

Предмет дослідження: молодші школярі, які перебували довгий період часу на дистанційній формі навчання, та ті школярі, які не перебували.

Робота складається із шести розділів. У першому розділі висвітлюється психологічні основи навчання та виховання дітей у період молодшого шкільного віку. Розділ написаний на основі праць: Зайченко І., Розевона М. та інші. У наступному йдеться про успішність дітей у навчанні, як феномен в початковій освіті. Для написання цього розділу використано наукові статті таких авторів: Кондратенко Л.О., Верниш О.О. та інші. Третій розділ розповідає про важливість оцінювання молодшого школяра, для написання теоретичного матеріалу, використовуючи твердження авторів, а саме: Ващенко Л., Марчук С.С та інші. У четвертому розділі характеризується поняття «соціалізація» та його значення в успішному навчанні молодших школярів, на основі наукових джерел таких авторів: Константинова О.С.,

Бех І.Д., Бібік Н. Розділ п'ятий розпочинається із особливостей дистанційного навчання, характеризується його ефективність, та особливості Нової української школи, основні наукові джерела: Руденський Р. Є., Мельничук В., Закон України щодо початкової освіти. Останній шостий розділ присвячений дослідженню «Вивчення результативності навчання учнів початкових класів в умовах дистанційного та традиційного навчання на території Закарпаття».

До дослідження було поставлено такі гіпотези:

1. Перша гіпотеза: учні молодших класів, які були довгий період часу перебували на дистанційній формі навчання, результативність по засвоєнню різних компетентностей нижча, ніж у тих, які взагалі не навчалися у дистанційній формі навчання;
2. Друга гіпотеза: форма навчання не впливає на успішність у розвитку мовних компетентностей у мовно-літературній освітній галузі;
3. Третя гіпотеза: учні, які довгий період навчалися у дистанційній формі краще володіють комп'ютерною технікою, ніж ті учні, які навчалися тільки у традиційній формі;
4. Четверта гіпотеза: чи на достатньому рівні розвивалися під час дистанційного навчання соціальні компетентності.

Для доказу гіпотез використовувалось емпіричне дослідження.

РОЗДІЛ I. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У ПЕРІОД МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Початок навчання дитини є важливою віхою в її житті. Це означає початок нових зв'язків з однолітками, вчителями та іншими видами діяльності. Унікальний аспект життя учня середньої школи виникає в тому, що все змінюється після вступу до школи. Повсякденна рутинна знає трансформації, що призводить до монотонності та відповідальності за розподіл вільного часу після школи. Крім того, продовжується додаткове визнання від участі у важких розумових завданнях. Дитина розвиває також нові стосунки за межами сім'ї, починаючи з учителем, а потім поширюючись на однокласників. У вищому шкільному середовищі молодші школярі можуть відчувати почуття безпорадності.

Не дивлячись на поширену практику підготовки дітей до навчання в школі, шкільна атмосфера, як правило, стресова, і дітям потрібен час, щоб звикнути до неї. Різка зміна поведінки дитини, яка проявляється як реакція на стрес: діти, які живі й радісні, стають млявими, а діти, які спокійні, — сильно збентежені. Увага дітей у цей час відзначається надзвичайною мінливістю та відсутністю інтересу до інших предметів (наприклад, дитина може повністю занурюватися в дії вчителя і нічого іншого не помічати). Інші проблеми з пам'яттю: діти можуть забути зовнішність вчителя, розташування класу, свого столу тощо. У міру знайомства дитини зі школою вони зникають (Розенова, 2008).

1.1. Особистість молодшого школяра

Характер молодшого школяра складається з комплексу рис, який не мав дошкільника. Ці риси є похідними від новоутворень особистості учнів середньої школи. Це розсуд, внутрішній план дій і роздумів. На цій основі формується теоретичне мислення. Без теоретичного мислення важко доповнити навчання. (Дуткевич, 2012).

У початковій школі довільність емоційної сфери посилюється і є центром психічного розвитку дитини, забезпечуючи вміння володіти собою і аналізувати різні ситуації. У дітей хаотичний характер регуляції емоцій впливає на соціальний та інтелектуальний розвиток. Учні молодшого шкільного віку з розвиненими навичками емоційної регуляції приводяться спокійно, добре навчаються, не викликають нарікань у вчителів і батьків.

Видатний психолог Л.С. Виготський описував довільність як здатність керувати своїми діями, зовнішніми і внутрішніми, виходячи з культурних рамок їх організації. Зростання довільності зазвичай детерміновано суспільством і передбачає оволодіння методами розуміння поведінки та її регулювання (Маляр, Новик, 2016).

Поняття довільності діє до саморегуляції поведінки на основі очікувань дорослих. Він охоплює інсталяцію цілей, пошук методів їх досягнення та подолання перешкод. У контексті учня початкової школи довільність найбільше помітно в академічній сфері. Створивши внутрішній план дій, учні можуть передбачити вихід своєї діяльності та зібрати додаткові ресурси. Вони також можуть вирішувати проблеми за допомогою усного спілкування та давати усні звіти про свій прогрес. Здатність пояснювати та виправдовувати свої дії, а також виявляти та виправляти помилки на основі створення рефлексії – здатності об'єктивно аналізувати власну поведінку відповідно до вимог завдання. Розвиток особистості учня молодшого шкільного віку відбувається в складній мережі взаємних батьків, учителів, однолітків та інших дітей.

Сукупність психологічних особливостей учнів початкових класів характеризується нерішучістю. Зазвичай всі учні мають однакову загальну рису: життєрадісність, доброзичливість та пряме висловлювання своїх емоцій та ставлення. З негативного боку – злість, нетерплячість (Зайченко, 2009).

1.2. Психологічні умови навчання молодшого школяра

Навчання – це важливий і надійний спосіб отримати систематичну освіту, а освіта – це не що інше, як специфічний навчальний процес, яким керують вчителі. Основною плановою освітньою політикою сьогодні є забезпечення сучасної якості освіти на основі збереження її самобутності та визнання актуальних і перспективних потреб особистості, суспільства і держави (Шаповал та інші, 2015).

Період від шести до семи років підтверджений кризовим. 6-річний першокласник за розумовим віком ще оцінений дошкільником. Він зберігає своєрідність мислення дошкільника, найбільш розширене мимовільне запам'ятовування (запам'ятовується найцікавіше, а не потреба запам'ятовувати). Увага дитини сконцентрована не більше 10-20 хвилин за одним видом діяльності. Тільки в умовах злагодженої роботи можливо надання психологічної допомоги учням при переході до першого класу. Психолог регулює та коригує процес адаптації шляхом впровадження педагогом рекомендованих практик, які, у свою чергу, враховуючи рекомендації психолога, змінюють хід навчального процесу (Панка, 2013).

Для дітей навчальна діяльність стає провідною і має яскраво виражений характер. Унікальна складова навчальної діяльності виникає в тому, що її зміст складає передусім наукові ідеї та загальні методи вирішення проблем, пов'язаних з ними, призначенням і результатом діяльності є формування наукових знань і пов'язаних з ними навичок. У складі навчальної діяльності характерним є поділ цих компонентів на мету (набуття конкретних знань, умінь і навичок), та навчальні цілі (завдання), навчальні дії та операції. За допомогою цих компонентів учні можуть усвідомлювати зміст навчання, контролювати свої дії, оцінювати успішність.

Зміст структури навчальної діяльності розробляється поступово, дотримуючись стилю навчання учнів, щоб розвинути перші можливості вчитися. Завдання виховної діяльності, які раніше визначалися змістом шкільної освіти, зараз переглядаються. оволодіння останньою зумовлює як діяльність, так і створення нових учнів. Серед останнього в сучасний час на першому місці виділяють процес мислення і мовленнєвих дій, необхідний для усвідомлення навчального завдання, усвідомлення його змісту, розпізнавання внутрішніх зв'язків, виявлення причинно-наслідкових зв'язків у предметах пізнання тощо. Вони залежать від запам'ятовування, відпрацювання та інших дій. Конкретний склад кожної дії базується на навчальному етапі та його змісті (мова, математика, природничі науки тощо).

Значний вплив на навчання молодших школярів мають різні види наочності. Ми повинні знати, що його використання є засобом передачі учням сенсорної інформації, необхідної для розвитку ідей і концепцій щодо пізнаваних об'єктів, це також здатність сприймати аспекти іншої реальності навколо нас. Збільшується поштовх до навчальних закладів дітей. Вони набувають пізнавальних здібностей, зокрема зацікавленості як процесом, так і змістом навчання, усвідомленням необхідності виконання навчального завдання, почуття обов'язку, відповідальності перед учителем і батьками (Шаповал та ін., 2015).

Також присутні інші конкретні ситуації, які призводять до навчання. Спочатку учні школи повинні навчитися розрізняти властивості понять і розв'язувати певний клас практичних завдань. Крім того, відтворення зразків із цих методик є основним призначенням навчальної діяльності. Учитель допомагає цьому виду діяльності, ставлячи молодших школярів у систему, яка вимагає від них пошуку загального підходу до вирішення всіх конкретних практичних питань певного типу. Керівництво вчителя дозволяє учням знайти та створити цей метод.

Наступним етапом роботи є відтворення окремих операцій та інтеграція системи умов, інших для використання методу. У подальшому, стикаючись із відповідними практичними завданнями, студенти відразу ж виконують засвоєний загальний підхід до їх розв'язування, що виявляє навички, виготовлені раніше в навчальному середовищі. Однією з вимог психологічних вимог до організації початкової освіти є викладання всіх тем і розділів програми з використанням навчальних ситуацій, які спрямовують на розуміння учнями загальних принципів визначення понять і розв'язування проблеми.

Робота учнів у навчальних ситуаціях складається з різноманітних видів дій, серед яких особливе місце займається навчальною діяльністю. Саме за допомогою останнього навчального відтворюють і засвоюють зразки загальних способів розв'язування завдань і загального прийому визначення умов їх використання. Ці дії виконуються об'єктивно і психологічно. Ще одним завданням виховного процесу на цьому етапі є формування в учнів необхідної системи виховної поведінки. Без такого засвоєння навчальний матеріал проходив би поза рамками навчальної діяльності, тобто формально через механічне запам'ятовування понять або мовних особливостей прийому завдань розв'язування (Заброцький, 1998).

З кінця 1990-х років інтерес українців до шкільної неспішності поступово спадає. Основна причина цього явища сталася в тому, що в періоди стрімких соціально-політичних змін цінність «академічних» знань значно погіршилася. Доступність вищої освіти все більше залежить від фінансових ресурсів, а не від використання знань, через поширення приватних закладів вищої освіти та монетизацію освіти в державних інститутах, коледжах та університетах. Водночас поява віртуальних освітніх платформ відкрила численні шляхи для професійного зростання, навчання та особистого розвитку поза межами традиційної формальної освіти.

Парадоксально, але інтерес до проблеми неспішності знизився, а кількість дітей, які відчувають труднощі із засвоєнням навчального матеріалу, зростає. Тривале взаємодія маленьких дітей з електронними гаджетами всіх типів може призвести до змін у їхньому когнітивному розвитку, сприяти формуванню нових здібностей (необхідних для успішного функціонування в «цифровому світі») і зберегти розвиток деяких традиційних здібностей. Ще однією причиною збільшення кількості учнів із труднощами у навчанні є те, що події, пов'язані з анексією Криму та війни на сході, призвели до психологічної травми у великій кількості дітей, що призвело до тимчасової втрати здатності до навчання (Кондратенко, 2017).

Діти, беручи участь у новій освітній роботі, поступово пристосовуються до вимог нової навчальної роботи, і підпорядкування нової навчальної роботи призведе до розвитку нових якостей особистості, яких не буде в дошкільному віці. Ці якості (новоутворення) виробляються і розвиваються в учнів молодшого класу з формуванням навчальної діяльності.

Довільність, як особлива якість психологічного процесу, внутрішнього плану дії і рефлексії, є основною психологічною завершеністю молодших школярів. Саме з ними психологія молодших школярів досягає рівня розвитку, необхідного для продовження навчання в середній школі і переходу в підлітковий вік з особливими вимогами і можливостями. Розвиток молодших школярів у процесі навчання в основному забезпечуються змістом навчання. Однак залежно від методу навчання дітей по-різному засвоюють той самий зміст і по-різному впливають на їхній розвиток. Навчання впливає на розвиток молодших класів через свою організацію, замість форми їхнього колективного співробітництва та спілкування між собою та з учителями (Нечай, 2023).

1.3. Навчальна діяльність молодшого школяра та її структура

Провідною діяльністю психологічного розвитку молодших школярів є навчальна діяльність. На початку навчання в школі діти мають певні елементи навчальної діяльності. Наприклад, дитина виконує певні вправи та завдання під керівництвом учителя, але цільна структура навчальної діяльності та система її взаємопов'язаних компонентів формується в процесі всього процесу початкової освіти. Коли учні володіють усіма компонентами навчальної діяльності, говорять про самостійну навчальну діяльність, яка є необхідними умовами успішного навчання дітей у початковій школі. Змістом навчальної діяльності є теоретичні знання, які характеризуються дедуктивною структурою: від абстрактного (поняття, правила, закони, припущення) до конкретного (приклад, практичні завдання) (Зайченко, 2009).

Учнями молодших класів вважаються діти віком від 6/7 до 10/11 років, які навчаються в 1-4 класах сучасної школи. Ця вікова група завершує етап дитинства. У цей час відбувається активне анатомо-фізіологічне дозрівання шкідливих речовин. Основною особистісною характеристикою молодшого школяра є прийняття та

усвідомлення своєї внутрішньої позиції, що дає підстави вважати цей вік зрілим дитинством (Підлісна, н.р.).

Під час первинного навчання і після нього навчальна діяльність вдосконалюється за умови ускладнення її цілей, завдань і відповідних дій. Важливу роль у навчальній діяльності займають пізнавальні психологічні процеси. Перший — це мислення, пам'ять і мова. Співвідношення між ними залежить від ступеня навчання та змісту освоєних предметів, як мови, математики, природничих наук тощо. Особливість мислення молодших школярів виникає в його зв'язку з сприйняттям, що пояснює використання в навчанні молодших школярів різних видів наочності: малюнків і планів завдань, макетів, моделей, розкладного матеріалу, таблиць тощо. Крім опорної функції, для молодших школярів наочність може служити джерелом розширеного чуттєвого досвіду, необхідного для формування теоретичного мислення (Зайченко, 2009).

Молодший шкільний період розвивається як сенситивний період для навчання, виховання і розвитку особистості, період позитивних змін і перетворення особистості. Розвиток особистості школяра в початковій школі відбувається переважно в доміантному полі діяльності цього онтогенетичного етапу – у сфері навчання. Основною закономірністю розвитку особистості молодших школярів у процесі навчання є трансформація соціального статусу в соціальний статус школяра. Але ще одна річ у молодших школярів – їм, перш за все, потрібно ще пограти. Ігрова діяльність має важливе значення для розвитку мотивації учнів, у тому числі розвиток бажання вчитися свідомо (Підлісна, н.р.).

1.4. Психологічні потреби молодшого школяра для успішного навчання

Успіх будь-якої справи залежить не тільки від здібностей і знань, але й від мотивації чи бажання досягти успіху та проявити себе. Зрештою, чим вищий рівень мотивації, чим більше факторів надихають дитину присвятити собі роботу, тим більший успіх вона матиме. Кожен вчитель хоче, щоб його учні навчалися ефективно, цікавилися школою та мали бажання її відвідувати. У цьому беруть участь і інші батьки, які опікуються учнями. Однак і вчителі, і батьки з жалем мусять визнати: «Не хоче вчитися», «Могла б, але немає запалу». У цих випадках у дитини відсутня необхідна потреба в знаннях, відсутнє бажання вчитися (Воронова, 2007).

Одним із головних трактувань успішного навчання дитини є поняття «мотив». Мотив (від лат. *movere* – приводити в рух, штовхати) у більшість літературних джерел означає як заохочення до певної діяльності, яке направлене на утіху потреб індивіда, і як визнання причини, які належать в основу ним вчинків та дій. Ці два терміни «мотив» і «мотивація» характеризуються як синоніми, але Є. Ільїн стверджував, що термін «мотивація» вживається «навіть частіше, оскільки розуміючи під нею процеси детермінації активності людини і тварин або формування спонук до діяльності, у це поняття можна включити будь-що, адже детермінувати і спонукати може безмежне число предметів і явищ» (Приходько, Толмачова, н.р.).

«Будь-яка дія, результатом якої є певна мета, є похідною від однієї або кількох причин. Мотивом служити узагальнене, але недосконало усвідомлене бажання», - пише С. Л. Рубінштейн (Холод, 2018: 196).

Психологічно причина — це особисте обґрунтування дії. Мету можна розуміти як причини мотивації, включаючи знання, відчуття та потреби, які ведуть до досягнення мети. Наведені нижче мотиви визначення є прикладами багатозначності цього терміна. Він складається з багатьох компонентів, які мають складний психологічний склад: потреби, інтереси, переконання, цінності тощо. Генетичною основою прагнення людської діяльності є їх різноманітні потреби – первинні (природні) і вторинні (духовні та матеріальні).

Мотивації молодших школярів надзвичайно різноманітні: пізнавальні, соціальні, соціальні, суспільного престижу, комунікативні, мотивації, пов'язані з потребою в самоосвіті, мотиви утилітарного порядку, тривожності, мотиви успіху. Важливу роль у формуванні соціальної мотивації навчальної діяльності молодших школярів успішне оцінювання. Зосередження уваги команди на її перших, навіть невеликих, досягненнях може мати велике значення для розвитку позитивного ставлення до навчання, особливо в класі.

Щоб для молодших школярів була мотивація вчитися потрібно перш за все додержуватись цих принципів:

- обґрунтованість оцінки впливу установок на навчальну діяльність залежить від того, наскільки учні знають утисків у навчанні;
- на формування мотивації результативність педагогічної оцінки;
- важливо, щоб при оцінці роботи студент аналізувався якісно, підкреслюючи всі правильні моменти, слідкуючи за ходом матеріалу та визначаючи причини наявних недоліків, а не просто констатуєчи їх;

- бути обережним або не використовувати низькі оцінки;
- запровадження 12-бальної системи оцінювання (Костюк, 2010).

Основним змістом мотивації в цьому віці є «навчання вчитися». Молодший шкільний вік – це період, коли закладається основа навчальної мотивації, від якої залежить рівень майбутніх пізнавальних здібностей людини.

Навчальна мотивація – це процес ініціювання, спрямування та підтримки зусиль, спрямованих на здійснення навчальної діяльності. Це складна система, створена мотиваціями, цілями, реакцією на невдачу, наполегливістю та ставленням учнів. Навчальна діяльність є домінантною діяльністю молодших школярів, основна послуга якої є успішно засвоєння останніх знань і вмінь для подальшого ефективного використання їх у житті.

Загальним шляхом формування навчальної мотивації є сприяння перетворенню широкої мотивації учня у зріле мотиваційне поле зі стійкою структурою та домінуючою індивідуальною мотивацією. Тому мотивація є обов'язковим компонентом будь-якої діяльності, в тому числі й навчальної. Успішність навчальної діяльності залежить від спрямованості та рівня навчальної мотивації (Волянчук, 2020).

РОЗДІЛ II. УСПІШНІСТЬ, ЯК ФЕНОМЕН В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ

Успіх - це перше за все переживання радості від досягнення. Це особливий емоційний стан, викликаний досягненням очікуваної мети. Якщо дитина посміхається протягом дня, це процес про те, що вона відчуває свою значущість як особистість і потребує у всій групі, що сприяє позитивному результату в досягненні досягнутих цілей. Адже якщо до щастя учні додати щастя батьків, то отримаєте щастя родини. Це основа творчої співпраці вчителів та учнів, а також батьків. Ця радість, породжена вдалою ситуацією, є запорукою успіху дитини, високих оцінок, соціального визнання особистості, що є запорукою подальшого життя дитини (Верниш, 2015).

2.1. Поняття «успішність»

Дуже часто поняття «успішність» асоціюється з кар'єрним розвитком і самореалізацією в професійному світі. Це пояснюється тим, що успіх досягнутий фактом, зафіксованим у цінностях, культурі та історичному досвіді конкретної спільноти. Протест успіху демонструється не лише у визнанні суспільством результатів, а й у ставленні особистості до результатів, причому це ставлення опосередковується аксіологічними механізмами, змістовною життєвою орієнтацією, перспективами саморозвитку та іншими системами. Це дозволяє розглядати успіх як суто особистісне - важливе психологічне утворення, перш за все для самої особистості, особливу комплексну характеристику особистості, яка є основним параметром оцінки її життєдіяльності, важливою для неї та оцінюваної її суспільством; середовища (Даценко, 2022).

Поняття «успішність» важко проаналізувати та зрозуміти. Як і «успіх», введені не погоджуються щодо його визначення. Ситуація ускладнюється й тим, що для різних людей, які обов'язково є предметом дослідження, «успіх» різних асоціацій та пов'язаних з особистими оцінками та системами цінностей.

До поняття «успіх» можна підходити як з суб'єктивної, так і з об'єктивної точки зору. На думку А.В. Кушнарєнка, об'єктивність прийняття того, як успіх виявляється в конкретних і соціальних аспектах життя індивіда з урахуванням його характеристик і умов. З іншого боку, суб'єктивність пов'язана з внутрішнім світом людини, впливає на її унікальне сприйняття, розуміння та емоційно насичене ставлення до життя. Кушнарєнко наголошує, що на особисту інтерпретацію успіху впливає власний

життєвий досвід, а на колективну – панівні досягнення про успіх, успішні починання та видатних особистостей у певній спільноті чи епосі (Боровинська, 2017).

2.2. Значення успішності у навчанні молодшого школяра

Особистий успіх – це комплекс, який включає мотивацію, зусилля, волю, здатність, досягнення досягнень і підтверджує результати конкретної діяльності. *Соціальний успіх* — це досягнення індивіда в суспільно значущій діяльності, що залежить від його здібностей і соціальних відносин. Особистий успіх — це складна і всеохоплююча форма, що складається з мотивів (мотивація, амбіції тощо), інструментів (здатності, інтелект, досвід, самооцінка тощо) та емоційної поведінки (цінності, воля, соціальний інтелект, емоційний інтелект тощо).) компоненти та їх компоненти, пов'язані зі всіма сферами життя (Стрижак, 2023).

Існує багато доказів того, що такі риси характеру, як наполегливість, оптимізм і усміхненість, а також розумова гнучкість позитивно сприяють підвищенню академічної успішності.

Є шість ключових якостей, які батьки можуть прищепити своїх дітей, допоможіть їм як найкраще навчатися в школі:

1. *Життєлюбність*

У суворому світі результатів запитів визначення «вміння любити й цінувати життя» може звучати непереконливо, але любов і безпека зарахована багатьом якостям, необхідним для успішних людей. Ця якість забезпечує здатність бути відкритим і цілеспрямованим, а також готовність залежати один від одного та взаємодіяти один з одним.

2. *Гнучкість мислення*

Протягом багатьох років розумова гнучкість вважалася запорукою успішного навчання. Ця риса допоможе дітям думати вільніше та реалістичніше, бути більш креативними та уникати депресії та тривоги.

3. *Самодисципліна*

Багато досліджень показують, що здатність дитини контролювати імпульси може привести до кращого здоров'я, щастя та внутрішньої гармонії в подальшому житті. Центральне місце у школі посідає самодисципліна, тому що успішні школярі мають уміти слухати, сприймати та засвоювати нову інформацію, міркувати та думати. Вони мають не йти легким шляхом, а навпаки шукати нестандартні рішення у розв'язанні складних завдань, вміло розпоряджатися своїм часом, вміти зосереджуватись. Якщо

діти викрикують все, що дає на думку в класі, їх навчання ніколи не буде успішним. Звичайно, дитина, яка надто контролює себе і вчиться, ніколи не досягає успіху. Все в межах розумного. Усі діти повинні розвинути ефективний «внутрішній локус контролю».

4. Чесність

Чесність має вирішальне значення для успішного процесу навчання, після чого вона протистоїть обману, самообману та великої чесності. Успішні діти не кажуть: «Я блискуче опанував природничі науки», натомість вони відповідають своїм досягненням: «У мене є порядок з фотосинтезом, але я не впевнений, що я вже опанував будувати атом, я все ще маю працювати». Ця риса має бути у кожному.

5. Сміливість

Спроба вивчення чогось інакшого, це може бути: футбол, фізика чи гра на піаніно – це щось не відоме, яке вимагає рішучості. Успішні діти так же бояться невідомого, але можуть зібратись та перемогти страх. Такі діти мають якщо мають невдачі не визнають відчаю, а навпаки намагаються повторити та виправити помилки. Сміливість допомагає вміло крокувати по життю.

6. Доброта

Успішні діти поважають себе. Вони знають, що навчання іноді є складним і не завжди зрозумілим, але вони зберігають «правильні» ідеї, щоб сприяти власному подальшому розвитку (Даценко,2022).

Позитивне ставлення до навчання також відіграє важливу роль, адже до позитивних дітей тягнуться і інші діти. До таких дітей можна звернутися за допомогою та підтримкою, з ним легко спілкуватися, вони вміло працюють у команді, що також призводить до успішності. Усі ці риси характеру та особистості в цілому корисні як для навчання, так і для життя. Дослідження показали, що вони сприяють набуттю більшої впевненості навіть перед лицем труднощів, підвищенню доходу, повноцінної кар'єри, створенню більшої кількості позитивних стосунків і контролю над депресією та тривогою (Трейтяк, 2018).

Як внаслідок, у сучасному науковому просторі поняття успіху трактується в термінах інтеграції суб'єктивного та об'єктивно усвідомленого аспектів людського буття. Успіх є свідченням ефективності участі людини в життєтворчих процесах (прогнозування, планування, організація, реалізація, перетворення, оцінка, контроль тощо) (Даценко, 2022).

РОЗДІЛ III. ОЦІНЮВАННЯ, ЯК ГОЛОВНИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ І УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Велике значення у закладі освіти має оцінювання успішності навчання школярів. Оцінювання безпосередньо впливає на мотивацію учнів до навчання, воно зв'язує між собою всі компоненти освіти дітей. Існуюча система оцінювання побудована в рамках знаневої парадигми освіти, яка показує лише результати засвоєння знань, а не реальний пошук знань учнями. Під час підготовки до переходу на базову та спеціальну школу на нові державні освітні стандарти через особливий акцент робиться на формування компетентності, оцінюючи різні характеристики, такі як цілеспрямованість, системність, об'єктивність, самооцінка, зворотний зв'язок, особистість досягнень (Ващенко, 2021).

3.1. Значення та поняття «оцінювання»

Особливістю розвитку сучасної школи в Україні є впровадження нових педагогічних технологій у виховання та навчання. Саме в умовах реформування шкільної освіти, зміни освітніх пріоритетів, гуманізації освіти система оцінювання навчальної діяльності учнів постійно набуває нових сегментів.

Втілення в життя людиноорієнтованої освіти, підвищення якості та об'єктивності оцінювання — це об'єктивні вимоги часу. На думку відомого українського педагога О. Савченка, сучасна освітня система потребує свіжого підходу до контролю, який став би на перше місце оволодіння учнями навичками та вміннями, досягнення ними конкретного рівня компетентності, а не лише концентрації на накопичених знаннях. Знання та широта навчальної інформації.

Оцінювання умінь та навичок школярів є необхідний складник процесу здобування знань (Ш. Амонашвілі, Н. Буринська, Х. Век, М. Гузик, К. Делікатний, В. Максименко, В. Паламарчук, В. Полонський, В. Рісе, Н. Розенберг, О. Савченко, П. Сікорський, В. Сухомлинський, В. Шаталов, В. Шах та ін.). По суті, це фітбек (зворотній зв'язок).

У сфері сучасної освіти було накопичено безліч термінів, понять і категорій, щоб охопити фундаментальну природу педагогічного феномену, відомого як оцінка якості знань школярів: «форми контролю», «контроль знань», «оцінка успішності», «функції перевірки знань», «методи контролю», «система оцінювання» тощо. Для того, щоб дослідити освітній потенціал контролю знань у сучасних умовах, вкрай важливо

прийняти розуміння перевірки, які вимагають фундаментальних змін в оцінці якості навчальних досягнень. За словами Н.Буринської, це вимагає прийняття низки актуальних завдань. Зокрема: створення теоретично обґрунтованого підходу до визначення змісту контролю – що потрібно об'єктивно вимірювати; обґрунтування об'єктивних показників, що досягли досягнення учнями запланованих результатів навчання; розробка засобів контролю, які мають відношення до вимірюваних результатів. Такий спосіб контролю потребує висвітлювання в дидактичних критерій необмінних підсумків освіти, а також конкретного визначення того, що також перевіряти та як оцінювати (Марчук, 2008).

3.2. Особливості та форми оцінювання молодших школярів

Розуміння ступеня навченості учнів є особливо доречним через те, як це працює на навчальну діяльність, призначення діяльності є не тільки підвищення знань, умінь і навичок людини, але й розвиток її здатності приймає відповідні дії.

Компетентність — це широка здатність, що впливає зі знань, досвіду, цінностей, здібностей, набутих шляхом навчання та розвитку. Термін «компетентність» тепер складається як із комплексних навичок, так і з індивідуальних характеристик.

Втілення перевірки та оцінювання класах встановлюється дидактичними положеннями, зокрема головні є такі:

а) систематичності

Реагує з двох основних факторів. По-перше, це зумовлено педагогічною забезпеченням постійного моніторингу протягом усього навчального шляху. По-друге, необхідно важливо стежити за кожним учнем на кожному уроці, беручи до уваги психологічні аспекти пізнавального розвитку дітей та засвоєння ними навчання, як основної діяльності впродовж шкільних років;

б) ретельність

Це передбачає оцінювання рівня знань, умінь і навичок студентів на основі їхніх ключових критеріїв, узгоджених із цілями, встановленими під час навчального шляху;

в) персоналізація

В результатах варіацій у рівнях розвитку дітей і спеціальних методів спостереження (контролю та оцінювання) (Бухаревич, 2017).

Повністю дотримуючись цих умов, учитель може забезпечити успішний контроль навчально-пізнавальної діяльності учнів. Оцінка цих заходів служить мірилом їх цінності, рівня та важливості. Оцінювати означає визначати стандарт або калібр

чогось. Оцінка успішності школярів охоплює різні показники, які відображають їхні об'єктивні знання та вміння. При цьому оцінюванні враховується кількість, рівень і якість володіння учнями знаннями, уміннями та навичками. Оцінка якості освіти є активним і систематичним процесом, хоча і відбувається лише один раз. Оцінка передається через умовні символи (наприклад, бали) і через оцінку вчителем того, наскільки учні засвоїли знання, уміння та навички, викладені в шкільній програмі. Ефективність цієї оцінки забезпечується дотриманням конкретних вимог або принципів, включаючи індивідуальний характер оцінки ефективності, систематичності, об'єктивності, оптимізації, прозорості та етичного оцінювання (Марчук, 2008).

3.3. Особливості оцінювання навчальних досягнень молодших школярів в умовах дистанційного навчання

Сьогодні дає можливість змінити методологію оцінювання, після чого вона давно назріла. Саму оцінку можна перенести на більш сприятливий час, коли буде видно, що діти спокійніші, і всі будуть у більш-менш нормальному психічному стані. Але для багатьох вчителів і батьків оцінки є орієнтиром того, як справляються їхні діти.

На даний час варто звертати увагу на зворотному зв'язку між вчителем та учнями (як формувальне оцінювання в НУШ). Ця оцінка не повинна зосереджуватися на тому факті, що дитина перестала копіювати або використовувати зовнішні ресурси. Чому ж ми сьогодні навчаємося в таких складних умовах? Необхідно пояснити дітям, що зараз кожен виконує свою роботу і певні зобов'язання.

Необхідно пояснити учням, що ми ставимо завдання не для того, щоб ускладнити життя інших і поставити їм погані оцінки, а щоб допомогти їм навчитися. Важливо дати зрозуміти, що завдання учням є обов'язковими та актуальними для того щоб побачити їх знання. Можна побачити, як школярі важко зосередитися, вони швидко забуваються і їм потрібно постійно повторювати теми. Влучно сказати, що не дистанційне навчання вплинуло на дітей, а війна. Через онлайн-навчання ми всі навчаємось у звичайному режимі. Занепокоєння або фейковий майнінг також трапляються з нами часто і мають більший вплив.

Згідно з графою 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, аналізу, відбувається у процесі:

- *Формувального оцінювання*, слугує моніторингу особистісного зростання та навчального шляху учнів, сприяючи їх компетентності та розвитку індивідуального освітнього шляху;
- *Підсумкового оцінювання*, спрямоване на досягнення навчальних досягнень учнів на відповідність встановленим державним стандартом або освітньою програмою результатів навчання

Плануючи навчальний процес, радимо втратити, що формувальне оцінювання починається з першого дня навчання в школі та продовжується постійно. Формувальне оцінювання має на меті з'ясувати індивідуальні проблеми учнів щодо засвоєння ними змісту програми та запобігти розвитку проблеми на більш просунутих етапах навчання. Для цього вчителю пропонується постійно спостерігати за розвитком особистісних якостей учня, за ступенем розвитку учня певних навчальних дій, які пов'язані з очікуваними результатами, ці дії сприяють формуванню віри у здатності учня і процесу навчання. За потреби коригує освітній прогрес учня.

Методом підсумкового оцінювання є визначення навчальних досягнень учнів за рік. Під час підсумкового оцінювання пропонується порівнювати навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання за освітніми програмами закладів загальної середньої освіти за Орієнтовною системою оцінювання (Наказ Міністерство освіти і науки України, 2021).

У процесі оцінювання основна увага приділяється зусиллям учня для досягнення цілей під час навчального процесу. Створення навчальних цілей є ядром будь-якої освітньої діяльності оцінювання в початковій школі.

У визначенні конкретних навчальних цілей. Рекомендується використовувати таксономію, запропоновану Б. Блумом, як відправну точку. Учений виділяє шість типів освітніх цілей: *знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінювання*. Знання є першою цілей навчання, тому що є складником таких процесів як порівняння тощо. Розуміння ґрунтується на відображенні інформації. Ступінь складності передбачається як здатність дитини застосовувати знання, в обставинах, за яких вона досягла цього розуміння. Аналіз призначений для виявлення асоціації між компонентами освітньої інформації та принципами організації. Категорія синтезу складається здатність об'єднувати частини знань, щоб створити нове ціле. Оцінювання надає вміння відбирати навчальний матеріал відповідно до чітко визначених критеріїв (Жогло, 2022).

Основна відповідальність за формальне оцінювання встановлена в установлених критеріях оцінювання. Ці критерії вибирає вчитель із обраним залученням учнів до процесу виконання рішень. Критерії адаптовані до різних типів завдань і діяльності молодших школярів.

Основою для визначення цих критеріїв є обов'язкові результати навчання та компетентності, визначені Державним стандартом початкової освіти для 1-2 класів, а також очікувані результати, визначені освітньою програмою закладу загальної середньої освіти.

Робочі зошити, зошити для діагностичних робіт, портфоліо учнів є реальними доказами результатів навчання учнів та успішного досягнення ними очікуваних результатів. Ці документи підтверджують їхні досягнення та надають вичерпний звіт про їхній академічний прогрес. Діагностичні робочі зошити та учнівські портфоліо доцільно зберігаються в школі.

У рамках формувального оцінювання за результатами засвоєння окремої теми/частини (якщо тема є значною за обсягом) /декількома темами чи розділами протягом навчального року пропонуємо провести тематичні діагностичні роботи.

Тематична діагностична робота є цінним інструментом для забезпечення зворотного зв'язку щодо розуміння учнями конкретних результатів навчання. Основна його мета – врегулювати та налагодити навчальний процес для підвищення його ефективності. Проведення цієї діагностичної роботи настійно рекомендується для досягнення наступних цілей: процес передбачає оцінювання як якісних, так і кількісних аспектів засвоєння конкретної частини змісту освіти, узгодження з бажаними результатами навчання, визначеними в навчальній програмі. Це також передбачає виявлення труднощів, з якими студенти можуть зіткнутися під час навчальної діяльності, внесення необхідних коректив у навчальний процес і, за потреби, зміну календарно-тематичного планування для подолання цих труднощів. Крім того, він включає прогнозування очікуваних результатів навчання для наступного етапу програми, враховуючи можливі вдосконалення методології навчання.

Для того, щоб визначити рівень розвиненості галузей проводяться діагностичні роботи. З предметів мовно-літературної освітньої галузі (мова навчання) система завдань діагностичної тематики може включати такі навчальні завдання: аудіювання (2-4 кл.), читання вголос (1-4 кл.), читання мовчки (кл.). 3-4), читання напам'ять (2-4 кл.), бесіда (усна/письмова, 2-4 кл.), усні перекази (3-4 кл.), письмовий переказ (4 кл.),

письмовий твір (4 кл.). оцінки). Учитель може самостійно обирати комбінації навчальних завдань у діагностичних проєктах, враховуючи практичність поєднання та необхідний час для виконання того чи іншого навчального завдання. Протягом року запропоновані типи навчальних проєктів у діагностичних проєктах можуть повторюватися. Учитель може оцінити, скільки разів одне й те саме навчальне завдання (кількість аудіювання, диктантів тощо) повторюється. Призначається з урахуванням специфіки формування того чи іншого очікуваного результату навчання та стану його досягнення учнями. Враховуючи навчальну необхідність, діагностична робота може бути представлена у вигляді контрольної роботи із закритими та відкритими запитаннями.

З предметів мовно-літературної освітньої галузі (мова вивчення) система тематичних діагностувальних робіт може містити такі навчальні завдання: аудіювання (1-4 кл.), читання (2-4 кл.), говоріння (1-4 кл.), письмо (2-4 кл.) Учитель може поєднувати оцінки виховної цінності в діагностичних оцінках. Крім того, ви можете використовувати вказівки щодо комбінування завдань у діагностичному аналізі мови навчання.

У математиці тематичні діагностичні тести можуть бути комбінованими, ці тести є похідними від практичних застосувань закритого і відкритого типів і мають навчальні компоненти, які оцінюють стан розвитку навичок, пов'язаних з читанням, письмом і порівнянням чисел, обчислювальних умінь, навичок, пов'язаних з читанням і записом математичних виразів, рівностей і нерівностей, розв'язуванням задач, розпізнаванням і створенням геометричних фігур, а також з кількісними здібностями.

З інтегрованих курсів, змістове наповнення яких охоплює природничу, соціальну і здоров'язбережувальну, громадянську та історичну освітні галузі проводяться тестові завдання закритого та відкритого типів, практичні роботи тощо. Ці завдання мають на меті визначити ступінь засвоєння учнями змісту програми, практичні дії з картами, приладами, моделями та графіками. Діагностувальні роботи з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» не проводять.

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень учнів включає консолідацію даних, які стосуються їхнього освітнього прогресу протягом навчального року, без необхідності виконання окремих діагностичних процедур. Педагог шукає результати цього остаточного оцінювання за допомогою власних педагогічних спостережень,

результатів тематичного оцінювання та аналізу портфоліо учнів. Ці результати згодом фіксуються в класному журналі та свідоцтвах досягнень (Наказ МОН, 2019).

Оцінка підсумкових оцінок молодших школярів повинна в першу чергу визначатися якістю їх індивідуальних робіт. Однак важливо також оцінити рівень здібностей кожного учня, щоб забезпечити відповідну підтримку та керівництво для його майбутнього розвитку. Важливо підкреслити, що формальний аспект оцінювання повинен бути завершеним, а фокус повинен бути змінений у бік сприяння зростанню та прогресу в загальному навчальному шляху, а не лише на пріоритетність виконання конкретних завдань (Лиховид, 2023).

Щоб упорядкувати термінологію та покращити її практичне застосування, ми пропонуємо назвати оціночне судження вербальною оцінкою, тоді як оцінка рівня позначимо оціночне судження, яке супроводжується вказівкою на рівень результату.

Для передачі усних і рівних оцінок можна використовувати як усну, так і письмову форму. Бажано описувати процес навчання та його результати, використовуючи оцінки, які є дружніми, лаконічними, чіткими, об'єктивними та конкретними. Рівень, до якого досягнуто навчання, виражається буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д) або «високий» (В).). Важливо відмітити, що оцінювання має на меті допомогти учням дізнатися ваші досягнення та програму стратегії подолання проблеми. Рекомендовано оцінювати особистісні якості учня в 1-4 класах за допомогою словесних оцінок, а об'єктивні результати їх навчання в 1-2 класах також виражати через словесні оцінки. У 1-2 класах позначаються тільки два рівня високий (В) та достатній (Д). Вже у 3-4 класах є більше рівнів оцінювання, а саме: початковий (П), середній (С), достатній (Д), та високий (В).

Для 3-4 класів у процесі оцінювання загальної середньої освіти застосовується або вербальне оцінювання, або оцінка рівня, визначеного педагогічною роботою закладу (Наказ Міністерство освіти і науки України, 2021).

Застосування компетентнісного підходу у навчанні молодших школярів висвітлило декілька важливих проблем, зокрема з яких є необхідність оцінювання не лише їхніх знань та вмінь, а й їх особистої ефективності в різних компетентностях. Аналізуючи навчальні досягнення молодших школярів, ми виявили різноманітність цих досягнень. Це являє собою різноманітні характеристики, які об'єктивно відображають результати їхньої освіти.

Складність виникає в поєднанні таких об'єктивних факторів, як предметні знання, уміння, навички та досвід виконання різних видів діяльності, а також суб'єктивних

особистих надбань. Ці особистісні активності охоплюють досвід залучення до творчої діяльності, загальні та позашкільні навички та ключову компетентність «здатність до навчання». Крім того, загальні складності сприяють особистісним якостям початківця, зокрема вміння регулювати діяльність і поведінку, характер рефлексії, аналітичні здатності, наявність внутрішнього плану дій, когнітивний підхід до реальності.

Зазначена структура представляє парадокс, після чого вона продовжує вимагати комплексний контроль та оцінку, дотримуючись загальноприйнятих методів. Тому наша увага має бути спрямована на пошук ефективних підходів, які залишають на першому місці розвиток компетенцій при організації оцінювальної діяльності вчителів та учнів початкової школи (Онопрієнко, 2016).

РОЗДІЛ IV. СОЦІАЛІЗАЦІЯ, ЯК ПЕРЕДУМОВА УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

В процесі соціалізації стають особистістю, та як індивідом народжуються, тому соціалізація дуже важлива.

Соціалізація - це процес влучення індивіда в суспільство через включення правил, понять, принципів і цінностей.

Соціалізація – це безперервний процес, який охоплює все життя людини. Виділяють три основні етапи соціалізації, а саме: до трудового (проміжок часу до праці, а саме дитинство та період навчання в школі), трудового (відбувається в дорослому віці і отримує активну участь у роботі) і після трудового (етап людина пенсійного віку). На всіх етапах неформальні об'єднання та групи інтересів також відіграють значну роль у процесі соціалізації.

Праці французького соціолога Габрієля Тарда лежать на основі сучасної концепції соціалізації. Теорія Тарда зосереджена навколо принципу дослідження, який є основою людських стосунків. Він особливо виділяє динаміку «вчитель-учень» як типи соціальних відносин. Далі розвинувши цю теорію американський соціолог Талкотт Парсонс, описавши процеси інтеграції індивідів у соціальну систему через закріплення загальноприйнятих норм. На думку Т. Парсонса, соціалізацію сприяють різні інституції, такі як сім'я та навчальні заклади, які змінюють вирішальну роль від утвореної соціальної структури (Герасимчук та інші, 2004).

4.1. Значення соціалізації, та її місце у навчанні молодшого школяра

Період молодшого шкільного віку відзначається значним зростанням і якісним порушенням пізнавальних процесів, після чого вони починають розвиватися усвідомленого, опосередкованого і цілеспрямованого характеру. в цей час учні молодшої школи розвивають розумові здібності, включаючи аналіз, синтез, узагальнення, рефлексію, абстрактне мислення, внутрішнє планування та створення основ теоретичного мислення. Крім того, цей етап розвитку також формує сферу їхніх інтересів (Бібік, 2020).

Досить актуально на сьогоднішній час є проблема соціалізації учнів початкової школи. *Соціалізація дитини* – нелегкий процес, який потребує уваги, та відбувається під ціле направленим вихованням і під впливом природних факторів.

Процес соціалізації збереження і передачі накопичених знань, освоєння соціальної ролі, набуття досвіду в усіх сферах життя. У цьому контексті все більшу роль відіграє зміст освіти як сукупності всіх компонентів освітнього процесу, необхідного для розширення накопиченого практичного і духовного досвіду.

Навчальна діяльність – це сумісна діяльність, в якій один учасник отримує досвід (основний компонент), а інші учасники створюють для цього сприятливі умови, тобто загальна сума підготовчих частин до проведення навчання. Формування суб'єктної структури навчальної діяльності та суб'єктного статусу учнів відбувається на етапі початкової школи, закінчуючи саме в цей період вона зароджується і стає домінуючим видом діяльності (Тютя, 2018).

Позитивним результатом соціалізації є соціалізація, під якою загалом розуміють набір особистісних характеристик людини, що забезпечує максимальний успіх у важливих для даної діяльності людини, що залишилося до позитивного відчуття благополуччя та емоційного задоволення від життя як цілого.

Індикатори соціалізації охоплюють широкі показники, що відображають відповідність особистим віковим очікуванням суспільства та наявність передумов для розвитку готовності до переходу на нові етапи соціального розвитку. Отже, процес соціалізації молодшого школяра передбачає формування, зростання і становлення його індивідуальності через вплив навчання, виховання та соціальних ролей, які вважаються необхідними суспільством і конкретними соціальними спільнотами. Для ефективної соціалізації учнів на рівні початкової школи освітня програма має охопити всі аспекти повсякденного життя в суспільстві, дозволяючи їм формувати власну ідентичність. Щоб досягти цього, діти повинні ознайомитися зі сферою знань і загальнолюдських цінностей, оволодіти різноманітними методами залучення, навчитися орієнтуватися в міжособистісних стосунках, досліджувати власне самопочуття та розвивати вміння керувати ним (Балан, 2020).

4.2. Соціалізація молодшого школяра в умовах дистанційного навчання

Протягом життя людини соціалізація – це безперервний процес її розвитку через взаємодію з оточуючим середовищем. Цей процес передбачає інтерналізацію та відтворення суспільних норм і культурних цінностей як з боку держави, так і всередині себе. Крім того, соціалізація розвитку і самореалізація особистості в межах спільноти. Цей складний процес відбувається як через спонтанну взаємодію з

навколишнім середовищем, так і через навмисні освітні зусилля. Зрештою, основна соціалізація сталася в тому, щоб сформувати індивіда як функціонального члена суспільства.

Іншими словами, соціалізація – двобічний процес, який охоплює оволодіння індивідом соціального досвіду в соціальному середовищі та системи соціальних зв'язків, з іншої сторони, активний процес відтворення цих контактних систем за рахунок своєї активної діяльності (Константинова, 2021).

Процес соціалізації людини починається на першому році життя і завершується до досягнення віку громадянської зрілості. Людина стикається з першими базовими знаннями в сім'ї. Пізніше в школі.

Школа – це комплексна система, яка компенсує соціальні та виховні функції та покликана виховувати творчу, інтелектуальну та ініціативну особистість, яка буде жити і творити в нових умовах економічного та політичного розвитку країни. Однак на даний момент основною турботою школи є надання нових знань, розвиток умінь і навичок, але вона не вміє навчити учнів прийняти рішення, використовувати інформаційно-комунікаційні технології та розв'язувати конфлікти. Це здатність діяти самостійно в конкретних ситуаціях, які включають людину в суспільство. Як наслідок, створення умов для розвитку особистості учня є важливою проблемою сучасної загальноосвітньої школи.

Дистанційна форма навчання створює перешкоди для соціалізації учнів у школі, ці перешкоди заважають учням брати участь у заходах та освітніх програмах, заснованих на Інтернеті. Діти можуть спілкуватися за допомогою соціальних мереж, електронної пошти чи відео-конференцій, цей досвід неможливо порівняти з традиційною школою. У контексті довготривалої дистанційної освіти порушується типова схема повсюдної діяльності. Діти не можуть гуляти, спілкуватися з однолітками або іншим способом вести звичайну поведінку, що негативно впливає на їхнє здоров'я (Константинова, 2021).

Насправді діти у відчаї через нестачі живого спілкування із однокласниками. І спілкування онлайн не замінить комунікації в реальному житті. Акт спілкування під час пандемії COVID-19 сильно відрізнявся від типів взаємодій, які відбуваються, наприклад, під час шкільних перерв або після уроків. Однак це відхилення можна компенсувати, надавши дітям можливість розвивати свою навичку в інших умовах, таких як спортивні секції, гуртки, майстер-класи, табори, а також виконуючи різні соціальні ролі, наприклад, самостійно ходити в магазин. Немає підтвердження, що

діти, які навчалися вдома під час пандемії, стануть асоціальними, кілька досліджень показали протилежне. Фактично, деякі діти, які взяли участь у дистанційному навчанні, не тільки покращили свої знання, але й зберегли навички соціалізації. Як це сталося? Заслуга належить батькам, які створили середовище, яке дозволило їхнім дітям продовжувати спілкування з віч-на-віч і не втратити цю важливу навичку (Балан, 2020).

4.3. Шляхи соціалізації учнів початкових класів під час дистанційного навчання

Соціалізація – це один із таких процесів, який триває на протязі усього життя людини. Він складається з етапів, кожен з яких спеціалізується на вирішенні певної проблеми. Без рішення цієї проблеми наступний етап не може відбутися, незалежно від того, чи буде він загальмований або спотворений. У вітчизняній науці процес визначення стадій (стадій) соціалізації став більш ефективним у трудовій сфері (Бабанський, 1983).

У початковій школі порядок з навчанням переважаючою діяльністю є гра. Це підвищує в учнів інтерес до навчальної діяльності, підвищує підвищення когнітивної активності, розвиває розумові здібності та дозволяє учням вчитися, отримуючи задоволення. Саме тому в сфері дистанційного навчання вчителям важливо впроваджувати різні ігрові техніки в навчальний процес. Зважаючи на те, що діти в основному захоплюються комп'ютерними іграми, то коли вчитель пропонує їм допомогти один з одним або пройти лабіринтом, щоб розв'язати математичне рівняння під час онлайн-уроку, вони хочуть взятися за всі завдання. Кожне поняття, що включає елементи гри, стимулюючий розвиток сплеску у молодших школярів, і коли вони роблять неправильний поворот у грі, зазвичай через прогалини в розумінні, це спонукає їх використовувати за допомогою до вчителя або використовувати до матеріалу. Однак важливо зазначити, що ігри не повинні повністю витіснити комплексні уроки, а швидше слугувати допоміжним інструментом для підвищення ефективності навчального процесу (Носкова, 2021).

Батьки мають виключно важливий вплив на ріст своїх дітей. Діти, які ростуть в атмосфері любові та розуміння, мають менше проблем зі здоров'ям, труднощів у навчанні та спілкуванні з однолітками. Для дитини сім'я - це весь світ. У ньому вона живе, діє, відкриває, вчиться любити, ненавидіти, радіти, співчувати. Будучи її членом, дитина встановлює з батьками певні стосунки, які впливають на неї як

позитивно, так і негативно. Найважливішою соціальною функцією сім'ї є виховання підростаючого покоління. Головним завданням сім'ї є формування у дитини перших соціальних потреб - потреби в соціальному контакті, базової довіри та прихильності в дитинстві. Тому в родині має бути створена хороша морально-психологічна атмосфера для саморозвитку, самовпевненість та самоствердження дітей.

Під час другої фази процесу соціалізації індивіда соціальні зв'язки формуються та культивуються поза межами сімейних зв'язків, наприклад, через участь у розважальних заходах, академічних заняттях та різних формах роботи. Саме цей етап, переважно в дошкільному та молодшому шкільному віці, служить основою для формування етичних цінностей, особистих цілей та індивідуальних захоплень. У цій фазі підвищується сприйнятливність до отримання знань, залучення до навчання та вплив освітніх факторів, що є ключовими передумовами для ефективної соціалізації, розвитку навичок та інсталяції початкових соціальних мереж.

Під час третьої фази, яка є первинною стадією соціалізації, учні підтримують знання про принципи діяльності та розвивають навички в різних видах, спираючись на колективний досвід людства. Процес саморозвитку стимулюється через взаємодію з предметами, навколишнім середовищем, іншими людьми. Соціальні цінності, встановлені суспільством, служать керівництвом для поведінки, формують емоції, які набувають значення в існуванні людини, і сприяють засвоєнню певного досвіду.

Таким чином, соціалізація під час шкільного періоду є особливо діюча та продуктивна. Характеризується активним втручанням соціальних і державних інститутів у життя дітей, що саме по собі створює багато проблем, таких як змінений стиль життя, поглиблена рефлексія систем цінностей тощо (Бех, 1998).

РОЗДІЛ V. ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Визначення «*дистанційного навчання*» характеризується різноманітністю визначень, які пропонують різноманітні способи його тлумачення. Так, науковець І. Роберт розкриває дистанційне навчання крізь призму процесів передачі знань, розвитку компетенцій і навичок у контексті взаємодії дітей та вчителів, а також між ними (суб'єктами) та джерелом взаємодії. Інформаційні ресурси, які відображають характеристики всіх процесів (мета, засоби, зміст, методи, організаційна форма, тощо) реалізовані в умовах використання інформаційно-комунікаційних (ІКТ) технологій (Гнатюк, 2021)

Дистанційне навчання – це просто, нестандартно, творчо, але воно не замінить традиційне навчання в школі. Безперечно, діти повинні відвідувати школі, навчатися, розвиватися та спілкуватися. Жоден розумний онлайн-інструмент чи цифровий інструмент не можна замінити вчителя. Однак модерні вчителі початкових класів повинні бути готові до боротьби з величезними труднощами та мати дистанційні методи навчання, які набирають обертів (Олійник, 2021).

Низка подій 2020 року привернула увагу всього суспільства до технологій дистанційної освіти. Пандемія COVID-19 на кілька місяців унеможливила початок навчання, залишивши дистанційне навчання єдиним доступним форматом у системі середньої освіти. Дистанційне навчання в початковій школі є проблемою для всіх, хто бере участь у навчальному процесі, найменші школярі не матимуть достатніх організаторських можливостей для самостійного навчання. Тому перед вчителями стоїть складне завдання – не лише працювати з учнівськими організаціями, а й налагоджувати тісні зв'язки з батьками (Корильчук та інші, 2023).

Тому дистанційна освіта характеризується високим ступенем професіоналізму, прагненням до співпраці, самоствердженням та високим рівнем спілкування з колегами (Ушакова, 2021).

5.1. Поняття та особливості дистанційного навчання молодших школярів

Як зазначено у психолого-педагогічних статтях термін дистанційне навчання чітко не визначено. О. О. Павленко описує «*дистанційне навчання як технологія, що базується на принципах відкритого навчання, передбачає активне використання*

комп'ютерів, цифрових навчальних матеріалів, матеріалів, розроблених відповідно до діючих освітніх програм, які можуть передаватись у режимі реального часу та незалежно від нього» (Маятіна та інші, 2021: 87).

Науковець А. Хуторський розглядає дистанційне навчання як *«навчання суб'єктів на відстані та здійснення навчального процесу за допомогою телекомунікаційних засобів» (Кучеренко, 2018: 36).*

Дистанційне навчання, як описано в документі «Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні», зображується як система технологій, для якої школярі оперативно отримують матеріал та взаємодіють з педагогом (Гнатюк, 2021).

Успішна робота шкільної спільноти залежить від співпраці між усіма особами, залученими до освітньої подорожі. У сфері дистанційного навчання немає фізичної швидкості між вчителем та учнями, взаємодія між ними та батьками стає особливо важливою. Якість освіти залежить від обсягу спілкування, для якого учасники освітнього процесу беруть участь у межах навмисно сконструйованого комунікативного середовища.

У контексті дистанційного навчання роль вчителя початкової школи набуває унікального значення, а його основними обов'язками є:

- для забезпечення ефективного дистанційного навчання вчитель повинен проаналізувати наявність технічних ресурсів та підключення до Інтернету для учнів;
- стандартизований підхід до проведення уроків з використанням технологій дистанційного навчання;
- встановити позитивні стосунки співпраці з учнями та їхніми батьками;
- отримати мотиваційний аспект навчання, а навчальні матеріали мають бути доступними, візуально привабливими та стимулюючими до розширення знань;
- надання зворотного зв'язку має важливе значення, оскільки це дозволяє учням усвідомлювати свої успіхи та вчитися на своїх помилках;
- для забезпечення ефективного онлайн-спілкування важливо встановити чітко визначений графік і постійно його слідувати;
- оперативні відповіді на запити учнів і батьків мають бути пріоритетними, а також надавати підтримку та визнавати досягнення учнів;
- створення сприятливого середовища, де учні відчувають підтримку та заохочення своїх викладачів, має вирішальне значення, порушуючи це протидія самореалізації, успіху, самоствердженню та створенню самооцінки.

Протест при організації такої форми навчання в початковій школі варто виділити деякі проблеми, які представлені:

- технічна проблема: важливо під час уроків, щоб було добре чути та видно;
- проблема результативного зворотного зв'язку;
- проблема неспішності учнів;
- проблема вибору відповідної форми оцінювання під час перевірки знань учнів (Приходько, Ройко, 2021).

Особливості дистанційного навчання:

1. *Гнучкість.* Однією з ключових переваг дистанційної освіти є її гнучкість. Замість відвідування звичайних занять учні, студенти та слухачі мають свободу навчатися в зручній для них час і місце.

2. *Модульність.* Програма дистанційного навчання діє за принципом модульності, коли кожен окремий курс забезпечує комплексне розуміння конкретного предмету. Це дозволяє створити індивідуальну навчальну програму шляхом вибору незалежних модулів курсу, які задовольняють унікальні вимоги окремих осіб або груп.

3. *Паралельність.* Паралелізм передбачає проведення навчання одночасно з професійною діяльністю (або з навчанням в іншій галузі), тобто немає відокремлення від роботи чи будь-якої іншої форми діяльності.

4. *Велика аудиторія.* Велика кількість осіб, у тому числі учнів, студентів і слухачів, мають можливість одночасного доступу до численних джерел навчальної інформації. За допомогою телекомунікацій учні можуть спілкуватися як з однолітками, так і з викладачами.

5. *Економічність.* Економічна ефективність є ключовим аспектом навчального процесу, і її можна досягти ефективними способами. Один із шляхів неможливий в оптимізації використання навчальних зон і технічних ресурсів, забезпеченні їх ефективного використання.

6. *Технологічність.* Іншим фактором є передача інформації, яка має бути концентрованою та уніфікованою, щоб слухачам було легше сприймати та зберігати знання. Крім того, використання та вдосконалення комп'ютерного моделювання також може зіграти роль при зниженні витрат на навчання. Використовуючи ці стратегії, можна мінімізувати загальні витрати, пов'язані з навчанням спеціалістів.

7. *Соціальна рівність.* Соціальна рівність забезпечує рівний доступ до освіти, незалежно від їхнього географічного розташування, стану здоров'я чи соціального становища.

8. *Інтернаціональність.* Поняття інтернаціональності передбачає можливість отримання освіти в іноземних навчальних закладах, залишаючись у своїй країні, а також надання освітніх послуг як іноземним громадянам, так і співвітчизникам, які проживають за кордоном.

9. *Нова роль викладача.* Роль викладачів змінюється з розширенням дистанційного навчання, тепер вони виконують функції викладачів і консультантів, відповідні за нагляд за процесом навчання. У цій новій якості вчителі повинні постійно вдосконалювати курси, які вони складають, брати участь у творчій діяльності та оновлювати свою кваліфікацію, щоб відповідати останнім досягненням та інноваціям.

10. *Позитивний вплив на учня.* Учень відчуває благотворний вплив, після чого його творчі та інтелектуальні здібності підвищуються через самодисципліну, жагу до знань, використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, здатність самостійно отримати відповідний вибір.

11. *Якість.* За якістю дистанційне навчання на одному рівні з очним. Це пов'язано з тим, що у створенні освітніх ресурсів активно беруть участь висококласні викладачі та викладацький склад, а також використовують найсучасніші навчальні матеріали та методики. Крім того, планується запровадити спеціалізовану систему контролю якості дистанційної освіти для забезпечення її відповідності необхідним освітнім стандартам (Ушакова, 2021).

Хоча дистанційна освіта розвивалася десятиліттями, останнім часом вона досить активно увійшла в наше життя в умовах ізоляції, зокрема сьогодні, коли навчальні заклади завершили навчальний процес в умовах військового стану. Обов'язкове дистанційне навчання стало викликом для всіх учасників освітнього процесу: вчителів, учнів та батьків. Організувати якісне навчання, мотивувати учнів, вирішувати технічні проблеми за допомогою цифрових технологій виявилось досить складно. Більшість країн у розпалі пандемії, сучасних викликів і загроз не готові до цього, і Україна теж. Керівництво та педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти досягаються із забезпеченням пошуку оптимальних варіантів організації та реалізації освітніх процесів у дистанційному форматі. Велику актуальність мають також різноманітні наукові дослідження з вищезазначених питань.

Для досягнення бажаних результатів навчання, викладених в освітній програмі, школярі повинні старанно працювати з навчальними матеріалами та розвивати недостатню компетентність, дотримуючись принципів академічної доброчесності. Водночас батьки несуть відповідальність за створення сприятливого навчального середовища та підтримку своєї дитини у виконанні завдань і досягнення бажаних результатів. Перед початком роботи необхідно ініціювати онлайн-конференцію, із дітьми та їх батьками, щоб обговорити організаційні питання (Перлик, 2023).

З позиції вчителя, головна увага якого зосереджена на зростанні та розвитку кожного окремого учня та концепції розвитку навчання, особистість учня ніби не зникає. Натомість з'являється стандартизований суб'єкт дидактичного впливу – безлика, мовчазна та не рефлексивна сутність, яка бракує незалежності та постійно покладається на допомогу та заохочення під час звичайних занять. В умовах карантину батьки змушені сидіти зі своїми дітьми молодшого шкільного віку, беручи на себе роль вчителя вдома та разом мотивуючи та направляючи навчальні звички своєї дитини поза межами екрана комп'ютера чи іншого електронного пристрою. Ще до загострення ситуації через карантин нормативні документи наголошувалися на активній участі батьків. Так, у Методичних рекомендаціях щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 1-х класів у Новій українській школі (викладених у наказі МОН від 20.08.2018 р. № 924) виникає, що в I-II класах «очікувані результати та компетентності учнів» слід використовувати як основу для обговорення прогресу в навчанні з учнями та їхніми батьками або опікунами (Вихрущ, 2020).

Значну роль мають батьки у дистанційному навчанні молодших школярів, після чого вони повинні активно взаємодіяти з учителями, щоб забезпечити успіх своєї дитини в навчанні. *Педагогічна взаємодія* охоплює інформацію, інноваційне спілкування, сприяння творчій діяльності та сприяння стосункам за допомогою різноманітних методів спілкування. Це забезпечує узгодження освітніх цілей та використання ефективних стратегій навчання, а також демонструє відповідальний та важливий підхід до процесу навчання.

Комунікація завжди є на першому місці у всіх сферах діяльності. Для навчання комунікація є компонентом взаємодії вчителя, дітей та батьків. У дистанційному навчанні взаємодія відбувається в спеціально сконструйованому комунікативному просторі. Цей комунікативний простір охоплює додаткові елементи для взаємодії, такі як час, місце та спільне бажання спілкуватися, і все це спрямовано на досягнення цілей навчання. Однак у контексті дистанційного навчання цей процес ускладнюється

через використання віртуальної платформи для спільної діяльності, сприйняття та розуміння інших. Завдання дистанційного навчання не лише в тому, щоб мотивувати школярів до самостійної роботи, а й у сприянні діалогу, який заохочує висловлювати різноманітні ідеї та пропозиції. Зрештою, головна мета спілкування в дистанційному навчанні – захопити та надихнути учасників на активне навчання (Перлик, 2023).

Спілкування можна підтримувати як і усно так і письмово. Важливо, щоб педагог та учні одержували хороший зворотний зв'язок, це підсилити мотив навчатися. Навчаючись у групі чи спільноті, вчитель повинен створювати позитивні позиції для кожного окремого учня, який знаходить поруч з іншими учнями (Лотоцька, Пасічник, 2020).

5.2. Передумови ефективності дистанційного навчання молодших школярів

Класно-урочна система пізнає варіації, відомої як дистанційна форма. Ця модифікація зумовлена двома ключовими факторами: ідеєю відкритої освіти та розширеним використанням ІКТ у загальноосвітньому процесі. Для забезпечення ефективності дистанційного навчання молодших школярів у край важливо враховувати їхні вікові психологічні особливості, унікальний характер взаємодії у відкритому комп'ютерному освітньому середовищі, зміст початкової освіти та політику, що регулює впровадження дистанційного навчання.

Ці передумови служать основою для успішного освітнього досвіду для молодших школярів в умовах дистанційного навчання:

- початкова школа тепер пропонує відкрите та орієнтоване на комп'ютер освітнє середовище, яке має на меті оптимізувати робочий процес між учнями та вчителями;
- вирішальною навичкою для молодших школярів є вміння вчитися;
- інформаційно-комунікаційної компетентності.

Дистанційне навчання потребує доступу до Інтернету та технічної підтримки, такої як комп'ютери, ноутбуки, планшети та смартфони, для всіх учасників. Крім того, вчителі повинні володіти технологіями дистанційної освіти (Руденський, 2020).

При здійсненні системи дистанційної освіти необхідно максимально використовувати науково-методичний потенціал України, інформаційні ресурси та технології, досвід дистанційної освіти, існуючу професійну телекомунікаційну інфраструктуру та мережу вищих навчальних закладів. Водночас необхідно забезпечити ефективне об'єднання зусиль українських центрів дистанційної освіти,

вищих навчальних закладів та інших навчальних закладів і організацій. Україна має створити таку систему дистанційної освіти, яка реалізовуватиме такі принципи:

- Безперервність

В Україні система безперервної освіти визнає та положення про дистанційну освіту на всіх рівнях, включаючи початкову, загальну середню, професійну, вищу, додаткову та післядипломну освіту;

- Демократизація

Для ухвалення нормативно-правових, навчально-методичних, фінансових та економічних завдань, що стоять перед СДО, вкрай необхідно забезпечити рівень можливостей для всіх навчальних закладів, що входять до системи.;

- Інтеграція

Створювати віртуальні електронні бібліотеки освітніх дистанційних курсів, баз даних і знань, захищати відповідні авторські права;

- Глобалізація

Використовувати телекомунікаційні мережі, в тому числі мережі УРАН, для відкриття інформаційних ресурсів та організації освітніх процесів для всіх учасників СДО (Кремень, 2000).

Поняття дистанційним навчанням сприяють розвитку різноманітних особистісних якостей, таких як активність, самостійність, креативність, відповідальність, цілеспрямованість. Отже, учні повинні набути здатності віддалено співпрацювати в команді, розвивати навички спілкування, які забезпечують адаптацію, покращують інформаційні та цифрові навички, ефективно ізолюють і обробляють відповідний навчальний контент, а також зберігають мотивацію до активної участі в освітніх заходах, будуючи власний шлях зростання. Таким чином, дистанційне навчання пропонує додаткові переваги для осіб, які шукають освіти, включаючи гнучкість адаптації темпу навчання до своїх потреб, визначення областей для особистого розвитку, повторного перегляду навчального матеріалу за потреби, полегшення розумового та фізичного напруження та розвитку навичок самостійного навчання. Однак важливо визнати, що поряд із цими перевагами впровадження дистанційного навчання в освітню систему має й недоліки. Ці недоліки охоплюють обмеження прямої соціальної взаємодії, негативну залежність від технологій у повсюдному житті та обмежений розподіл годин для практичного застосування.

Таким чином, з вищесказаного можна зробити висновок, що хоча сучасні інформаційні та комунікаційні технології не витісняють особистість взаємодії між

педагогом та дітьми у сфері освіти, кожен виклик відкриває нові можливості: для учнів шанс розвивати самостійний навчальний навичок, а для вчителів – можливість набути навичок використання цифрових технологій в освітніх цілях (Ткаченко, Хмельницька, 2021).

5.3. Концепція Нової української школи у контексті дистанційного та традиційного навчання

Завданням комплексної, всеохоплюючої середньої освіти є сприяння всебічному зростанню, вихованню та інтеграції особистості, яка має почуття ідентичності як громадянина України, має навички гармонійного співіснування в суспільстві та взаємодії. відповідно ставитися до навколишнього середовища, має прагнення до особистого розвитку та постійного навчання, готовий прийняти обґрунтовані рішення та прагнути до самореалізації, займатися професійною діяльністю та активно брати участь у громадських справах. Ця пропозиція викладена в запропонованому законодавчому акті України, а також у проекті Закону «Про освіту» № 3491-д від 4 квітня 2016 року.

Міністерство освіти і науки здійснило важливу реформу, відому як нова українська школа. Її головним призначенням є створення навчального закладу, який сприятиме позитивному навчальному середовищу, де учні можуть не тільки здобувати знання, але й розвивати практичні навички для застосування в реальному житті. У НУШ учні знаходять радість відвідувати школу. Цей навчальний заклад цінує їх думку, виховує критичне мислення, заохочує висловлення індивідуального току зору та виховує почуття громадянської відповідальності. Водночас батьки також цінують відвідування школи через панування атмосфери співпраці та взаєморозуміння.

Нинішній світ важкий. Просто дати дітям знання недостатньо. Також важливо навчитися ними користуватися. Знання та вміння взаємопов'язані з ціннісними орієнтаціями учнів, формуючи життєві здібності учнів, забезпечені для успішної самореалізації в житті, навчанні та праці.

Здатність ефективно брати участь у професійній та освітній діяльності залежить від багатогранного поєднання знань, когнітивних процесів, перспектив, принципів, навичок, здібностей та інших індивідуальних якостей, відомих як компетентність.

Основні компетенції охоплюють широкий спектр навичок, які необхідні для особистісного зростання, соціальної інтеграції, активної участі в громадському житті,

забезпечення роботи та досягнення самореалізації та досягнення всього життя (Бібік, 2019).

10 ключових компетентностей Нової української школи:

- Спілкуванні сприяють державна (і рідна, якщо є) мови. Це включає в себе здатність формулювати та розуміти ідеї, емоції, інформацію та перспективи за допомогою усних і письмових засобів, а також використання мультимедійних інструментів. Це також забезпечує здатність ефективно реагувати на широкий спектр соціальних і культурних аспектів у різних контекстах, включаючи освіту, роботу, особисте життя та дозвілля;

- Вільне володіння іноземними мовами. Здатність розуміти та ефективно передавати ідеї, емоції, факти та перспективи як в усній, так і в письмовій формі в різних соціальних і культурних умовах. Уміння слухати, говорити, читати та писати, а також здатність посередництва та брати участь у міжкультурному діалозі;

- Володіння математикою. Менталітет, який цінує логічне та систематичне мислення. Уміння використовувати математичні принципи (як числові, так і геометричні) для вирішення практичних завдань у різних формах. Здатність розуміти та використовувати основні математичні моделі. Здатність створювати такі моделі для вирішення завдання;

- Знання в галузі природничих наук і технологій. Повне розуміння принципів, що керують природою та сучасними технологіями, у поєднанні зі здатністю застосовують ці знання в практичних починаннях. Володіння науковими методами, включаючи навички спостереження, аналізу, формулювання гіпотез, збору даних;

- Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у надійний та проникливий спосіб має важливе значення для інформаційної та цифрової компетентності. Це включає в себе можливість створювати, шукати, обробляти та обмінюватися інформацією в різних середовищах, таких як робоче місце, громадські місця та приватне спілкування. Він також включає в себе навички інформаційної та медіа-грамотності, основ програмування, алгоритмічного мислення, керування базами даних, безпеки в Інтернеті та кібербезпеки. Крім того, важливо мати розуміння етичних оцінок, пов'язаних із роботою зі знанням справи;

- Здатність здобувати знання протягом всього життя. Уміння активно шукати та включати нову інформацію, розвивати нові таланти та компетенції, ефективно керувати ресурсами та потоком інформації в освітньому процесі (як індивідуально, так і колективно), встановлювати освітні цілі та стратегії, будувати свій освітній та

професійний шлях, оцінювати особисте навчання досягнень і постійно навчатися протягом життя;

- Здатність генерувати свіжі концепції та вживати заходи на їх основі для посилення особистого та суспільного прогресу відомо як ініціатива та підприємливість. Це включає раціональну поведінку індивідів як споживачів, ефективне використання особистих заощаджень та прийняття обґрунтованих рішень щодо працевлаштування, фінансів та інших сфер, які сприяють соціальному статусу та добробуту, а також загальному розвитку суспільства та стану;

- Сфера культури охоплює здатність до самовираження та усвідомлення. Вона забезпечує осмислення художнього твору, розвиток особистих художніх уподобань, самостійне вираження думок, емоцій, переживання художніми засобами. Ця навичка потребує глибокого розуміння власної національної ідентичності як основи сприйняття різноманітності та прояву поваги до різноманітних форм культурного самовираження інших;

- Набуття знань і розуміння навколишнього середовища та його ресурсів у поєднанні зі здатністю використовувати їх у стійкий спосіб має вирішальне значення для забезпечення здорового та збалансованого життя. Визнання ключової ролі навколишнього середовища в підтримці благополуччя людини та фізичного благополуччя, а також виховання емоційності та мотивації вести здоровий спосіб життя є десятима компонентами екологічної грамотності;

- Компетентність у соціальних та громадянських сферах охоплює необхідну поведінку для активної та позитивної участі в різних аспектах суспільного життя, включаючи сімейне та робоче середовище. Це включає в себе здатність боротися з іншими для досягнення цілей, ефективно керувати та розв'язувати конфлікти та знаходити спільну мову шляхом компромісу. Це також гарантує глибоку повагу до закону, відданість дотриманню прав людини та щире вдячність за багатство соціокультурного розмаїття.

Неможливо переоцінити взаємопов'язаність і однакову важливість усіх перерахованих компетенцій. Коли діти просуються в навчанні, вони природним чином розвивають ці навички з різних предметів. Наступні можливості є фундаментальними для кожної компетенції:

- вміння читати та розуміти прочитане;
- вміння висловлювати свої думки усно та письмово;
- раціональне мислення;

- здатність переконливо обґрунтовувати позиції;
- проявити ініціативу;
- створювати;
- здатність вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;
- хист успішно регулювати емоції;
- використовуйте ментальні здібності;
- вміння працювати в команді (НУШ, 2018).

Концепції педагогів і мислителів досліджуються в концептуальній базі НУШ, яка акцентує увагу на важливості всебічного розвитку дитини з урахуванням її вікових та індивідуальних особливостей розвитку, створення системи цінностей, ключових здібностей та додаткових навичок, які забезпечують готовність дитини до навчання та успішну її самореалізацію (Бібік, 2019).

Загальне розуміння основних ідей класичної філософії та наукової думки щодо реалізації початкової освіти та розвитку людини, зокрема мислителів, педагогів та вчених, зокрема Г. Сковороди, Т. Шевченка, К. Ушинського, С. Русової, Б. Грінченка, Г. Ващенко, В. Сухомлинського та ін., залишивши переконання, що їх науковий доробок є основою підходів до реалізації реформи «Нова українська школа».

Необхідний потенціал для додаткових досліджень реалізації реформи «Нової української школи» під час війни, зокрема щодо їхнього курсу в постійній еволюції, що найбільше проявляється під час конфлікту та післявоєнного періоду (Гриневич, 2022).

Епідемія Covid-19 разом із вторгненням Росії в Україну створила неспокій, коли традиційне навчання більш неможливе. Це призвело до того, що деякі здобувачі освіти не мають доступу до якісної освіти. Для вирішення цієї проблеми недостатньо дистанційного навчання та освітньої веб-платформи. Тепер вчителі мають отримати додаткові навички для ефективної організації дистанційного та змішаного навчання. Однією з таких платформ є «Всеукраїнська школа онлайн» (ВШО), яка є цінним інструментом для підтримки учнів як на дистанційному, так і в змішаному середовищі навчання. Платформа ВШО пропонує низку ресурсів, включаючи відео, конспекти та тести, доступні цілодобово та без вихідних з будь-якого комп'ютера, планшета чи смартфона (Лісогор та інші, 2023).

За прогнозами експертів, змішане навчання (*англ. – blended learning*), яке є домінуючим трендом у сучасній освіті, збережеться в найближче десятиліття. Цей інноваційний підхід до дизайну навчання максимізує переваги як традиційного

навчання в класі, так і цифрового навчання, ефективно пом'якшуючи обмеження, пов'язані з кожним з ними.

Змішане навчання ідеально до інтеграції традиційних та інноваційних методів навчання, таких як онлайн і дистанційне навчання. Це передбачає поєднання різних методів навчання в одному класі, що дозволяє учням персоналізувати свій досвід навчання, вибираючи умови та контролюючи процес отримання остаточного навичок. Цей підхід можна розглядати як гібрид між заходами в класі онлайн і офлайн. Навчання онлайн – це цілеспрямована та добре організована взаємодія між учнями, викладачами та інформаційно-комунікаційними технологіями (ІКТ). Він виходить за рамки фізичного простору, часу та конкретних навчальних закладів, діючи в рамках педагогічної системи, яка охоплює ціль, зміст, ресурси, методи та форми навчання. При змішаному навчанні учні займаються пізнавальною діяльністю як під безпосереднім керівництвом учителя під час уроків, так і шляхом самостійної роботи з електронними ресурсами індивідуально або в групах (Шелестова, 2021).

5.4. Комп'ютерна грамотність, як основа дистанційного навчання молодших школярів

Головним завданням початкової освіти, яка є невід'ємною частиною діяльності загальної середньої освіти, є забезпечення цільного розвитку учнівської молоді та повного засвоєння ними всіх аспектів навчальної діяльності. Тому при складанні навчальної програми важливо враховувати її зв'язність і послідовність, а також її доступність і наукову обґрунтованість. Крім того, враховується потенціал інтеграції навчання, виховання та розвитку, а також реалізації принципів індивідуалізації та гуманізації освітнього процесу.

Структура початкової освіти знає суттєвих змін у наш час. Це охоплює більше, ніж просто набуття знань і навичок; тепер він включає такі елементи, як компетенції, практичний досвід у творчих починаннях і розвиток емоційно позитивного погляду на світ. Фундаментальне зрушення в сучасній освіті відбувається у впровадженні інноваційних методів навчання та переглянutoму навчальному плані, після чого система Національного університету є виховання людей, які володіють інноваційним мисленням і почуттям громадянської відповідальності, здатних прийняти обґрунтовані рішення та прийняти прав людини. Замість простого запам'ятовування фактів і поняття учні тепер отримують низьку компетенцію (Гільберг, та інші, 2021).

Новим підходом до організації навчального процесу слід визнати концепцію сучасного дистанційного навчання. Він обертається навколо незалежного навчання та значною мірою покладається на інформаційні технології для надання освітнього контенту студентам та сприяння інтерактивній взаємодії між студентами та викладачами. Центр навчально-виховного процесу зміщується в бік особистості учня, тому вирішальним стає вибір учителем відповідних форм і методів активізації пізнавальної діяльності учнів. У початковій школі важливо розвивати фундаментальні навички інформаційної культури та комп'ютерної грамотності для забезпечення освітнього зростання. Використання ігор залишається перевіреним часом найефективнішим методом навчання дітей (Абрамов, 2019).

Швидкий розвиток технологій у суспільстві призвів до потреб в інноваційних методах навчання на уроках інформатики. Вчителі активно шукають ефективні способи залучити учнів і сприяти самостійному навчанню. Встановлено, що використання ігрових технологій мотивує роботу учнів і покращує досвід навчання. Дослідження показали, що вивчення навчальних та ігрових стратегій може бути складним, але це також стимулює розумову діяльність учнів.

Ігрові технології пропонують кілька переваг, включаючи усунення психологічних перешкод під час взаємодії здобувачів освіти з комп'ютером, полегшення самовираження, підвищення творчої активності та сприяння мотивації до навчання. За допомогою ігрової діяльності вчителі заохочують учнів висловлюватися, створювати атмосферу довіри та розуміння та стимулювати пізнавальне залучення.

Ігровий формат занять досягається шляхом використання ігрових прийомів і ситуацій, які активізують пізнавальні здібності учнів. Використання гри як колективного досвіду може забезпечити успішний творчий розвиток учнів, сприяти соціалізації молодших школярів, сприяти збереженню та зміцненню їх високого морального, психічного та фізіологічного благополуччя (Абрамов, 2019).

У початковій школі важливо формувати у дітей фундаментальними навичками інформаційної культури та основами комп'ютерної грамотності, а також забезпечити плавний перехід до навчання. Мета – підготувати свідомість учнів початкової школи до розуміння сучасних інформаційних технологій, які пропонують різні техніки та методи аналізу та моделювання навколишнього світу. Завдяки володінню цими техніками діти розвивають логічне, систематичне та комплексне мислення.

Значення формування комп'ютерної грамотності учнів початкової школи на уроках інформатики стає все більш вагомим. Дослідники заглиблені в різні аспекти, пов'язані

з комп'ютерною освітою, такі як роль комп'ютера в навчальному процесі, обов'язки вчителів у впровадженні комп'ютерної освіти, взаємодія навчання з комп'ютером, зміни в освітньому змісті та методах, освітній потенціал комп'ютера (Мініна, 2017).

Проникнення комп'ютеризації в інших аспектах сучасного життя постійно працює на те, як ми підходимо до навчання та розвитку маленьких дітей. Ентузіазм, який діти виявляють до комп'ютерів, проявляється в їх непохитному позитивному ставленні, їхньому бажанні працювати з технологіями та їх перевагами діяльності, пов'язаної з комп'ютером, а не іншим. Обов'язком учителя є використання цього інтересу та спрямування його на освітні цілі, які одночасно сприяють розвитку комп'ютерної грамотності серед учнів початкової школи на уроках інформатики. Комп'ютерна грамотність є фундаментальною навичкою, яка наголошується у сфері інформатики, залишається корисним розвивати цю навичку під час вивчення будь-якого предмету. Термін «комп'ютерна грамотність» з'явився, коли комп'ютери перетворилися з вузькоспеціалізованих інструментів на основні компоненти повсюдного життя.

У динамічному середовищі, що постійно розвивається, люди, які володіють здатністю до адаптації, креативністю та здатністю генерувати та впроваджувати нові концепції, стратегії та рішення, найбільш вправно орієнтовані на складні перспективи, приймають обґрунтовані рішення та досягають оптимальних результатів. Ці люди втілюють різні якості, включаючи рішучість, невпинне прагнення до прогресу, сміливе мислення та далекоглядне бачення, яке виходить за межі загальноприйнятої думки. Розвиток суспільства в глобальному масштабі вказує на те, що комп'ютеризація змінює традиційні соціальні структури в багатьох країнах, породжуючи нову соціально-економічну формацію, відому як інформаційне суспільство, яке було введено.

В інформаційному суспільстві значення інформації виходить за межі простих товарно-грошових відносин. Це стає вирішальним елементом для людей, щоб досягти успіху в цьому суспільстві, залишивши лише ті, хто володіє успішною, вичерпною та достовірною інформацією, може стати лідерами. Насправді постійне використання інформаційно-комунікаційних технологій є необхідним не тільки для професійного розвитку, але й для впевненого залучення до всіх аспектів людської природи в наш час.

Концепція інформаційної компетентності виходить за межі простої кваліфікації, яка враховує важливість тривалості навчання; воно охоплює більше. У цій структурі

основна увага зміщується в бік звичайної взаємодії з самою інформацією, а не з її інструментами. У суспільстві, що керується знаннями, здатність критично розуміти засоби, через які передається інформація, активно шукати інформацію, оцінювати її з різним точком зору, робити усвідомлений вибір і самостійно її обробляти, набуває першочергового значення (Карлінська, 2021).

Природа комп'ютерних технологій, що постійно розвивається, призвела до трансформації їх ролі. Він став інструментом спілкування та доступу до інформації в будь-якій ситуації. У результаті комп'ютер міцно закріпився як невід'ємна частина як традиційних шкільних предметів, так і повсюдного життя людей. Це спонукало до його інтеграції на ранніх етапах навчання (Кивлюк, 2007).

Беззаперечно, що порядок із вільним володінням рідною мовою молодь сьогодні має володіти комп'ютерною грамотністю та добре орієнтуватися в сучасних інформаційних технологіях. Включення комп'ютерів у навчальний процес, навіть на ранніх етапах навчання, має вирішальне значення для розвитку комп'ютерної грамотності учнів як суспільних очікувань у шкільній системі. Коли люди входять у сферу технологій, для них важливо мати тверде розуміння теоретичних принципів інформатики та здатність ефективно використовувати комп'ютери у своїй професійній діяльності.

З нашої точки зору інформаційна грамотність є фундаментальною навичкою, яка формує основу для інтеграції соціальних, особистісних, когнітивних і предметних компетентностей. Це також гарантує професійну пристосованість особистості та базується на універсальній здатності ефективного використання різноманітних джерел інформації. Водночас, коли ми говоримо про здатність до адаптації, ми маємо на увазі здатність швидко переходити між професійною та особистою ролями, зберігаючи свою професійну та соціальну ідентичність, навіть коли беремося за нові починання, які вимагають балансу між минулою досвідом і поточною діяльністю (Ємчик, 2020).

5.5. Дистанційне навчання в початковій школі як сучасний виклик

Впровадження дистанційного навчання в період воєнного стану створило значні виклики для всіх осіб, залучених до освітнього процесу, вплинуло на повне життя та навчання дітей. Крім того, у початковій школі дистанційне навчання вимагало спільного підходу за участю вчителів, учнів, батьків. Вкрай важливо визнати, що вчителі початкових класів повинні володіти різноманітним набором професійних,

педагогічних і методичних навичок, причому дистанційна освіта є першорядною складовою сучасного освітнього середовища. Як виявлено в Концепції розвитку дистанційної освіти в Україні, дистанційна освіта стає еквівалентною формою навчання до традиційних форматів, таких як денна, вечірня, заочна та екстернат, переважно з використанням технологій дистанційного навчання (Мельничук, 2022).

Сучасні умови суспільства, зокрема карантинна ситуація в Україні, зумовлюють необхідні зміни в системі дистанційної освіти. Попит на цей тип навчання зростає, що підкреслює важливість рішення проблеми, пов'язаних з організацією навчання учнів різного віку. Крім того, актуальнішим стає вибір відповідних онлайн-платформ для навчальної діяльності учнів та інтеграція традиційних методів навчання з методами дистанційного навчання. Метод дистанційного навчання все ще розвивається, а принципи та унікальні характеристики цього підходу становлять значні проблеми для системи освіти в цілому.

Виклик перший – одна з основних перешкод дистанційного навчання є здатність студентів до самоосвіти. Передумовою дистанційної освіти є те, що студенти володіють більшою частиною навчального матеріалу самостійно. Проте вміння займатися самостійною навчальною роботою, або здатність до навчання в учнів початкової школи ще недостатньо сформована, а учні 5-7 класів залишаються слабкими. Це створює виклик для вчителів, які повинні знайти способи полегшити самостійну роботу своїх учнів. Під час карантину цей виклик поширюється на батьків, які мають орієнтацію, як виховувати самостійність, а також контролювати та оцінювати роботу своїх дітей.

Виклик другий – значною перешкодою, яка спостерігається у сфері дистанційного навчання, є мотивація учнів. Традиційне дистанційне навчання обґрунтовується на внутрішньому прагненні студентів брати участь у навчанні, після чого постійний контроль з боку викладачів неможливий. Мотивація учнів вже давно є актуальною проблемою в освіті, і ця проблема стає ще більш помітною в контексті дистанційного навчання (Гнатюк, 2021).

Виклик третій – комунікація є третьою перешкодою в процесі дистанційного навчання, охоплюючи взаємодію між учителем і учнями, учнів між собою. У традиційному середовищі очного навчання спілкування постійно присутнє, охоплюючи вербальні та невербальні сигнали. Однак у сфері дистанційного навчання соціальна комунікація значно зменшується, а невербальний аспект майже зникає. Отже, постає суворе питання: як ефективно організувати спілкування під час

синхронних онлайн-зустрічей, вчителя та учнями, а також яка форма має мати віртуальне навчальне спілкування в асинхронному режимі, не монополізуючи вільний час всіх учасників процесу.

Виклик четвертий – однією з головних проблем є встановлене чітке розкладу онлайн-уроків і самостійного навчання студентів. У традиційному класі вчителі підтримують певний розклад та обмежують кількість домашніх завдань залежно від віку учнів. Наприклад, учням початкової школи, особливо 1 класу, не задають домашніх завдань. Для учнів 2-4 класів загальний час виконання домашніх завдань з усіх предметів не повинен перевищувати визначеної тривалості: 2 класу — 45 хвилин, 3 класу — 1 година 10 хвилин, 4 класу — 1 година 30 хвилин. Крім того, домашнє завдання не можна давати у вихідні, святкові дні чи канікули. Протест через пандемію і вчителі, і учні значно більше часу приділяли навчальній роботі.

Виклик п'ятий – одним із ключових переваг і принципів дистанційного навчання є можливість для учнів персоналізувати досвід навчання. Це означає, що кожен учень має право визначати власний темп навчання, розклад занять і терміни виконання завдань.

Виклик шостий – однією з головних проблем дистанційного навчання є завдання ідентифікації учня. Завдяки гнучкості дистанційного навчання існує більший потенціал для шахрайства, після завдання може виконати хтось інший, а не учень. Однак у традиційному дистанційному навчанні ця проблема пом'якшує сильну мотивацію учнів. Ті, хто обирає дистанційне навчання, насамперед керуються бажанням отримати нові знання та навички, а оцінки мають другорядне значення. Навпаки, у традиційній шкільній оцінці є основним стимулом для навчання, що, отже, збільшує ризик того, що учні не виконують домашні завдання та контрольні роботи самостійно.

Виклик сьомий – значною перешкодою, з якою стикаються освітяни, є набуття певних навичок у використанні цифрових технологій. Молодші школярі, в тому числі початкові, швидко адаптуються до електронних засобів навчання. Однак вчителі стикаються зі складною проблемою, тому їм не потрібно лише навчитися використовувати ці нові інструменти, але й змінити свої давні підходи до навчання. Вони повинні шукати та впроваджувати нові методи та формати, щоб забезпечити досягнення обов'язкових результатів навчання.

Виклик восьмий – однією з головних перешкод дистанційного навчання є централізована цифрова платформа для освітніх цілей. У той час як вчителі мають

переваги використання різних онлайн-сервісів, з якими вони знайомі, учні повинні створювати облікові записи та навчатися кожній платформі, що призводить до більш складного процесу навчання, який відмовляється від фактичного предмету та надає більшу увагу навігації цифровими інструментами (Гнатюк, 2021).

Важливо визнати, що в сучасному світі дистанційне навчання полегшується за допомогою цілого ряду технологій, які відрізняються за способом представлення навчальних матеріалів. Дистанційне навчання стало беззаперечною реальністю та високоефективним способом навчання (Мала,2022).

РОЗДІЛ VI. ВИВЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ НАВЧАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ТРАДИЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ТЕРИТОРІЇ ЗАКАРПАТТЯ

В Україні освіта проходить реформування та вдосконалюється. Освіта наближається до розвитку наукової техніки, яка має давати такі знання та компетентності учням, через які вони можуть подолати життєві труднощі. Непередбачені умови суспільства, зокрема уведення карантину із зв'язку пандемією та військовий стан, яка обмежує нормальне життя суспільства. Дистанційне навчання в теперішньому часі є можливістю навчатися для деяких людей. Дистанційне навчання, яке направляється до дистанційної освіти проходить експериментальний етап, в якому шукають відповіді чи кращі методики для передачі знань та розвитку різних компетентностей всіх навчаючих, в тому числі і молодших школярів.

Молодші школярі легко пристосовуються до змін, дистанційне навчання в свою чергу змінює їх середовище. І важливо дослідити, як саме ці умови навчання впливають на їх результативність в навчання. Результативність навчання залежить від багатьох факторів, це може бути умови навчання, генетичний фактор, оцінювання, матеріальне становище, стиль виховання тощо.

Для вдосконалення дистанційного навчання рівень якості освіти необхідно проводити постійні дослідження, із одної сторони для збору інформації, із іншої сторони для покращення відомостей учнів. У даній роботі покладено за мету зібрати інформації про те, якою результативність знаходяться у навчанні ті учні, які були змушені два роки побувати у дистанційній формі навчання, яких рівнів успішності досягали в засвоєнні різних типів необхідних компетентностей у навчанні, а ті учні, які в даній у нашої області мають можливість навчатися в традиційній формі навчання, тобто відвідувати школу.

Для вивчення такої проблематики зібрали із деяких доступних шкіл інформації про таких учнів. У дослідженні приймати участь такі школи на Закарпатті, а саме: Ільницького ЗЗСО І-ІІІ ст., Мукачівська школа І-ІІІ ст., Свалявська школа №1.

Шукаючи відповідь на проблематику успішності учнів, а саме яким рівнем успішності вони володіють у дистанційному навчанні та у традиційному навчанні, було зібрано свідчення досягнень на кінець навчального року для порівняльного аналізу. Дослідження побудовано таким чином, що довести що дистанційне навчання позитивно впливає на успішність учнів.

Дослідження складається із двох частин. Для досягнення мети було необхідно зібрати матеріали, а саме свідоцтва досягнень учнів молодших класів на території Закарпаття, та зробити опитування серед класних керівників цих класів.

Перша частина дослідження є збір інформації про рівень успішності та рівень розвиненості компетентностей на кінець навчального року. Зібрано інформацію у вигляді свідоцтва, про результати навчання тих учнів, які перебували два роки у дистанційній формі навчання та свідоцтва тих учнів, які навчалися тільки у (очній) традиційній формі навчання.

У другій частині дослідження за допомогою анкет, проводилося опитування класних керівників всіх класів, які підлягали аналізу рівня результативності засвоєння компетентностей про їх бачення і досвід роботи у дистанційної та традиційної формах навчання роботи із учнями молодших класів.

Друга частина дослідження складає опитування класних керівників тих класів, де зібрана інформація, тобто свідоцтва досягнень, про суб'єктивний досвід про рівень успішності учнів даних класів.

Отримано від Ільницького ЗЗСО свідоцтва досягнень 24 учнів, які навчалися тільки і традиційній формі та свідоцтва 20 таких учнів, які 1-2 класи навчалися у дистанційній формі. Отримано від Мукачівської школи свідоцтва досягнень 21 учнів, які 1-2 класи навчалися тільки у традиційній формі та 19 учнів які навчання 1-2 класів проводили у дистанційній формі. Отримано від Свалявської школи №1 11 учнів традиційної форми навчання; 15 учнів дистанційної форми навчання.

Таким чином загальна кількість учнів, про яких було зібрано дані у вигляді свідоцтва досягнень складає: 110 учнів.

6.1. Аналіз дослідження на основі свідоцтв досягнень молодших школярів

Аналіз першої частини дослідження

Для учнів початкових класів за вказівкою МОН України було розроблено свідоцтва досягнень (Додаток №2).

У цих свідоцтвах є відомості про ті галузі та компетентності, по яких педагоги оцінюють результативність навчання. Свідоцтва розділені на певні галузі, а саме: мовно-літературна освітня галузь, математична освітня галузь, природнича освітня галузь, соціально і здоров'язбережувальна, громадянська та історична освітні галузі,

технологічна освітня галузь, інформативна освітня галузь, мистецька освітня галузь та фізкультурна освітня галузь. У кожній із цих галузей є певні компетентності.

Мовно-літературна галузь

Ця галузь складається із 3-х підгалузей:

- Українська мова, мова відповідного корінного народу/національної меншини (мова навчання), яка потребує від учнів засвоєння таких компетентностей:
  - визначає фактичний зміст, тему, основну думку, поясню причинно-наслідкові зв'язки сприйнятого на слух висловлювання, уточнює інформацію, ставить доцільні запитання;
  - володіє повноцінною навичкою читання вголос і мовчки;
  - аналізує прочитаний текст, висловлює й обґрунтовує власне ставлення щодо прочитаного, формулює висновки;
  - переказує усно і письмово прочитаний/прослуханий твір з дотриманням логіки викладу та з творчим доповненням; будує зв'язні висловлювання (розповідь, опис, міркування, есе, діалог) в усній і письмовій формах, володіє монологічною та діалогічною формами мовлення дотримується правил культури спілкування;
  - пише розбірливо, дотримується граматичних і орфографічних норм, перевіряє редагує написане;
  - досліджує мовні одиниці та явища, використовує їх для вдосконалення мовлення.
- Українська мова як державна, мова відповідного корінного народу/національної меншини (мова вивчення), яка потребує від учнів засвоєння таких компетентностей:
  - аналізує сприйняте на слух висловлення, ставить доцільні запитання;
  - читає усвідомлено, правильно, виразно, в належному темпі вголос і мовчки;
  - зв'язно висловлює власні думки щодо прочитаного, усно передає свої враження, вподобання; переказує та створює тексти, бере участь у діалозі;
  - пише розбірливо, дотримується граматичних і орфографічних норм, перевіряє і редагує написане.
- Іноземна мова.
  - сприймає з розумінням іноземну мову на слух;
  - читає з розумінням іноземною мовою;
  - висловлюється іноземною мовою;
  - записує слова, речення, короткі повідомлення про себе, на повсякденні теми іноземною мовою.

Математична освітня галузь.

- читає, записує, утворює, порівнює числа, визначає розрядний склад числа;
- володіє навичками додавання і віднімання, множення і ділення чисел;
- читає і записує математичні вирази, у тому числі зі змінною, знаходить їх значення; розв'язує рівняння добирає розв'язок нерівності зі змінною;
- аналізує текст задачі, створює за потреби модель, обґрунтовує спосіб розв'язання, розв'язує задачу, прогнозує і перевіряє розв'язок;
- розпізнає, будує геометричні фігури, конструює об'єкти з геометричних фігур;
- використовує для вимірювання величин доцільні одиниці вимірювання, оперує величинами, користується приладами для вимірювання;

Природнична освітня галузь.

- установлює взаємозв'язки між об'єктами неживої і живої природи, розрізняє рукотворні об'єкти, виготовлені з природних і штучних матеріалів;
- описує зміни, які відбуваються в природі, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними;
- обирає обладнання та досліджує об'єкт природи за власно складеним планом, робить висновки і презентує їх;
- орієнтується на місцевості за об'єктами природи і з допомогою компасу;
- знаходить і показує на карті Україну, материки, океани та інші об'єкти відповідно до навчального завдання;
- пояснює залежність життя організмів від умов існування, правила природоохоронної поведінки, дотримується цих правил.

Соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична освітні галузі.

- пояснює на прикладах, що означає бути громадянином України; досліджує історію свого роду, села/міста, рідного краю і презентує результати.
- розповідає про відомі історичні події, пам'ятки природи і культури, видатних людей, у тому числі винахідників, пояснює вплив їх діяльності на життя людей/збереження довкілля;
- пояснює свої права і обов'язки з сім'ї, в школі, громадських місцях; аргументовано визначає перевагу добрих взаємин над конфліктами;
- розрізняє першочергові та другорядні потреби, пояснює важливість помірності у споживанні товарів і послуг, планує конкретні дії для задоволення власних потреб;
- пояснює, від чого залежить безпека в довіллі, описує можливі ризики поведінки на прикладах;

- моделює звернення по допомогу в різні служби у разі небезпечних ситуацій, пояснює можливі наслідки та свої дії.

Технологічна освітня галузь.

- організовує робоче місце відповідно до власних потреб і визначених завдань, дотримується безпечних прийомів праці;

планує послідовність виготовлення виробу за власно обраними технологіями обробки матеріалів та виготовляє його;

планує та виконує трудові дії щодо самообслуговування, у тому числі ремонтує книжки, пришиває гудзики, сервірує стіл.

Інформатична освітня галузь.

- використовує цифрові пристрої для виконання навчальних завдань.

- створює інформаційні продукти (текст, графічне зображення, презентацію) в програмних середовищах;

складає лінійні, розгалужені та циклічні алгоритми на основі їх опису, отримує очікуваний результат дій виконавця за складеним алгоритмом;

- збирає інформацію за допомогою цифрових пристроїв відповідно до навчальної мети, використовує онлайн середовища для спільної діяльності й обміну думками, дотримується безпечної поведінки під час онлайн-взаємодії.

Мистецька освітня галузь.

- описує враження від сприймання творів мистецтва, словесно характеризує твір з використанням мистецької термінології;

- створює варіанти запропонованих художніх образів засобами образотворчого мистецтва, користується різними художніми матеріалами;

- співає виразно, відтворює запропоновані ритми (соло та в групі), імпровізує з ритмами;

- Презентує власні художні образи, оцінює власну творчість, пояснює, що вдалося.

Фізкультурна освітня галузь.

- добирає і виконує фізичні вправи з різних видів спорту, дотримуючись правил безпеки, здійснює самоконтроль самопочуття у процесі виконання фізичних вправ;

- поясню значення фізичного навантаження і загартування для організму людини та виховання силі волі;

- дотримується правил проведення рухливих ігор та естафет; співпереживає за результат команди.

На основі рівня розвиненості цих компетентностей класний керівник згідно Методичних рекомендацій (Наказ МОН №813 від 13.07.2021.) щодо оцінювання результатів навчання учнів оцінює рівень розвиненості дітей, використовуючи такі позначки. Згідно вказівок у першому та другому класах використовують тільки два рівня: високий (В), достатній (Д).

У третьому та четвертому визначають 4 рівня досягнень у результаті навчання: високий (В), достатній (Д), середній (С) та початковий (П).

На основі зібраних свідочств від класних керівників класів вищеперерахованих шкіл та класів до аналізу складено узагальнюючі таблиці за кожен клас, які розміщені у додатках. Для достовірного аналізу розроблено таблиці за освітніми галузями. Для того, щоб побачити, які показники в учнів певного класу.

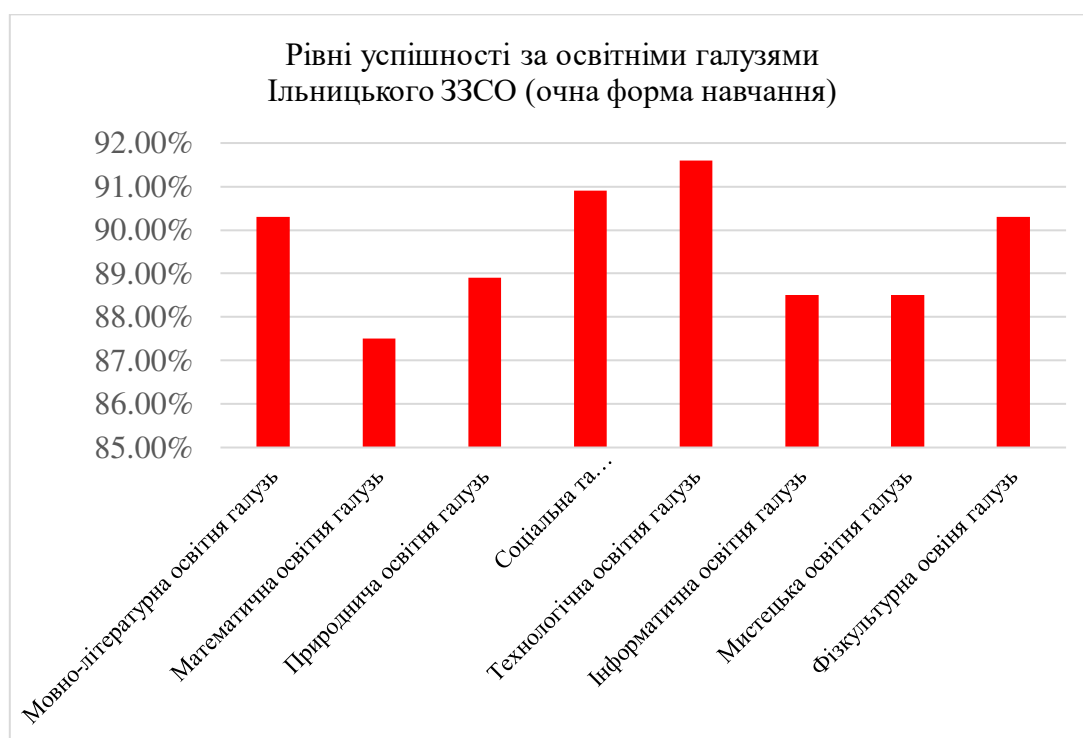
Аналіз даних від Ільницького ЗЗСО

У таблиці №1 (Додаток №3) узагальненні дані із Ільницького ЗЗСО на учнів, які навчалися протягом двох років тільки у традиційній формі навчання. На цій таблиці яскраво можна побачити, що у даному класі, де класним керівником є Леньо А.І. навчаються 24 учень із них високий рівень успішності по всіх компетентностей мають 6 учнів. Загальний рівень успішності всього класу становить у відсотках 89,6%.

Найкращі показники за результатами аналізу учнів цього класу досягали по Технологічним галузям, їх результативність на 96,6 %. Мовно-літературна освітня галузь та Фізкультурна освітня галузь теж на високому рівні 90,3%. Найменше у цьому класу не досягають високий рівнів по Математичній освітній галузі. На основі таблиці (Таблиці №7) для кращого розуміння цих рівнів можна побачити у вигляді діаграми (Діаграма№1). Яка створена відповідно до таблиці.

Таблиці №7

Рівні успішності учнів за освітніми галузями Ільницького ЗЗСО (очна форма навчання)							
Мовно-літ. освітня галузь	Матем. освітня галузь	Природ. освітня галузь	Соціальна та здоров'язбереж., громадянська та історична освітня галузь	Технол. освітня галузь	Інформ. освітня галузь	Мист. освітня галузь	Фізкулт. освітня галузь
90,3%	87,5%	88,9%	90,9%	91,6%	88,5%	88,5%	90,3%

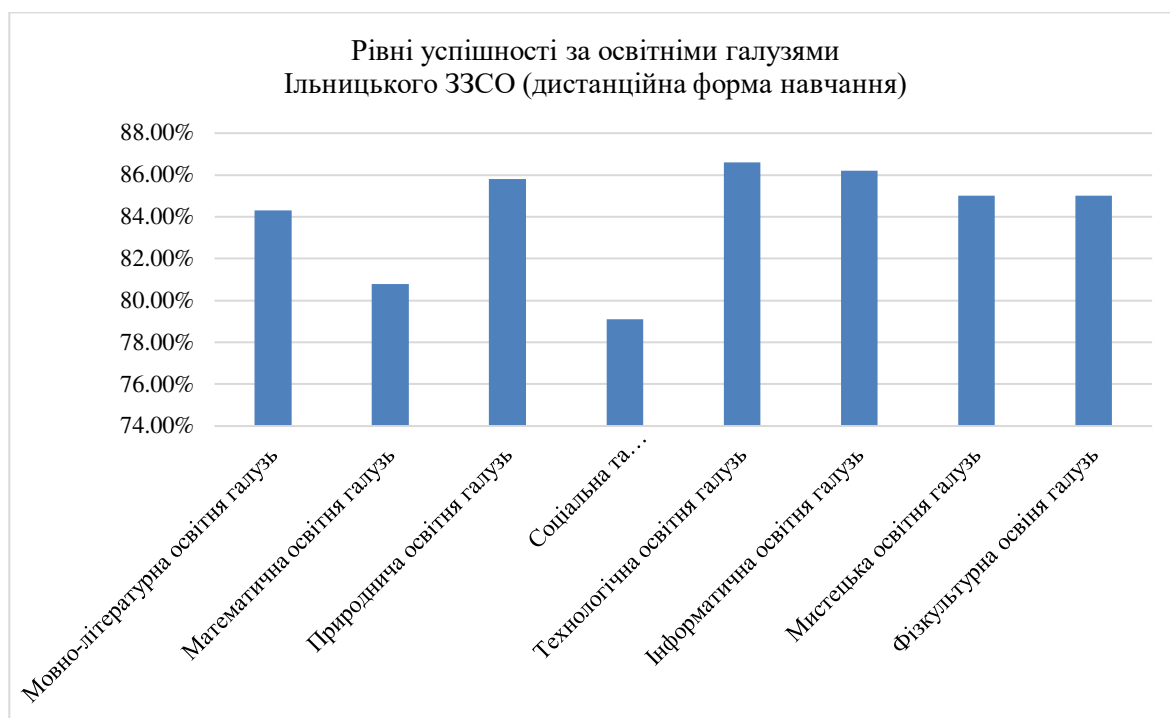

У таблиці №2 (Додаток №4) узагальненні дані із Ільницького ЗЗСО на учнів, які навчалися протягом двох років тільки у дистанційній формі навчання. На цій таблиці яскраво можна побачити, що у даному класі, де класним керівником є Петрище С.В. навчаються 20 учень із них високий рівень успішності по всіх компетентностей не має у жодного учня. Загальний рівень успішності всього класу становить у відсотках 84,1%.

Найкращі показники за результатами аналізу учнів цього класу досягали по Технологічним галузям, їх результативність на 86,6 %. Мистецька освітня галузь та Фізкультурна освітня галузь на одноковому рівні 85%. Найменший рівень успішності по Соціальна та здоров'язберезувальній громадянська та історична освітній галузі 79,1%. На основі таблиці (Таблиці №8) для кращого розуміння цих рівнів можна побачити у вигляді діаграми (Діаграма№2). Яка створена відповідно до таблиці.

Таблиці №8

Рівні успішності учнів за освітніми галузями Ільницького ЗЗСО (дистанційна форма навчання)							
Мовно - літ. освітня галузь	Матем. освітня галузь	Природ. освітня галузь	Соціальна та здоров'язб. громадянська та історична освітня галузь	Технол. освітня галузь	Інформ. освітня галузь	Мистец. освітня галузь	Фізкул. освітня галузь
84,3%	80,8%	85,8%	79,1%	86,6%	86,2%	85,0%	85,0%

Порівняльний аналіз

Отже, із результатів аналізу чітко видно, що успішність учнів у традиційній формі набагато вища, ніж у тих молодших школярів, які два роки навчалися у дистанційній формі навчання.

Аналіз даних від Мукачівської спеціалізованої школи №4

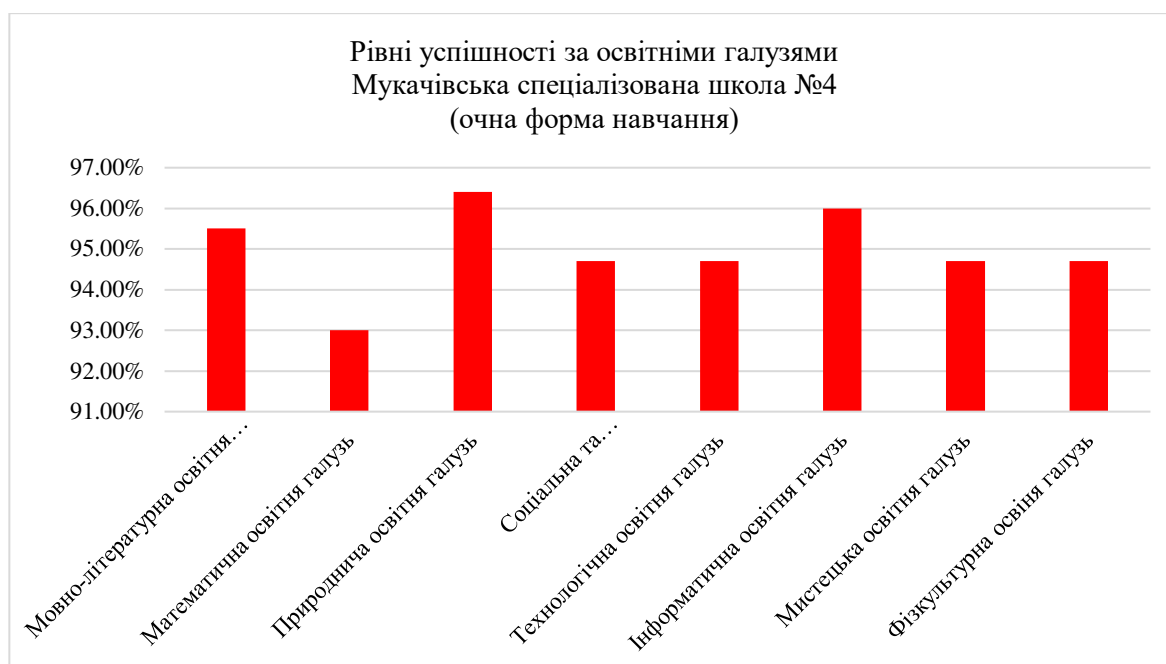
У таблиці №3 (Додаток №5) узагальненні дані із Мукачівської спеціалізованої школи №4 учнів, які навчалися протягом двох років тільки у традиційній формі навчання. На цій таблиці яскраво можна побачити, що у даному класі, де класним керівником є Логойда М.С. навчаються 19 учень із них високий рівень успішності по всіх компетентностей не має у жодного учня. Загальний рівень успішності всього класу становить у відсотках 94,9%.

Найкращі показники за результатами аналізу учнів цього класу досягали по Природничим освітнім галузям, їх результативність на 96,40%. Також високі показники має Інформативна освітня галузь 96% та Мовно-літературна освітня галузь 95,50%. Найменший рівень успішності на Математичній освітній галузі 93%. На основі таблиці (Таблиці №9) для кращого розуміння цих рівнів можна побачити у вигляді діаграми (Діаграма№3). Яка створена відповідно до таблиці.

Таблиці №9

Рівні успішності учнів за освітніми галузями Мукачівська спеціалізована школа №4 (очна форма навчання)							
Мовно-літ. освітня галузь	Матем. освітня галузь	Природ. освітня галузь	Соціальна та здоров'язбер., громадянська та історична освітня галузь	Технол. освітня галузь	Інформ. освітня галузь	Мистец. освітня галузь	Фізкул. освітня галузь
95,50%	93,00%	96,40%	94,70%	94,70%	96,00%	94,70%	94,70%

Діаграма №3

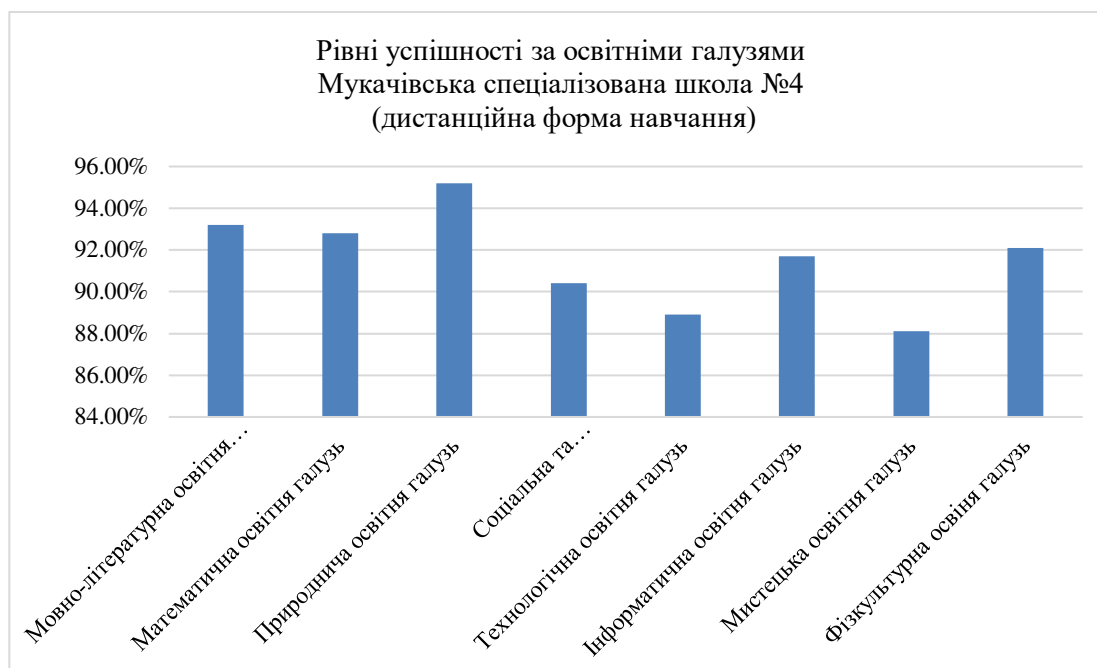
У таблиці №4 (Додаток №6) узагальненні дані із Мукачівської спеціалізованої школи №4 учнів, які навчалися протягом двох років тільки у дистанційній формі навчання. На цій таблиці яскраво можна побачити, що у даному класі, де класним керівником є Мартенузі К.І. навчаються 21 учень із них високий рівень успішності по всіх компетентностей має тільки один учень. Загальний рівень успішності всього класу становить у відсотках 91,5%.

Найкращі показники за результатами аналізу учнів цього класу досягали по Природничим освітнім галузям, їх результативність на 95,20%. Також високі показники має Мовно-літературна освітня галузь 93,20%. Найменший рівень успішності на Мистецькій освітній галузі 88,10%. На основі таблиці (Таблиці №10) для кращого розуміння цих рівнів можна побачити у вигляді діаграми (Діаграма №4). Яка створена відповідно до таблиці.

Таблиці №10

Мукачівська спеціалізована школа №4 (дистанційна форма навчання)							
Мовно-літ. освітня галузь	Матем. освітня галузь	Природ. освітня галузь	Соціальна та здоров'язбер. а, громадянська та історична освітня галузь	Техн. освітня галузь	Інф. освітня галузь	Мист. освітня галузь	Фізкульт. освітня галузь
93,20%	92,80%	95,20%	90,40%	88,90%	91,70%	88,10%	92,10%

Діаграма №4

Порівняльний аналіз

Отже, із результатів аналізу чітко видно, що успішність учнів у традиційній формі вища, ніж у тих молодших школярів, які два роки навчалися у дистанційній формі навчання.

Аналіз даних від Свалявської школи №1

У таблиці №5 (Додаток №7) узагальненні дані із Свалявської школи №1 учнів, які навчалися протягом двох років тільки у традиційній формі навчання. На цій таблиці яскраво можна побачити, що у даному класі, де класним керівником є Ловська Т.С. навчаються 11 учнів із них високий рівень успішності по всіх компетентностей має тільки один учень. Загальний рівень успішності всього класу становить у відсотках 93,4%.

Найкращі показники за результатами аналізу учнів цього класу досягали по Технологічній освітній галузі, їх результативність на 96,90%. Всі інші галузі майже на однаковому рівні 92-93%, окрім Інформативної освітньої галузі, де найменша результативність навчання 87,80%. На основі таблиці (Таблиці №11) для кращого розуміння цих рівнів можна побачити у вигляді діаграми (Діаграма №5). Яка створена відповідно до таблиці.

Таблиці №11

Свалявська школа №1 (очна форма навчання)							
Мовно-літ. освітня галузь	Матем. освітня галузь	Природ. освітня галузь	Соціальна та здоров'язбереж, громадянська та історична освітня галузь	Техн. освітня галузь	Інф. освітня галузь	Мистец. освітня галузь	Фізкульт. освітня галузь
93,30%	92,40%	92,40%	93,90%	96,90%	87,80%	93,90%	93,90%

Діаграма №5

У таблиці №6 (Додаток №8) узагальненні дані із Свалявської школи №1 учнів, які навчалися протягом двох років тільки у дистанційній формі навчання. На цій таблиці яскраво можна побачити, що у даному класі, де класним керівником є Цоголін Ж.П. навчаються 15 учнів із них високий рівень успішності по всіх компетентностей має тільки один учень. Загальний рівень успішності всього класу становить у відсотках 74,4%.

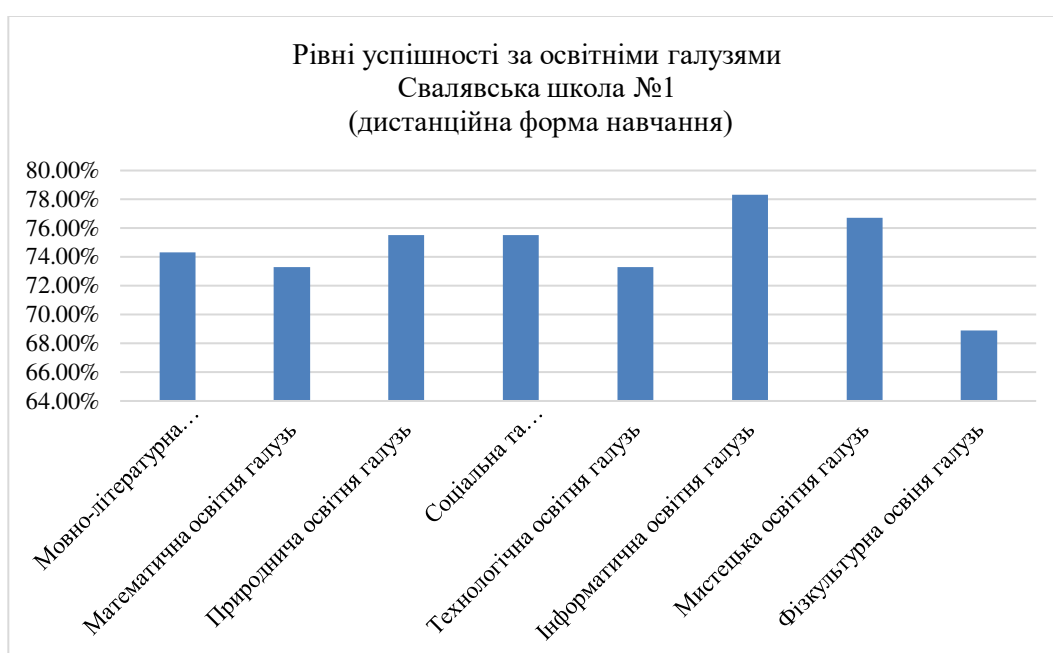
Найкращі показники за результатами аналізу учнів цього класу досягали по Інформативній освітній галузі, їх результативність на 78,30%. Всі інші галузі майже на однаковому рівні 73-76%, окрім Фізкультурної освітньої галузі, де найменша результативність навчання 68,90%. На основі таблиці (Таблиці №12) для кращого

розуміння цих рівнів можна побачити у вигляді діаграми (Діаграма№6). Яка створена відповідно до таблиці.

Таблиці №12

Свалявська школа №1 (дистанційна форма навчання)							
Мовно-літ. освітня галузь	Матем. освітня галузь	Природ. освітня галузь	Соціальна та здоров'язбер., громадянська та історична освітня галузь	Техн. освітня галузь	Інфор. освітня галузь	Мист. освітня галузь	Фізк. освітня галузь
74,30%	73,30%	75,50%	75,50%	73,30%	78,30%	76,70%	68,90%

Діаграма №6

Порівняльний аналіз

Отже, із результатів аналізу чітко видно, що успішність учнів у традиційній формі набагато вища, ніж у тих молодших школярів, які два роки навчалися у дистанційній формі навчання.

Докази на гіпотези:

Доказ на гіпотезу №1

Гіпотеза №1 підтвердилася, адже у результаті аналізу вияснилося, що насправді учні молодших класів, які були довгий період часу перебували на дистанційній формі навчання, результативність по засвоєнню різних компетентностей нижча, ніж у тих, які взагалі не навчалися у дистанційній формі навчання;

Доказ на гіпотезу №2

Гіпотеза №2 підтвердилася, адже у результаті дослідження чітко видно, що форма навчання не вплинула на розвиток мовних компетентностей у мовно-літературній освітній галузі.

6.2. Аналіз анкетувань класних керівників про навчання учнів у традиційній та дистанційній формі навчання

Аналіз другої частини дослідження

Друга частина дослідження складає опитування класних керівників тих класів, де зібрана інформація, тобто свідоцтва досягнень, про суб'єктивний досвід про рівень успішності учнів даних класів. Анкету заповнило шість вчителів початкових класів на Закарпатті.

Анкета складається із двох частин. Перша частина анкета направлена для збору інформації про класних керівників, а саме встановити особистість, скільки років їм, їх рівень освіти, в якому закладі отримати диплом, школа, та стаж роботи вчителем початкових класів. Друга частина анкети направлена для виявлення їх суб'єктивного досвіду роботи із молодшими школярами у традиційній та дистанційній формах навчання.

У дослідженні прийняли участь наступні педагоги:

Мукачівська спеціалізована школа №4: Логойда М.С.(традиційне навчання);
Мартенузі К.І.(дистанційне навчання);

Ільницької ЗЗСО: Леньо А.І. (дистанційне навчання); Петрище С.В. (традиційне навчання);

Свалявська школа №1: Ловска Т.С. (традиційне навчання); Цоліган Ж.П. (дистанційне навчання).

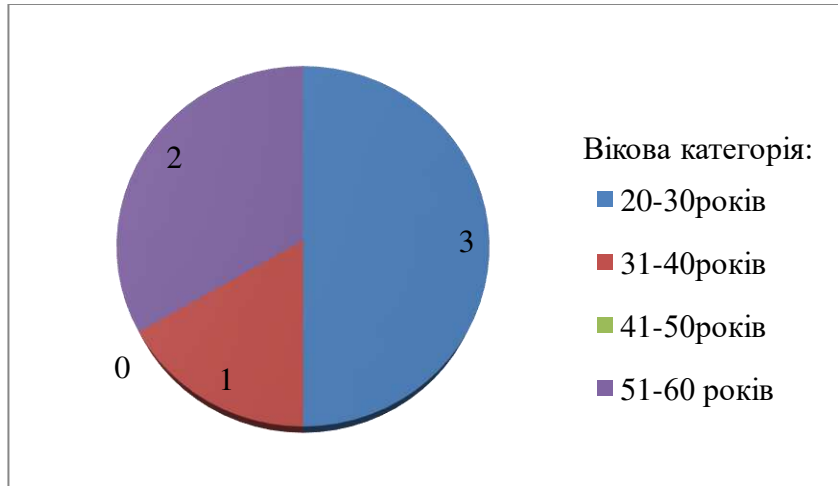

Вікова категорія опитаних:

Таблиці №13

20-30 років	31-40 років	41-50 років	51-60 років
3	1	0	2

Діаграма №7

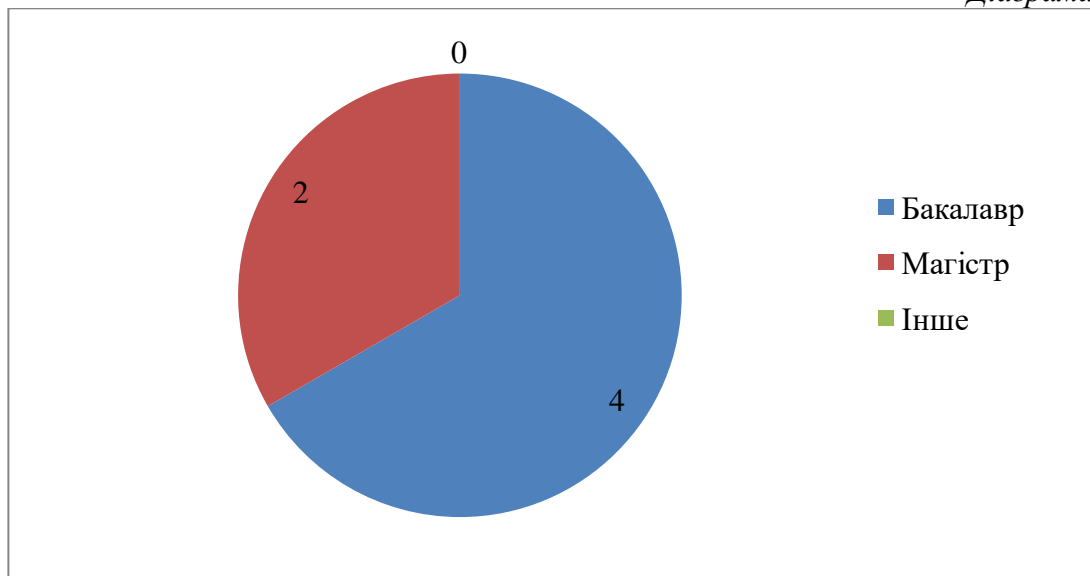

Рівень освіти вчителів:

Таблиці №14

Бакалавр	Магістр	Інше
4	2	0

Діаграма №8

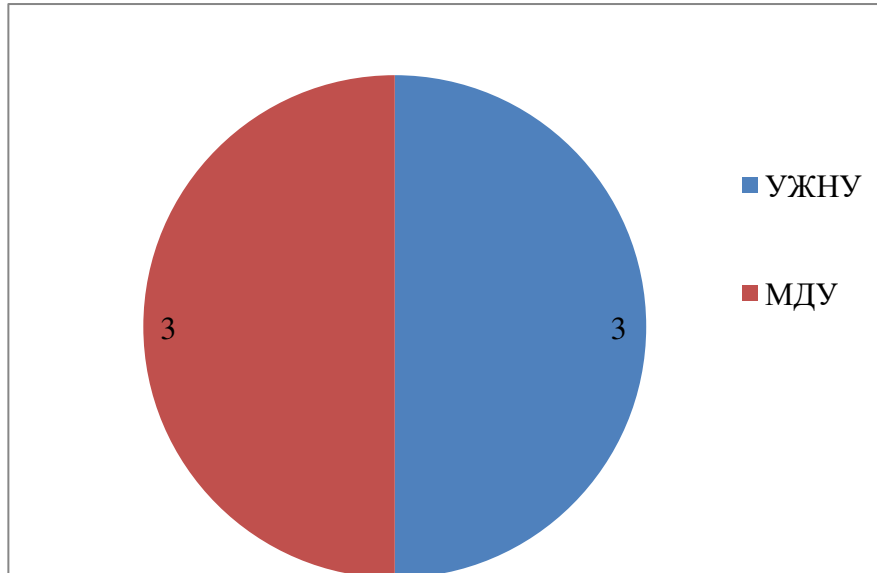

Заклад, у якому здобували освіти:

Таблиці №15

Ужгородський національний університет	3
Мукачівський національний університет	3

Діаграма №9

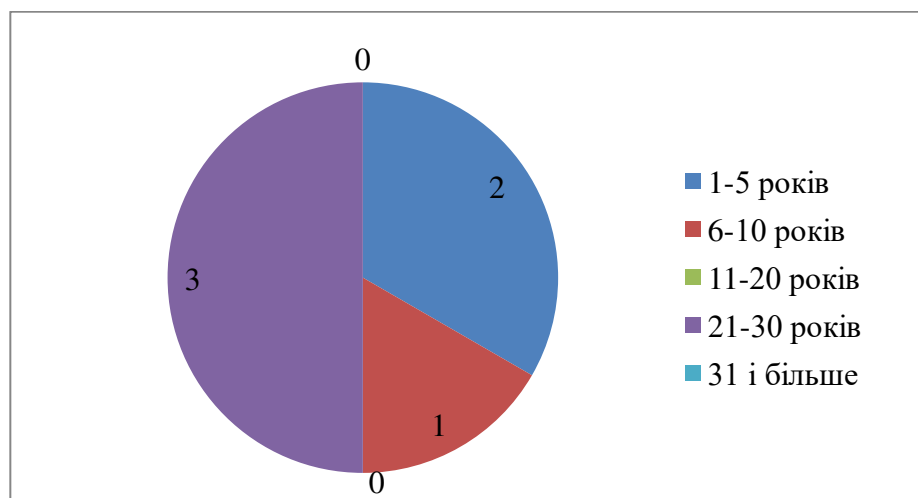

Розподіл педагогічного досвіду (стаж):

Таблиці №16

1-5 років	6-10 років	11-20 років	21-30 років	31 і більше
2	1	0	3	0

Діаграма №10

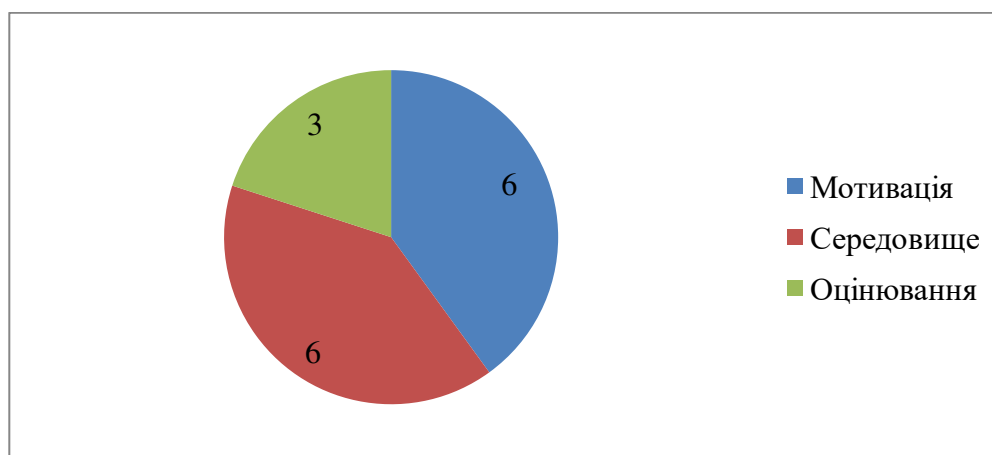

На закриті запитання про фактори, які впливають на успішність молодших школярів із перерахованих обрали такі відповіді:

Таблиці №17

Мотивація	6
Середовище	6
Оцінювання	2

Діаграма №11

Аналіз показує, що більшість вчителів вважають мотивацію та середовище найголовнішими факторами успішності навчання молодших школярів, а решта факторів вони не обирали.

Компетентності учнів, які розвиваються найефективніше у традиційній формі навчання, відповіді були наступні:

Мартенузі К.І. — «Громадянська компетентність, інформаційно-комунікаційна компетентність»;

Ловска М.С. — «Інформативна компетентність»;

Цоголін Ж.П. — «Соціальна компетентність, мовна компетентність»;

Петрище С.В. — «Фізкультурна компетентність, математична компетентність»;

Логойда М.С. — «Мистецька компетентність, природнича компетентність»;

Леньо А.І. — «Співпраця та комунікація».

Компетентності учнів, які розвиваються найефективніше у дистанційній формі навчання, відповіді були наступні:

Мартенузі К.І. — «Самостійність, комп'ютерна граматики»;

Логойда М.С. — «Комп'ютерна грамотність»;

Петрище С.В. — «Інформативна компетентність»;

Ловска М.С. — «Цифрова грамотність»;

Цоголін Ж.П. — «Математична компетентність»;

Леньо А.І. — *«Комп'ютерна компетентність»*.

Чи вдосконалилося володіння комп'ютерною технікою в дітей молодших класів під час дистанційного навчання, отримано такі відповіді:

Мартенузі К.І., Логойда М.С., Петрище С.В., Ловска М.С. — *«Так»*;

Цоголін Ж.П. — *«Звичайно вдосконалилося»*

Леньо А.І. — *«Сильно вдосконалилося»*

У дистанційній формі краще розвиваються мовні чи математичні компетентності, відповіді наступні:

Таблиці №18

Мовні компетентності	2
Математичні компетентності	4

Чи на достатньому рівні розвивалися під час дистанційного навчання соціальні компетентності, відповіді:

Мартенузі К.І. — *«Не зовсім»*;

Логойда М.С. — *«Взагалі не розвиваються»*;

Петрище С.В. — *«На достатньому рівні»*;

Ловска М.С. — *«Так»*;

Цоголін Ж.П. — *«Розвиваються на достатньому рівні»*;

Леньо А.І. — *«Соціальні компетентності розвивалися на достатньому рівні»*.

Перевага традиційного навчання:

Мартенузі К.І. — *«Особистий контакт, соціальна взаємодія, негайний зворотній контакт»*;

Логойда М.С. — *«Краща комунікація»*;

Петрище С.В. — *«Швидко засвоєння знань»*;

Ловска М.С. — *«Учні краще соціалізуються»*;

Цоголін Ж.П. — *«Соціалізація»*;

Леньо А.І. — *«Учні мають можливість відвідувати школу»*.

Перевага дистанційного навчання:

Мартенузі К.І. — *«Вміння працювати із комп'ютерною технікою»*;

Логойда М.С. — *«Більш вільний режим, більше часу проводить із батьками»*;

Петрище С.В. — *«Учні вчаться самостійно навчатися. Дистанційне навчання допоможе учням розвинути навички цифрового світу»*;

Ловска М.С. — *«Ефективне використання інноваційних технологій, самостійне навчання»;*

Цоголін Ж.П. — *«Гнучкість у навчанні»;*

Леньо А.І. — *«Вдосконалення комп'ютерною технікою».*

Докази на гіпотези:

Доказ на гіпотезу №3

Чи вдосконалилося володіння комп'ютерною технікою в дітей молодших класів під час дистанційного навчання:

Мартенузі К.І., Логойда М.С., Петрище С.В., Ловска М.С. — «Так»;

Цоголін Ж.П. — «Звичайно вдосконалилося»

Леньо А.І. — «Сильно вдосконалилося»

Гіпотеза №3 підтвердилася, адже всі вчителі підтвердили, що володіння комп'ютерною технікою у молодших школярів під час дистанційного навчання вдосконалилося.

Доказ на гіпотезу №4

Чи на достатньому рівні розвивалися під час дистанційного навчання соціальні компетентності:

Мартенузі К.І. — «Не зовсім»;

Логойда М.С. — «Взагалі не розвиваються»;

Петрище С.В. — «На достатньому рівні»;

Ловска М.С. — «Так»;

Цоголін Ж.П. — «Розвиваються на достатньому рівні»;

Леньо А.І. — «Соціальні компетентності розвивалися на достатньому рівні».

Гіпотеза №4 підтвердилася, адже більшість вчителів написали, що соціальні компетентності під час дистанційного навчання розвивалися на достатньому рівні.

ВИСНОВКИ

Темою дипломної роботи є: «Результативність навчання молодшого школяра в умовах дистанційного навчання». Метою роботи є визначення результативності навчання в умовах дистанційної форми навчання, та у традиційній формі навчання. Тема є актуальною, адже важливо порівняти традиційну та дистанційну форму навчання, як саме впливає той, чи інший вид навчання, на результативність навчання молодших школярів.

Робота складається із шести розділів. У розділ першому розвивається термінологія таким поняттям: «особистість молодшого школяра», «психологічні потреби та умови навчання молодшого школяра». У розділі другому описується успішність, як феномен у початковій освіті, його поняття та значення у навчанні молодшого школяра. У третьому розділі тлумачиться поняття «оцінювання», як головний аспект розвитку і успішності навчання молодших школярів. У четвертому розділі надають значенню соціалізації, як передумовою успішності навчання молодшого школяра, розповідається про шляхи соціалізації, та соціалізація у дистанційному навчанні. У п'ятому розділі описується «дистанційне навчання», його значення, особливості та впровадження в освіту, розповідається про концепцію Нової української школи та ефективність дистанційного навчання у початковій школі.

Було використано 63 літературних джерел. Для розкриття термінологія та написання теоретичного матеріалу було використано такі основні літературні джерела, а саме: Зайченко І.В., Верниш О.О., Бех І.Д., Заброцький М.М., Закон України щодо початкової освіти та Закон України «Про повну загальну середню освіту»

Останній розділ у роботі приділяється дослідженню. Для визначення результативності дистанційної форми навчання та традиційної форми навчання, було зібрано свідчення досягнень учнів молодших класів на Закарпатті та проаналізувавши їх, можна зробити наступні висновки, що під час традиційного навчання успішність навчання молодших школярів вища, ніж у тих, які навчалися у дистанційній формі навчання. Було доведено, що під час дистанційного навчання у молодших школярів вдосконалилися навички володіння комп'ютерною технікою. Також було доведено, що учні краще соціалізуються у традиційній формі навчання.

Пандемія COVID-19 та військовий стан в Україні обмежили життя суспільства. Задля продовження навчання було запроваджено дистанційне навчання. Назва

дистанційне навчання говорить само за себе - навчання на відстані. Дистанційне навчання має як переваги так і недоліки. Воно є зручним тому що, не потрібно відвідувати учбовий заклад, але воно здійснюється тільки за допомогою такої техніки, як комп'ютер/ноутбук, наявність Інтернету. Існує багато факторів, які впливають на результативність навчання учнів, а саме: мотивація, середовище в якому знаходиться та виховується дитина, оцінювання, генетичний фактор, матеріальне становище, стиль виховання тощо. Всі ці та інші фактори впливають на результативність навчання.

Дистанційне навчання – це творчий та нестандартний вид навчання, але воно ніяким чином не замінить традиційне навчання в школі.

REZÜMÉ

A diplomamunka témája: „A kisiskolás tanulmányi eredményessége távoktatásban”. A munka célja, a tanulás hatékonyságának meghatározása a távoktatás és a hagyományos oktatási forma feltételei között. A téma aktualitása fontos, mivel a hagyományos és a távoktatás összehasonlítása, és annak megértése, mivel mindkettő tanulási forma befolyásolja a kisiskolások tanulási eredményeit.

A dolgozat hat fejezetből áll. Az első fejezet a következő fogalmak terminológiáját dolgozza fel: „a kisiskolások személyisége”, „a kisiskolások pszichológiai szükségletei és tanulási feltételei”. A második fejezet a sikert mint az általános iskolai oktatás jelenségét, annak fogalmát és jelentőségét az általános iskolás gyermekek tanulásában ismerteti. A harmadik fejezetben az „értékelés” fogalmát, mint az alsó tagozaton tanulók fejlődésének és sikerességének kulcsfontosságú szempontját ismerteti. A negyedik fejezet a szocializáció fontosságáról szól, mint a kisiskolások tanulási sikerének előfeltételét, ismerteti bemutatja a szocializáció módjait és a távoktatásban való szocializációt. Az ötödik fejezet ismerteti a „távoktatást”, annak jelentését, jellemzőit és alkalmazását az oktatásban, ismerteti az Új Ukrán Iskola koncepcióját és a távoktatás hatékonyságát az általános iskolában.

63 szakirodalmi forrás volt felhasználva. A terminológia tisztázásához és az elméleti anyag megírásához a következő főbb irodalmi forrásokat használtam fel: Zaichenko I.V., Vernysh O.O., Bekh I.D., Zabrotskyi M.M., Ukrajna törvénye az általános iskolai oktatásról és Ukrajna törvénye „A teljes általános középfokú oktatásról”. A diplomamunka utolsó fejezete a kutatásról szól. A távoktatás és a hagyományos tanulás hatékonyságának megállapítása érdekében összegyűjtöttük és elemeztük a kárpátaljai általános iskolások teljesítményének bizonyítékait, és a következő következtetéseket lehet levonni: a hagyományos tanulásban az általános iskolások teljesítménye magasabb, mint a távoktatásban tanulóké. Bebizonyosodott, hogy a fiatalabb diákok számítógépes ismeretei javultak a távoktatás során. Az is bebizonyosodott, hogy a diákok jobban szocializálódnak a hagyományos oktatásban.

A COVID-19 világjárvány és az Ukrajnában zajló háború korlátozza a társadalom életét. Az oktatás folytatására távoktatást vezettek be. A távoktatásnak vannak előnyei és hátrányai egyaránt. A távoktatás kényelmes, mert nem kell oktatási intézménybe bejárni, hanem csak olyan eszközök segítségével történik, mint a számítógép/laptop és az internet. Számos tényező befolyásolja a tanulók teljesítményét, mint például a motiváció, a környezet,

amelyben a gyermek nevelkedik, az értékelés, a genetikai tényezők, az anyagi helyzet, a szülői nevelési stílus stb. Mindezek és más tényezők befolyásolják a tanulási eredményeket.

A távoktatás - a tanulás kreatív és nem szokványos formája, de semmiképpen sem helyettesíti a hagyományos iskolai oktatást.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

Абрамов М.В. (2019): «Формування комп'ютерної грамотності учнів початкових класів на уроках інформатики із застосуванням ігрових технологій»

<https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/114-2.pdf> Абрамов М.В.

(12.03.2024)

Бабанський Ю.К. (1983): «Шляхи соціалізації особистості в сімейно-шкільному просторі». *Педагогіка: Навчальний посібник*

<https://vseosvita.ua/library/embed/01002n5n-509b.docx.html> (01.02.2024)

Балан К. (2020): «Проблема соціалізації молодших школярів». *Сучасна психологія: проблеми та перспективи. Збірник наукових праць / Ізмаїл: РВВ ІДГУ.*

http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/maket_psychologyja.pdf#page=10 (10.03.2024)

Бех І.Д.(1998): «Особистісно-зорієнтоване виховання»: *Науково-метод. Посібник.* – К.: ІЗМН.

https://library.udpu.edu.ua/library_files/420694.pdf (20.09.2023)

Бібік Н. (2020): «Соціалізація молодших школярів у вимірах компетентнісно-орієнтованого підходу». *Збірник наукових праць / Ізмаїл: РВВ ІДГУ.*

http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/maket_psychologyja.pdf#page=10 (17.11.2023)

Боровинська І.Є.(2017): «До психологічного розуміння понять «успіх», «успішність», «життєвий успіх», «життєва успішність». *Серія психологічні науки*

<https://pj.journal.kspu.edu/index.php/pj/article/view/888/841> (08.02.2024)

Бухаревич Н.В. (2017): «Об'єкти, функції і види контролю навчальних досягнень учнів»

<http://eprints.zu.edu.ua/5618/2/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf> (24.12.2023)

Ващенко Л. (2021): «Оцінювання навчальних досягнень у закладах загальної середньої освіти: погляд учасників освітнього процесу» /*Київ.*

https://lib.iitta.gov.ua/726007/1/%D0%92%D0%B0%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%9B%D0%A1%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F_2021.pdf (11.12.2023)

Верниш О.О. (2015): «Успіх. Фактори успіху у навчальній діяльності» *Інформаційно-бібліографічний список/ Житомир.*

<http://library.zu.edu.ua/doc/uspiph.pdf> (10.10.2023)

Вихрущ В.О. (2020): «Дистанційне навчання і реформування початкової освіти: уроки карантину»

http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/70/part_1/13.pdf (04.03.2024)

Воляннюк А. (2020): «Мотивація як фактор підвищення навчальної успішності молодших школярів». *Науковий збірник «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка». Том 1, № 27.*

<https://op.ua/pedclass/naukova-stattya/motivaciya-yak-faktor-pidvishchennya-navchalnoyi-uspishnosti-molodshih-shkolyariv> (12.01.2024)

Воронова Н. (2007): «Мотивація як фактор успіху навчальної діяльності молодших школярів»

<http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/2497/> (07.10.2023)

Герасимчук А.А., Палеха Ю.І., Шиян О.М. (2004): «Соціалізація особистості» *Видавець: Київ: Вид-во Європейського університету.*

<http://politics.ellib.org.ua/pages-11101.html> (09.11.2023)

Гільберг Т., Павич Н., Бучківська Г., Греськова В. (2021): «Нова українська школа: технологічна освіта у початковій школі». *Навчально-методичний посібник / Київ «Генеza»*

<file:///D:/543.pdf> (15.02.2024)

Гнатюк О.В.(2021): «Дистанційне навчання: проблеми, пошуки, виклики» /м. Київ, *Orcid.*

<https://lib.iitta.gov.ua/728350/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82.pdf> (14.04.2024)

Гриневич Л.(2022): «Концептуальні ідеї реформи «Нова українська школа» у світлі української педагогічної думки»

<https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/631/605> (25.04.2024)

Даценко О.А. (2022): Психологічний аналіз концепту «успішність». *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія.*

https://psych.vernadskyjournals.in.ua/journal/5_2022/2.pdf (18.03.2024)

Дуткевич Т. В. (2012): «Дитяча психологія» *Навчальний посібник. – К./ Центр учбової літератури.*

http://megalib.com.ua/content/5648_6_Osobistist_molodshogo_shkolyara.html (16.03.2024)

Ємчик О.Г. (2020): «Поняття та компоненти комп'ютерної грамотності дітей дошкільного віку». *Видавець: педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах Запоріжжя.*

<https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20454> (27.03.2024)

Жогло Л. (2022): «Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи згідно з вимогами нової української школи» / *Педагогічні науки та освіта.*

file:///C:/Users/%D0%9C%D0%A1/Downloads/XL_XLI-116-124.pdf (07.05.2024)

Заброцький М.М. (1998): «Вікова психологія» *Навчальний посібник. К.: МАУП.*
http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/886/3abroc'kij.pdf (22.02.2024)

Зайченко І. (2009) «Педагогіка»: *Навчальний посібник. - К. : Освіта України.*

<http://megalib.com.ua/section.html> (19.11.2023)

Закон України «Про повну загальну середню освіту»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#> (20.04.2024)

Карлінська Я.В. (2021): «Інформаційна компетентність студентів як чинник толерантності» – *Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка.*

<http://eprints.zu.edu.ua/13716/1/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%BB%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%AF.pdf> (25.03.2024)

Кивлюк О. П. (2007): «Формування елементів комп'ютерної грамотності молодших школярів»

[http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FMT=fullweb&S21ALL=\(%3C.%3EA%3D%D0%9A%D0%B8%D0%B2%D0%BB%D1%8E%D0%BA%20%D0%9E\\$%3C.%3E\)&Z21ID=&S21SRW=TIPVID&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20&R21DBN=1&R21DBN=2](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FMT=fullweb&S21ALL=(%3C.%3EA%3D%D0%9A%D0%B8%D0%B2%D0%BB%D1%8E%D0%BA%20%D0%9E$%3C.%3E)&Z21ID=&S21SRW=TIPVID&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20&R21DBN=1&R21DBN=2) (13.01.2024)

Кондратенко Л.О. (2017): «Психологія первинної шкільної неуспішності» – *Чернігів: Десна Поліграф.*

https://lib.iitta.gov.ua/709374/1/kondratenko_kniga_488str.pdf (20.10.2023)

Константинова О.С. (2021): «Соціалізація молодших школярів в умовах дистанційного навчання» / *Херсон.*

http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/14943/Konstantunova_pdf_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y (11.11.2023)

Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні року: *Постанова від 20 грудня 2000. Міністерство освіти і науки України.*

<http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html> (05.05.2024)

Корилюк Н. І., Первак М. П., Чернова Т. Ю. (2023): «Аналіз дистанційних платформ для навчання і саморозвитку здобувачів вищої освіти в контексті воєнних реалій» / *Академічні візії*.

<https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/116/106> (20.04.2024)

Костюк Г.С.(2010): «Особистість, вчений, громадянин». – К.: Ніка-Центр.

<https://lib.iitta.gov.ua/6256/1/Kostyuk.indd.pdf> (28.01.2024)

Кремень В.Г. (2000): «Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні».

https://vnmu.edu.ua/downloads/other/konc_rov_dystan_osv.pdf (09.04.2024)

Кучеренко Н. (2018): «Дистанційне навчання як виклик сучасної університетської освіти: філософсько-правовий вимір»

<https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/sep/18362/8.pdf>

(21.04.2024)

Лисогор Л., Берендєєв С., Косенчук Ю.(2023): «Використання електронних освітніх матеріалів у освітньому процесі: сучасні підходи і технології Нової української школи». *Навчально-методичний посібник / Київ*.

<https://osvita.ua/doc/files/news/885/88586/metodychni-rekomendacziyi.pdf> (05.04.2024)

Лиховид І.(2023): «Як оцінювати учнів на дистанційці та в умовах війни: думки вчителів»

<https://nus.org.ua/articles/yak-otsinyuvaty-uchniv-na-dystantsijtsi-ta-v-umovah-vijny-dumky-vchyteliv/> (22.04.2024)

Лотоцька А., Пасічник О. (2020): «Загальні принципи та інструменти дистанційного навчання» / *Міністерство освіти та науки України*.

https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/06/GRYF_Metodychni_rekomendatsii-dystantsiy-na_osvita_razvoroty.pdf (12.03.2024)

Мала І.Б. (2022): «Дистанційне навчання як дієвий інструмент управлінської освіти» *Вчені записки Університету «КРОК»*.

https://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu_krok/article/view/513/543 (13.04.2024)

Маляр Е. Новик Л. (2016): «Психологічна характеристика рівнів розвитку довільності емоційної регуляції у молодших школярів». *Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Психологічні науки*.

<http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/psihol-visnik-16-2015-23.pdf> (16.04.2024)

Марчук С.С. (2008): «Науково-теоретичні аспекти контролю і оцінювання навчальної успішності учнів»

https://web.znu.edu.ua/herald/issues/2008/ped_2008_1/2008-26-06/marchuk.pdf

(11.12.2024)

Маятіна Н., Лисенко Т., Дмитрієнко О. (2021): «Сучасні моделі дистанційного навчання». *Український педагогічний журнал*.

<file:///C:/Users/%D0%9C%D0%A1/Downloads/8.pdf> (03.02.2024)

Мельничук В. (2022): «Дистанційне навчання в початковій школі як сучасний виклик». *Науковий портал: НАУКА. ОСВІТА. МОЛОДЬ*.

https://library.udpu.edu.ua/library_files/stud_konferenzia/2022/2/15.pdf (23.04.2024)

Мініна К. (2017): «Формування комп'ютерної грамотності в учнів початкової школи на уроках інформатики»

https://library.udpu.edu.ua/library_files/ukr-turkmen_visnuk/2017_1/31.pdf (04.04.2024)

Наказ МОН(2019): Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу. (21.04.2024)

<https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2019/08/NMO-1154.pdf>

Наказ Міністерство освіти і науки України (2021): «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»

https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/83038/ (05.05.2024)

Нечай С.С. (2023): «Психологічні особливості молодшого школяра»

<https://140kiev-ua.e-schools.info/pages/psihologichni-osoblivosti-molodshogo-shkoljara>

(05.09.2023)

Нова українська школа (2016): «Концептуальні засади реформування середньої школи»

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (13.10.2023)

Носкова, А. П.(2021): «Педагогічні умови активізації пізнавального потенціалу молодших школярів в умовах дистанційного навчання» – *Херсон : ХДУ*.
<http://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/16270> (07.04.2024)

Олійник Л. М. (2021): «Засоби та інструментарій дистанційного навчання в початковій школі»: *навчально-методичний посібник*. – *Миколаїв*.

<file:///C:/Users/%D0%9C%D0%A1/Downloads/745.pdf> (23.04.2024)

Онопрієнко О.В. (2016): «Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення». *Видавництво: Український педагогічний журнал № 4*

https://lib.iitta.gov.ua/714698/1/%D0%A3%D0%9F%D0%96_%D0%A4%D0%BE%D1%80%D0%BC_%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf (25.04.2024)

Панка В.Г. (2013): «Адаптація дітей до навчання у школі в діяльності психологічної служби: методичні рекомендації» – *Електрон. дані. – Київ.*

<https://core.ac.uk/download/pdf/32310413.pdf> (14.12.2023)

Перлик В.(2023): «Особливості організації дистанційного навчання в закладах загальної середньої освіти в умовах сьогодення:управлінський аспект». *Інформаційний, науково-методичний журнал «Освіта Сумщини»*

file:///C:/Users/%D0%9C%D0%A1/Downloads/%D0%9E%D0%A1_1_2023-4-8.pdf
(29.04.2024)

Підлісна С.В. «Учбова діяльність молодшого школяра та її структура»: *Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України.*

<http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/9290/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D0%BB%D1%96%D1%81%D0%BD%D0%B0%20%D0%A1.%D0%92.%20%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (10.10.2023)

Приходько Л. А., Ройко Л. Л.(2021): «Особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи із застосуванням технологій дистанційного навчання».

https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/19555/3/royko_pruhodko.pdf
(25.04.2024)

Приходько Ю. О., Толмачова О. Є. Розвиток мотиваційної сфери молодшого школяра: *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова.*

https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/30860/Prykhodko_Tolmachova_140-146.pdf?sequence=1&isAllowed=y (08.04.2024)

Розенова М. (2008): «Молодший школяр: психологічні основи навчання та виховання»

<https://osvita.ua/school/method/psychology/1727/> (12.11.2023)

Руденський Р. Є. (2020): «Передумови ефективності дистанційного навчання молодших школярів». *Видавець ТОВ «ТВОРИ».*

https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/32770/Hum.%20Korpus_v.36.pdf?sequence=1#page=113 (10.04.2024)

Стрижак А.Є. (2023): «Формування соціальної успішності молодших школярів у процесі навчання» *Дисертація: Міністерство освіти і науки України український державний університет імені Михайла Драгоманова.*

https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/43421/Stryzhak_dis.pdf?sequence=1&isAllowed=y (17.02.2024)

Ткаченко Л.В., Хмельницька О.С. (2021): «Особливості впровадження дистанційного навчання в освітній процес закладу вищої освіти»

http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2021/75/part_3/20.pdf (15.04.2024)

Трейтяк А.(2018): «Важливі якості для успішного навчання»

<https://rcpio.ippo.kubg.edu.ua/?p=3352> (17.12.2023)

Тютя М. (2018): «Соціалізація молодших школярів у сучасних умовах». *Науково-методична робота.*

<https://sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/93-innovatsiyi-v-osviti-zdobutky-ta-perspektyvy-11-zhovtnia-2019-roku/339-sotsializatsiya-molodshikh-shkolyariv-u-suchasnikh-umovakh> (12.01.2024)

Ушакова Т.О.(2021): «Характерні риси дистанційного навчання»

<file:///C:/Users/%D0%9C%D0%A1/Downloads/99-Article%20Text-435-1-10-20131110.pdf> (20.04.2024)

Шаповал Л.Г., Грабовецька Є.Р., Чаленко Н.М., Копотєва Н.В.(2015): «Особливості використання засобів наочності при вивченні фундаментальних і базових дисциплін»

<https://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/9785/1/%D0%9D%D0%B0%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%8C.docx> (18.04.2024)

Холод А. (2018): «Суть і зміст поняття мотиви навчання учнів, їх класифікація та взаємозв'язок». *Видавництво: Наука. Освіта. Молодь. Частина 2.*

https://library.udpu.edu.ua/library_files/stud_konferenzia/2018_2/76.pdf (14.04.2024)

Шелестова Л.В. (2021): «Змішане навчання у початковій школі» – *Київ: «Фенікс».*

https://lib.iitta.gov.ua/728314/1/ShLV_metodichka%202021.pdf (05.05.2024).

ДОДАТКИ

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, мова відповідних корінних народів та національних меншин, літератури)

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	
<i>Взаємодія з іншими особами усно, сприйняття і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях</i>		
Сприймає усну інформацію	сприймає усну інформацію; перепитує, виявляючи увагу; доречно реагує [2 МОВ 1.1]	
Перетворює усну інформацію в різні форми повідомлень	дтворює основний зміст усного повідомлення відповідно до мети; на основі почутого малює/добирає ілюстрації; передає інформацію графічно [2 МОВ 1.2]	
Виокремлює інформацію	виокремлює цікаву для себе інформацію; передає її іншим особам [2 МОВ 1.3]	
Аналізує та інтерпретує усну інформацію	розпізнає ключові слова і фрази в усному повідомленні, виділяє їх голосом у власному мовленні; пояснює, чому інформація зацікавила; за допомогою вчителя виявляє очевидні ідеї у простих текстах, медіатекстах [2 МОВ 1.4]	
Оцінює усну інформацію	висловлює думки щодо усного повідомлення, простого тексту, медіатексту; намагається пояснити свої вподобання; звертається до дорослих за підтвердженням правдивості інформації [2 МОВ 1.5]	
Висловлює і захищає власні погляди	висловлює власні погляди щодо предмета обговорення; намагається зробити так, щоб висловлювання було зрозуміле і цікаве для інших осіб; правильно вимовляє загальноживані слова [2 МОВ 1.6]	
Використовує вербальні та невербальні засоби під час представлення своїх думок	розпізнає емоції своїх співрозмовників, використовує відомі вербальні та невербальні засоби для передачі емоцій та настрою; розпізнає образні вислови і пояснює, що вони допомагають уявити; створює прості медіатексти [2 МОВ 1.7]	
Регулює власний емоційний стан	розповідає про власні відчуття та емоції від прослуханого/побаченого; ввічливо спілкується [2 МОВ 1.8]	
<i>Сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів, медіатекстах та використання її для збагачення свого досвіду</i>		
Сприймає текст	передбачає за обкладинкою, заголовком та ілюстраціями, про що йтиметься в дитячій книжці; читає вголос правильно, свідомо, цілими словами нескладні за змістом і формою тексти; розуміє фактичний зміст прочитаного [2 МОВ 2.1]	
Аналізує та інтерпретує текст	зв'язує інформацію з тексту з відповідними життєвими ситуаціями; розрізняє головне і другорядне в тексті; визначає тему художнього твору, а також простого медіатексту [2 МОВ 2.2]	
Збагачує естетичний та емоційно-чуттєвий досвід	розповідає про власні почуття та емоції від прочитаного тексту; відтворює емоції літературних персонажів під час інсценізації [2 МОВ 2.3]	
Оцінює текст	висловлює власні вподобання щодо змісту прочитаних творів, літературних персонажів, намагається пояснити, що подобається, а що ні; висловлює думки щодо простих медіатекстів [2 МОВ 2.4]	
Обирає тексти для читання	обирає книжку для читання; пояснює власний вибір [2 МОВ 2.5]	
Перетворює інформацію	на основі тексту малює/добирає ілюстрації, фіксує інформацію графічно [2 МОВ 2.6]	
Читає творчо	експериментує з текстом (змінює кінцівку, місце подій, імпровізує з репліками під час інсценізації тощо) [2 МОВ 2.7]	
<i>Висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримання норм літературної мови</i>		

Створює письмові висловлювання	пише рукописними буквами, злито, розбірливо; створює невеликі та нескладні за змістом висловлювання, записує їх; правильно записує слова, які пишуться так, як вимовляються; створює прості медіатексти за допомогою інших осіб [2 МОВ 3.1]
Взаємодіє в режимі реального часу	обмінюється короткими письмовими повідомленнями [2 МОВ 3.2]
Редагує письмові тексти	перевіряє написане, виявляє і виправляє недоліки письма самостійно чи за допомогою вчителя; обговорює створений текст і вдосконалює його за допомогою інших осіб [2 МОВ 3.3]
<i>Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними явищами, їх аналіз</i>	
Досліджує мовні явища	спостерігає за мовними одиницями та явищами, відкриває деякі закономірності співвідношення звуків і букв, значення слів, їх граматичної форми та ролі в реченні; спостерігає за власним мовленням та мовленням інших осіб, удосконалює власне мовлення за допомогою інших осіб [2 МОВ 4.1]
Використовує знання з мови у мовленнєвій творчості	експериментує звуками, словами, фразами в мовних іграх; аналізує за допомогою вчителя мовлення літературних персонажів [2 МОВ 4.2]

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова та література для корінних народів та національних меншин)

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	
<i>Взаємодія з іншими особами усно, сприйняття і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях</i>		
Сприймає усну інформацію	розуміє повільне та чітке мовлення з довгими паузами для полегшення усвідомлення змісту почутого; розуміє конкретну інформацію в повсякденному контексті; перепитує, виявляючи увагу; доречно реагує [2 УМД 1.1]	
Перетворює усну інформацію в різні форми повідомлень	відтворює основний зміст усного повідомлення; на основі почутого малює/ добирає ілюстрації [2 УМД 1.2]	
Виокремлює усну інформацію	виокремлює цікаву для себе інформацію; передає інформацію іншим особам у простій формі [2 УМД 1.3]	
Аналізує та інтерпретує усну інформацію	розпізнає деякі слова і фрази в усному повідомленні, співвідносячи їх із знайомою повсякденною тематикою, якщо мовлення чітке і повільне [2 УМД 1.4]	
Оцінює усну інформацію	висловлює в простий спосіб думку щодо почутого; звертається до інших за підтвердженням правдивості інформації [2 УМД 1.5]	
Висловлює і захищає власні погляди, переконання, ідеї	висловлює власні вподобання, використовуючи прості слова і фрази, правильно вимовляючи їх [2 УМД 1.6]	
Використовує вербальні та невербальні засоби під час представлення своїх думок	використовує прості вербальні та невербальні засоби для передачі емоцій та настрою; використовує відповідну інтонацію залежно від типу повідомлення [2 УМД 1.7]	
Регулює власний емоційний стан	повідомляє про свої емоції простими словами та фразами; вживає найпростіші форми ввічливості (привітання, прощання, подяка, прохання, вибачення, представлення) [2 УМД 1.8]	
<i>Сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів, медіатекстах та використання її для збагачення свого досвіду</i>		
Сприймає текст	передбачає, про що йтиметься в книжці (зважаючи на обкладинку, заголовок	

	та ілюстрації), висловлюючи свою думку простими словами; читає вголос короткі тексти/ медіатексти із сфери особистих інтересів, написані простими словами в поєднанні з ілюстраціями чи малюнками; розпізнає знайомі слова та основні фрази, перечитуючи їх за потреби; знаходить інформацію, явно подану в тексті [2 УМД 2.1]
Аналізує та інтерпретує текст	розуміє загальний фактичний зміст прочитаного; зіставляє прочитане з власним досвідом; визначає тему тексту/ медіатексту; пропонує буквальне тлумачення прочитаного [2 УМД 2.2]
Збагачує естетичний та емоційно-чуттєвий досвід	називає простими словами емоції та почуття персонажів тексту/ медіатексту; визначає свої емоції від прочитаного [2 УМД 2.3]
Оцінює текст	пояснює простими словами, що подобається, а що ні в змісті прочитаного; погоджується або не погоджується з думкою інших щодо основного змісту прочитаного [2 УМД 2.4]
Обирає тексти для читання	обирає текст/ медіатекст з допомогою або самостійно відповідно до мети (для задоволення, пошуку інформації тощо), пояснюючи свій вибір простими словами [2 УМД 2.5]
Перетворює текстову інформацію	добирає ілюстрації до тексту/ медіатексту, створює ілюстрації засобами різних видів художньо-творчої діяльності (малюнок, ліплення тощо); переказує в простий спосіб текст/медіатекст; передає простими словами зображене візуально (малюнки, комікси тощо) [2 УМД 2.6]
Читає творчо	використовує окремі способи творчого експериментування з текстом/ медіатекстом (декламує, імпровізує під час інсценізації тощо) [2 УМД 2.6]
<i>Висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримання норм літературної мови</i>	
Створює письмові висловлювання	створює просте повідомлення з окремих фраз на знайому тематику; пише рукописними буквами, зливо, розбірливо; створює прості медіатексти за допомогою інших [2 УМД 3.1]
Взаємодіє в режимі реального часу	обмінюється простими короткими письмовими повідомленнями в типових ситуаціях онлайн-спілкування [2 УМД 3.2]
Редагує письмові тексти	перевіряє написане, виявляє і виправляє недоліки письма самостійно чи за допомогою вчителя; обговорює створений текст і вдосконалює його за допомогою інших осіб [2 УМД 3.3]
<i>Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними явищами, їх аналіз</i>	
Досліджує мовні явища	спостерігає за власним мовленням та мовленням інших осіб, за потреби коригує власне мовлення [2 УМД 4.1]
Використовує знання з мови у мовленнєвій творчості	експериментує із звуками, словами, фразами в мовних іграх [2 УМД 4.2]

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта)

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти
	1-2 класи
<i>Сприйняття інформації, висловленої іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, та критичне оцінювання інформації</i>	
Сприймає усну інформацію	розуміє короткі, прості запитання, твердження, прохання/вказівки та реагує на них вербально та/або невербально [2 ІНО 1.1]

Критично оцінює усну інформацію	розпізнає знайомі слова і фрази під час сприйняття усної інформації [2 ІНО 1.2]
<i>Розуміння прочитаних іношомовних текстів різних видів для здобуття інформації або для задоволення, використання прочитаної інформації та її критичне оцінювання</i>	
Сприймає текст	розпізнає знайомі слова з опорою на наочність [2 ІНО 2.1]
Аналізує прочитану інформацію	
<i>Надання інформації, висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами усно, письмово та в режимі реального часу з використанням іноземної мови</i>	
Здійснює усну взаємодію	запитує та повідомляє інформацію про себе та повсякденні справи, вживаючи короткі сталі вирази та використовуючи у разі потреби жести [2 ІНО 3.1]
Усно висловлює власні думки, почуття, ставлення та позиції	описує себе та свій стан короткими фразами [2 ІНО 3.2]
Здійснює письмову взаємодію	надає найпростішу інформацію про себе у письмовій формі (записка, анкета) [2 ІНО 3.3]
Висловлює свої думки, почуття, ставлення та позиції письмово	пише короткими фразами про себе [2 ІНО 3.4]
Здійснює взаємодію в режимі реального часу	пише короткі фрази в режимі реального часу у разі потреби з використанням словника [2 ІНО 3.5]

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з математичної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	
<i>Дослідження ситуації і виокремлення проблем, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів</i>		
Розпізнає серед ситуацій з повсякденного життя ті, що розв'язуються математичними методами	розпізнає серед ситуацій із свого життя ті, що потребують перелічування об'єктів, вимірювання величин, обчислення [2 МАО 1.1]	
Досліджує, аналізує, оцінює дані та зв'язки між ними для розв'язання проблеми математичного змісту	аналізує проблемні ситуації свого життя; визначає групу пов'язаних між собою величин для розв'язання повсякденних проблем математичного змісту [2 МАО 1.2]	
Прогнозує результат розв'язання проблемної ситуації	прогнозує результат виконання арифметичних дій [2 МАО 1.3]	
<i>Моделювання процесів і ситуацій, розроблення стратегій (планів) дій для розв'язання різноманітних задач</i>		
Сприймає і перетворює інформацію (почуту, побачену, прочитану), будує допоміжну модель проблемної ситуації	перетворює інформацію (почуту, побачену, прочитану) у схему, таблицю, схематичний рисунок [2 МАО 2.1]	
Розробляє стратегії розв'язання проблемних ситуацій	обирає послідовність дій для розв'язання проблемної ситуації [2 МАО 2.2]	
Моделює процес розв'язання проблемної ситуації і реалізує його	обирає числові дані, необхідні і достатні для відповіді на конкретне запитання; визначає дію (дії) для розв'язання проблемної ситуації, виконує її (їх) [2 МАО 2.3]	
<i>Критичне оцінювання даних, процесу та результату розв'язання навчальних і практичних задач</i>		
Оцінює дані проблемної ситуації, необхідні і достатні для її розв'язання	визначає достатність даних для розв'язання проблемної ситуації [2 МАО 3.1]	

Оцінює різні шляхи розв'язання проблемної ситуації, обирає раціональний шлях її розв'язання	визначає шляхи розв'язання проблемної ситуації [2 MAO 3.2]
Перевіряє відповідність одержаного результату прогнозованому	зіставляє одержаний результат з прогнозованим [2 MAO 3.3]
Оцінює правильність розв'язання проблемної ситуації; виявляє та виправляє помилки	перевіряє правильність результату арифметичної дії; виявляє та виправляє помилки [2 MAO 3.4]
<i>Застосування досвіду математичної діяльності для пізнання навколишнього світу</i>	
Аналізує об'єкти навколишнього світу та ситуації, що виникають у житті	визначає істотні, спільні і відмінні ознаки об'єктів навколишнього світу; порівнює, об'єднує у групу і розподіляє на групи за спільною ознакою [2 MAO 4.1]
Встановлює кількість об'єктів, читає і записує числа, порівнює та упорядковує їх	рачує об'єкти, позначає числом результат лічби; порівнює числа в межах сотні та упорядковує їх [2 MAO 4.2]
Володіє обчислювальними навичками, застосовує їх у навчальних та практичних ситуаціях	обчислює усно зручним для себе способом у навчальних і практичних ситуаціях [2 MAO 4.3]
Визначає просторові відношення	орієнтується на площині і в просторі; описує або зображає схематично розміщення, напрямки і рух об'єктів [2 MAO 4.4]
Розпізнає геометричні фігури за їх істотними ознаками	розпізнає знайомі геометричні площинні та об'ємні фігури серед об'єктів навколишнього світу, на малюнках [2 MAO 4.5]
Будує, конструює об'єкти	конструює площинні та об'ємні фігури з підручного матеріалу, створює макети реальних та уявних об'єктів [2 MAO 4.6]
Вимірює величини	вимірює величини за допомогою підручних засобів і вимірювальних приладів [2 MAO 4.7]
Використовує алгебраїчні поняття і залежності для розв'язування проблемної ситуації; досліджує задачі	встановлює залежність між компонентами і результатом арифметичної дії [2 MAO 4.8]

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з природничої освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	
<i>Відкриття світу природи, набуття досвіду її дослідження, пошук відповідей на запитання, спостереження за навколишнім світом, експериментування та створення навчальних моделей, вияв допитливості та отримання радості від пізнання природи</i>		
Виявляє і формулює дослідницькі проблеми	обирає у найближчому оточенні те, що цікаво дослідити [2 ПРО 1.1]	
Визначає мету дослідження і висуває гіпотезу	обирає та пояснює дії для дослідження об'єктів природи;	
	визначає можливі результати спостережень/досліджень [2 ПРО 1.2]	
Планує дослідження	пропонує/обирає послідовність кроків під час спостереження/ експерименту [2 ПРО 1.3]	
Спостерігає, експериментує, моделює	досліджує обрані природні явища та об'єкти, використовуючи надані прилади, моделі [2 ПРО 1.4]	
Аналізує та обґрунтовує	описує, що нового дізнався, спостерігаючи та експериментуючи [2 ПРО 1.5]	

результати досліджень, формулює висновки	
Проводить самоаналіз дослідницької діяльності	описує та пояснює те, про що дізнався; радіючи пізнанню нового, розуміє, що помилки є невід'ємною частиною пізнання [2 ПРО 1.6]
<i>Опрацювання та систематизація інформації природничого змісту, отриманої з доступних джерел, та представлення її у різних формах</i>	
Знаходить інформацію та систематизує її	знаходить інформацію про природу [2 ПРО 2.1]
Перетворює інформацію з однієї форми в іншу	зображує інформацію про навколишній світ у вигляді малюнка, таблиці [2 ПРО 2.2]
<i>Усвідомлення розмаїття природи, взаємозв'язків її об'єктів та явищ, пояснення ролі природничих наук і техніки в житті людини, відповідальна поведінка у природі</i>	
Виявляє взаємозв'язки у природі та враховує їх у своїй діяльності	виявляє та описує очевидні зв'язки у природі; пояснює необхідність їх урахування у життєдіяльності людини [2 ПРО 3.1]
Діє у навколишньому світі, розуміючи наслідки власної поведінки	дбає про чистоту навколишнього світу, доглядає за рослинами і тваринами [2 ПРО 3.2]
Використовує наукові надбання для розв'язання проблем	наводить приклади використання винаходів людства в побуті [2 ПРО 3.3]
Відповідально та ощадливо використовує природні ресурси	пояснює необхідність збереження природних ресурсів і намагається це робити [2 ПРО 3.4]
<i>Критичне оцінювання фактів, поєднання нового досвіду з набутим раніше і його творче використання для розв'язання проблем природничого характеру</i>	
Визначає проблему шляхом співвіднесення нових фактів із попереднім досвідом	розрізняє проблеми в навколишньому світі, пов'язані з діяльністю людини [2 ПРО 4.1]
Критично оцінює проблему	розуміє проблему в навколишньому світі; розмірковує, що відомо про цю проблему, як її розв'язати [2 ПРО 4.2]
Групує і класифікує об'єкти навколишнього світу	знаходить спільні і відмінні ознаки об'єктів; групує об'єкти навколишнього світу за однією або кількома ознаками [2 ПРО 4.3]
Генерує нові ідеї для розв'язання проблеми	пропонує різні способи використання об'єктів навколишнього світу [2 ПРО 4.4]

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з технологічної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	
<i>Втілення творчого задуму в готовий виріб</i>		
Планує власну діяльність з виготовлення виробу	за допомогою дорослих або самостійно планує власну діяльність з виготовлення виробу, прогнозує кінцевий результат [2 ТЕО 1.1]	
Читає і розробляє графічні зображення	читає та аналізує графічні зображення за допомогою дорослих та використовує їх у процесі роботи [2 ТЕО 1.2]	
Добирає матеріали і технології для виготовлення виробу	за допомогою дорослих або самостійно добирає конструкційні матеріали та технології для виготовлення виробу [2 ТЕО 1.3]	
Моделює, конструює та	моделює, конструює та виготовляє виріб з готових елементів за допомогою	

виготовляє виріб	дорослих; виготовляє та оздоблює виріб за допомогою дорослих [2 ТЕО 1.4]
Оцінює та представляє результати власної або колективної діяльності	оцінює та представляє результати власної або колективної діяльності за допомогою дорослих [2 ТЕО 1.5]
<i>Турбота про власний побут, задоволення власних потреб та потреб тих, хто оточує</i>	
Застосовує технологічні операції традиційних та сучасних ремесел	виконує прості технологічні операції традиційних та сучасних ремесел за допомогою дорослих або самостійно [2 ТЕО 2.1]
Створює виріб, застосовуючи технології традиційних та сучасних ремесел	спостерігає за процесом виготовлення виробу народними майстрами; створює виріб за допомогою дорослих або самостійно згідно із зразком чи власним задумом, застосовуючи технології традиційних та сучасних ремесел [2 ТЕО 2.2]
<i>Ефективне використання природних матеріалів, турбота про навколишній світ</i>	
Розраховує витрати	за допомогою дорослих розраховує орієнтовні витрати та кількість матеріалів для виготовлення виробу [2 ТЕО 3.1]
Ощадно використовує матеріали	під час виготовлення виробів намагається ощадно використовувати матеріали; за допомогою дорослих готує залишки до вторинної обробки [2 ТЕО 3.2]
<i>Практичне і творче застосування традиційних та сучасних ремесел</i>	
Організовує власну життєдіяльність	за допомогою дорослих планує дії та виконує їх у власному побуті [2 ТЕО 4.1]
Розв'язує практичні завдання у побуті	виконує практичні завдання в побуті; організовує робоче місце за допомогою дорослих [2 ТЕО 4.2]
Дотримується безпеки під час виготовлення виробу	дотримується безпечних прийомів праці під час використання інструментів та пристосувань [2 ТЕО 4.3/4 ТЕО 4.3]

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з інформатичної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	
<i>Пошук, подання, перетворення, аналіз, узагальнення та систематизація даних, критичне оцінювання інформації для розв'язання життєвих проблем</i>		
Досліджує інформаційний навколишній світ	пояснює сприйняття інформації різними органами чуття на основі власних спостережень [2 ІФО 1.1]	
Знаходить, подає, перетворює, аналізує та зберігає дані різних типів	розрізняє та фіксує дані, аналізує та впорядковує прості послідовності [2 ІФО 1.2]	
Добирає об'єкти для створення моделей	визначає об'єкти, їх властивості та значення властивостей за підтримки вчителя; розрізняє моделі та їх відповідники у реальному світі, створює прості моделі [2 ІФО 1.3]	
Критично оцінює інформацію з різних джерел	розрізняє правдиві та неправдиві твердження, здобуті з різних джерел [2 ІФО 1.4]	
<i>Створення інформаційних продуктів та програм для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці, за допомогою цифрових пристроїв та без них</i>		
Розробляє та реалізує алгоритми	створює план дій, наводить приклади повторення та виконання дій за визначеним завданням у повсякденній діяльності [2 ІФО 2.1]	
Створює та налагоджує програмні проекти	складає простий план із точних та однозначних вказівок до дій виконавців, виявляє в ньому помилки, оцінює відповідність очікуваному результату [2 ІФО 2.2]	
Розробляє модульні проекти	складає ціле із запропонованих частин, пояснює, як заміна окремих частин приводить до іншого цілого [2 ІФО 2.3]	

Опрацьовує та створює інформаційні продукти з використанням даних різних типів	використовує готові та створює прості інформаційні продукти (текст, зображення, звуки) для отримання, передачі інформації або представлення власних ідей, результатів діяльності [2 ІФО 2.4]
Співпрацює в команді для створення інформаційного продукту	самостійно та відповідально виконує визначені завдання; працює в команді з іншими особами для досягнення спільної мети [2 ІФО 2.5]
<i>Усвідомлене використання інформаційних і комунікаційних технологій та цифрових пристроїв для доступу до інформації, спілкування та співпраці, самостійного опанування новими вміннями</i>	
Використовує широкий спектр цифрових пристроїв	використовує цифрові пристрої вдома, у школі, на вулиці та пояснює їх призначення [2 ІФО 3.1]
Організовує власне інформаційне середовище	організовує власне робоче місце за допомогою дорослих; розпізнає та описує прості проблеми та збої, які виникають у роботі доступних цифрових пристроїв, звертається за допомогою та підтримкою [2 ІФО 3.2]
Спілкується, навчається та співпрацює в мережевих спільнотах	використовує цифрові пристрої, технології для доступу до інформації та спілкування [2 ІФО 3.3]
<i>Усвідомлення наслідків використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього світу та сталого розвитку, дотримання етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії</i>	
Відповідально використовує інформаційні технології у повсякденному житті, захищає себе та власний інформаційний простір	дотримується правил безпечної роботи; захищає власний інформаційний простір; розповідає про проблеми дорослим [2 ІФО 4.1]
Дотримується норм соціальної, міжкультурної та міжособистісної взаємодії	зважає на технічні можливості цифрових пристроїв для спілкування, зокрема з людьми з особливими потребами, поважає приватність повідомлень, толерантно ставиться до відмінностей культур, традицій і різних думок [2 ІФО 4.2]
Дотримується норм правової взаємодії	азначає авторство власних робіт; виявляє повагу до авторства інших осіб [2 ІФО 4.3]

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	
<i>Турбота про особисте здоров'я і безпеку, реагування на діяльність, яка становить загрозу для власного життя, здоров'я, добробуту та інших осіб</i>		
Діє відповідально	демонструє поведінку, яка запобігає або зменшує ризики для життя і здоров'я [2 СЗО 1.1]	
Відстоює інтереси власні та інших осіб	протидіє проявам тиску, неповаги та приниження щодо себе та інших осіб, звертається за допомогою до дорослих [2 СЗО 1.2]	
Надає допомогу	розрізняє, до кого і як звернутися за допомогою; описує приклади такої діяльності [2 СЗО 1.3]	
Поводиться етично	розпізнає здорову етичну поведінку (сумлінність, справедливість, чесність, відповідальність, відвагу, відданість) та наслідкує її [2 СЗО 1.4]	
<i>Визначення альтернатив, прогнозування наслідків, ухвалення рішень з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб</i>		
Розпізнає небезпечні ситуації	розпізнає та описує небезпеку вдома, у школі та навколишньому світі [2 СЗО 2.1]	

Прогнозує наслідки	пояснює, що кожна дія (рішення) має наслідки [2 СЗО 2.2]
Ухвалює рішення	вирішує, як діяти у повсякденних ситуаціях без загрози для життя і здоров'я [2 СЗО 2.3]
Поводиться безпечно	пояснює, від чого залежить безпека вдома, у школі та навколишньому світі [2 СЗО 2.4]
<i>Аргументований вибір на користь здорового способу життя, аналіз і оцінка наслідків та ризиків</i>	
Обмірковує альтернативи власних дій та рішень	визначає здорові та шкідливі звички [2 СЗО 3.1]
Приймає зміни у власному організмі	відзначає зміни у власному організмі і приймає їх [2 СЗО 3.2]
Аналізує вплив поведінки на здоров'я	визначає позитивний і негативний вплив на вибір здорової та безпечної поведінки [2 СЗО 3.3]
Здійснює вибір та отримує задоволення	розпізнає, що приносить задоволення та користь [2 СЗО 3.4]
<i>Підприємливість та етична поведінка для поліпшення здоров'я, безпеки та добробуту</i>	
Вчиться вчитися без шкоди для здоров'я	упорядковує власне навчання відповідно до своїх потреб та рекомендованих умов [2 СЗО 4.1]
Знаходить і перевіряє інформацію	розпізнає знаки, символи і попередження щодо ймовірної небезпеки [2 СЗО 4.2]
Діє ефективно і самостійно	пояснює потреби свої та інших осіб; визначає, від кого та від чого залежить задоволення потреб [2 СЗО 4.3]
Спілкується конструктивно	уважно слухає, запитує про потреби інших осіб та висловлюється так, щоб не образити інших осіб [2 СЗО 4.4]
Виявляє культуру споживання	визнає важливість помірності у споживанні послуг та продукції [2 СЗО 4.5]
Планує майбутнє	пояснює важливість навчання у школі для свого життя та добробуту; планує свій день (навчальний та вихідний) [2 СЗО 4.6]
Співпрацює для досягнення результату діяльності	виконує різні ролі в групі, пояснює у чому цінність спільної роботи [2 СЗО 4.7]

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з громадянської та історичної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	
<i>Встановлення зв'язків між подіями, діяльністю людей та її результатами у часі, пояснення значення пам'ятних для себе та інших громадян України дат (подій)</i>		
Орієнтується в історичному часі	встановлює послідовність подій (раніше/пізніше, до/після, давно/ недовго); пояснює, як і чому люди визначають час [2 ГЮ 1.1]	
Розкриває тривалість і варіативність подій в часі	описує послідовність етапів розвитку людини; намагається пояснити, як події пов'язані між собою [2 ГЮ 1.2]	
Виявляє і прогнозує суспільні (історичні) зміни	розрізняє теперішнє, минуле і майбутнє (було - є - буде) [2 ГЮ 1.3]	
<i>Орієнтація у знайомому соціальному середовищі, долучення до його розвитку, пояснення впливу природи та діяльності людей на нього</i>		
Орієнтується у соціальному середовищі	орієнтується у близькому до місця проживання та освоєному людьми середовищі [2 ГЮ 2.1]	
Виявляє взаємозв'язок природного і	показує, як природа дає людям засоби до існування; описує зміни, які спостерігає у знайомому просторі, пов'язані з людською діяльністю [2 ГЮ 2.2]	

соціального середовища	
Формує разом з іншими особами громадський простір	досліджує об'єкти загального користування у своїй місцевості; дотримується правил поведінки під час гри, прогулянки і відпочинку [2 ГІО 2.3]
<i>Робота з різними джерелами соціальної та історичної інформації, аналіз змісту джерел, їх критична оцінка</i>	
Добирає джерела історичної та суспільно значущої інформації	пояснює, де може знайти потрібну інформацію; виявляє основний зміст джерела інформації; розпитує старших людей про минуле [2 ГІО 3.1]
Аналізує соціальну (історичну) інформацію	запитує про те, що зацікавило; знаходить відповіді на запитання; виокремлює в джерелі інформацію про відому особу/подію [2 ГІО 3.2]
Оцінює достовірність соціальної (історичної) інформації	розрізняє казкові події та події минулого; висловлює припущення про правдивість інформації [2 ГІО 3.3]
<i>Узагальнення інформації з різних джерел, розповідь про минуле і сучасне</i>	
Систематизує та узагальнює соціальну (історичну) інформацію	виокремлює незрозумілі слова і за допомогою дорослих встановлює їх зміст; придумує назву твору, що відображає його зміст [2 ГІО 4.1]
Розповідає про минуле і сучасне	розповідає про себе, свою родину та інших осіб [2 ГІО 4.2]
<i>Представлення аргументованих суджень про відомі факти історії та історичних осіб, а також про події суспільного життя</i>	
Формулює та представляє судження, добираючи аргументи	висловлює свої вподобання; виокремлює фрази та/або дії, які вразили; обмірковує вплив своїх слів та/або дій на думку інших осіб [2 ГІО 5.1]
<i>Усвідомлення почуття власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свобод, повага до прав і гідності інших осіб, протидія дискримінації та нерівному ставленню до особистості</i>	
Формує себе як особистість, утверджує власну гідність	описує себе, свій характер, захоплення, якими відрізняється від інших осіб [2 ГІО 6.1]
Захищає права людини	пояснює свої обов'язки в сім'ї, школі; дотримується правил поведінки, що засвідчують повагу до інших осіб; звертається за допомогою до старших у разі, коли його або інших осіб ображають [2 ГІО 6.2]
Протидіє і запобігає проявам дискримінації та нерівності	розпізнає вчинки і слова, які можуть підтримати або образити; поважає різноманітність, справедливо ставиться до інших осіб [2 ГІО 6.3]
<i>Усвідомлення себе громадянином України, аналіз культурно-історичних основ власної ідентичності, визнання цінності культурного розмаїття</i>	
Усвідомлює себе частиною спільноти	збирає інформацію та розповідає про свою родину, однокласників, Україну; пояснює, що означає бути членом родини, громади, класу; долучається до родинних і національних традицій, пояснює їх значення для себе [2 ГІО 7.1]
Співпрацює з іншими особами	пояснює важливість співпраці у групі; разом з іншими особами визначає послідовність виконання завдань; виконує різні ролі в групі [2 ГІО 7.2]
<i>Дотримання принципів демократичного громадянства, активна участь у житті шкільної спільноти, громади і держави</i>	
Робить відповідальний вибір	домовляється з однокласниками про добросовісні правила взаємодії, дотримується досягнутих домовленостей, пояснює, чому це важливо [2 ГІО 8.1]
Бере участь у розв'язанні проблем	розповідає про свої успіхи, успіхи класу, своєї родини; розповідає про свої проблеми, обирає варіанти їх розв'язання; долучається до корисних справ у

спільнот	родині, класі, школі [2 ГО 8.2]
Осміслює громадсько-політичне життя	розповідає про Україну як про свою Батьківщину, розпізнає державні символи України, шанобливо ставиться до них [2 ГО 8.3]

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мистецької освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	
<i>Художньо-образне, асоціативне мислення у процесі художньо-творчої діяльності через образотворче, музичне та інші види мистецтва</i>		
Творють різними засобами і способами	творють відомими художніми засобами і способами [2 МИО 1.1]	
Імпровізує	експериментує, використовуючи відомі техніки художньо-творчої діяльності, звуками, ритмами, рухами, лініями, кольорами, формами, матеріалами тощо для створення художніх образів [2 МИО 1.2]	
Естетично перетворює навколишній світ	спостерігає за навколишнім світом, фіксує за допомогою вчителя цікаві явища як ідеї для творчості; допомагає прикрасити місце, де навчається, живе [2 МИО 1.3]	
<i>Пізнання мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва</i>		
Аналізує, інтерпретує, оцінює мистецтво	сприймає твори різних видів мистецтва і проявляє емоційно-ціннісне ставлення до них у різний спосіб (словами, рухами, мімікою, лініями, кольорами тощо) [2 МИО 2.1]	
Пізнає мову мистецтва	розрізняє види мистецтва (музичне, образотворче, театральне, хореографічне тощо) і розпізнає притаманні їм засоби виразності [2 МИО 2.2]	
<i>Пізнання себе через художньо-творчу діяльність та мистецтво</i>		
Оцінює власну творчість	оцінює власну творчість за визначеними орієнтирами; пояснює, наскільки вдалося втілити свій задум [2 МИО 3.1]	
Представляє власні досягнення	презентує створені художні образи у зрозумілий спосіб, пояснюючи створене [2 МИО 3.2]	
Взаємодіє з іншими особами через мистецтво	бере участь у колективній творчій діяльності, дотримується правил творчої співпраці; ділиться з іншими особами враженнями від сприйняття мистецтва та творчої діяльності [2 МИО 3.3]	
Регулює власний емоційний стан засобами мистецтва	визначає серед творів і видів художньо-творчої діяльності ті, що подобаються; ділиться емоціями від сприйняття мистецьких творів; творить для власного задоволення [2 МИО 3.4]	

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з фізкультурної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	
<i>Заняття руховою активністю, фізичною культурою та спортом; демонстрація рухових умінь та навичок, використання їх у різних життєвих ситуаціях</i>		
Виконує життєво необхідні рухові дії	виконує вправи на пересування (ходьба, біг, стрибки, лазіння, плавання, ковзання), виконує вправи з предметами та без них (за наявності відповідних умов) [2 ФІО 1.1]	
Моделює рухову діяльність	розпізнає, добирає та виконує фізичні вправи для ранкової гімнастики; розрізняє, добирає та виконує фізичні вправи з різних видів спорту для розвитку фізичних якостей [2 ФІО 1.2]	
Виконує фізичні вправи під час ігрової діяльності та змагань	виконує рухові дії під час рухливих ігор під керівництвом вчителя [2 ФІО 1.3]	
<i>Вибір фізичних вправ для підвищення рівня фізичної підготовленості</i>		

Контролює свій фізичний стан	контролює своє самопочуття за підтримки дорослих у закладі загальної середньої освіти і поза його межами [2 ФІО 2.1]
Аналізує та оцінює вплив фізичного навантаження на стан здоров'я	пояснює значення фізичних вправ для здоров'я людини [2 ФІО 2.2]
Добирає фізичні вправи для розвитку фізичних якостей та зміцнення здоров'я	обирає за допомогою вчителя та виконує вправи/ігри і елементи різних видів спорту для розвитку фізичних якостей [2 ФІО 2.3]
<i>Дотримання правил безпечної і чесної гри, вміння боротися, вигравати і програвати; усвідомлення значення фізичних вправ для здоров'я, задоволення, гартування характеру, самовираження</i>	
Виконує різні соціальні ролі	виконує різні ролі під час рухливих ігор, забав, обрядів та інших форм рухової діяльності [2 ФІО 3.1]
Дотримується безпечної поведінки	дотримується правил безпеки особисто під час рухової діяльності [2 ФІО 3.2]

«Зразок свідоцтва досягнень рівня успішності учнів початкових класів»

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ

Ім'я та прізвище учня / учениці

навчальний рік

Звіт (проміжний) підсумковий

назва закладу освіти

Характеристика результатів навчання	Сформовано (%) (формується) Рівень результату навчання	Характеристика результатів навчання	Сформовано (%) (формується) Рівень результату навчання
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		Природничі освітня галузь	
Українська мова, мова відповідного корінного народу/ національної меншини (мова вивчення)		Установлює взаємозв'язок між об'єктами природи і явищ природи, розрізняє рукописні об'єкти, виготовлені з природних і штучних матеріалів	В
Визначає фактичний зміст, тему, основну думку, пояснює причинно-наслідкові зв'язки сприйнятого на слух висловлення, уточнює інформацію, ставить додатльні запитання	В	Описує зміни, які відбуваються в природі, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними	В
Володіє повчальною навчальною читання вголос і мовчки	В	Обирає обладнання та досліджує об'єкти природи за власною складеною планом, робить висновки і презентує їх	В
Аналізує прочитаний текст, висловлює і обґрунтовує власне ставлення щодо прочитаного, формулює висновки	В	Орієнтується на місцевості за об'єктами природи і з допомогою класу	В
Переказує усно і письмово прочитаний/прослуханий твір з драматичними логічними висловленнями та з творчими доповненнями	В	Знаходить і показує на карті України, материках, океанах та інших об'єктах відносно до навчального завдання	В
Буде в якомусь висловленні (розповідь, опис, міркування, есе, діалог) в усній і письмовій формі, вживає монологічну та діалогічну форми мовлення, дотримується правил культури спілкування	В	Пояснює залежність життя організмів від умов існування, правила природоохоронної поведінки, дотримується цих правил	В
Пише розповідь, дотримується граматичних і орфографічних норм, перевіряє і редагує написане	В	Соціальна і здоров'я збережувальна, громадянська та історична освітня галузь	
Досліджує мовні одиниці та явища, використовує їх для адекватного мовлення	В	Пояснює на прикладах, що означає бути громадянином України, досліджує історію свого роду, сім'ї, рідного краю і презентує результати	В
Українська мова як державна, мова відповідного корінного народу/національної меншини (мова вивчення)		Розповідає про важкі історичні події, пам'ятки природи і культури, видатних людей, у тому числі вихідців, пояснює вплив їх діяльності на життя людей і збереження довколишнього середовища	В
Аналізує справлені на слух висловлення, ставить додатльні запитання	В	Розрізняє первинні потреби і групові потреби, пояснює важливість пошуків і сповіданні поваги і послуги, планує конкретні дії для задоволення власних потреб	В
Читає усно, правильно, виразно, в належному темпі вголос і мовчки	В	Пояснює, від чого залежить безпека в довкіллі, описує можливі ризики проживання на прикладі	В
За кожно висловленні власної думки щодо прочитаного, усно передає свої враження, відчуття	В	Модельне значення по допомозі в різних ситуаціях і рази небезпечних ситуацій, пояснює можливі наслідки та свої дії	В
Переказує та створює тексти, бере участь у діалозі	В	Технологічна освітня галузь	
Пише розповідь, дотримується граматичних і орфографічних норм, перевіряє і редагує написане	В	Організовує робочу мисль відповідно до власних потреб і визначених завдань, дотримується безпечних практичних правил	В
Іноземна мова		Планує послідовність виготовлення виробу за власною обраною технологією обробки матеріалів та виготовляє його	В
Сприймає з розумінням іноземну мову на слух	В	Планує та виконує трудові дії щодо самообслуговування, у тому числі ремонтує ювелірні, пришиває гудзики, сервує стіл	В
Читає з розумінням іноземною мовою	В	Інформаційна освітня галузь	
Викислюється іноземною мовою	В	Використовує цифрові пристрої для виконання навчальних завдань	В
Записує слова, речення, короткі повідомлення про себе, на попередні теми іноземною мовою	В	Створює інформаційні продукти (текст, графічне зображення, презентація) в програмних середовищах	В
Математична освітня галузь		Складає лінійні, розгалужені та циклічні алгоритми на основі їх опису, отримує очікуваний результат дій виконавця за складеним алгоритмом	В
Читає, записує, утворює, порівнює числа, визначає розрядний склад числа	В	Збирає інформацію за допомогою цифрових пристроїв відповідно до навчальних мислей, використовує онлайн-сервіси для спільної діяльності й обміну думками, дотримується безпечної поведінки під час онлайн-взаємодії	В
Володіє навчальними додавання і віднімання, множення і ділення чисел	В		
Читає і записує математичні вирази, у тому числі з змінною, знаходить їх значення, розв'язує рівняння, обирає розв'язок нерівності з змінною	В		
Аналізує текст задачі, створює за потреби модель, обґрунтовує спосіб розв'язування, розв'язує задачі, пропонує і перевіряє розв'язок	В		
Розглядає, будує геометричні фігури, конструює об'єкти з геометричних фігур	В		
Використовує для вимірювання величин додатльні одиниці вимірювання, оперує величинами, користується приладами для вимірювання	В		

Характеристика результатів навчання	Сформовано (%) (формується) Рівень результату навчання
Мистецька освітня галузь	
Описує враження від сприймання творів мистецтва, словесно характеризує твір з використанням мистецької термінології	В
Створює варіанти запропонованих художніх образів засобами образотворчого мистецтва, користується різними художніми матеріалами	В
Співає виразно, відтворює запропоновані ритми (соло та в групі), імпровізує з ритмами	В
Презентує власні художні образи, оцінює власну творчість, пояснює, що вдалося	В
Фізкультурна освітня галузь	
Добирає і виконує фізичні вправи з різних видів спорту, дотримуючись правил безпеки, здійснює самоконтроль самопочуття у процесі виконання фізичних вправ	В
Пояснює значення фізичного навантаження і загартовування для організму людини та виховання сили волі	В
Дотримується правил проведення рухливих ігор та естафет; спілалереживає за результат команди	В

Узагальнювача таблиці результатів навчання учнів які 1-2 клас навчались тільки в градіційній формі (один форма навчання)																							
Назва школи	Мова-інструкційна складова			Математична складова			Проблемна складова			Середня та вища середня загальноосвітня школа			Технічна загальноосвітня школа			Мистецька складова			Фізкультурно-спортивна складова				
	Учні з особливими потребами (за наявності)	Діти з обмеженими фізичними можливостями (за наявності)	Інші діти	Учні з особливими потребами (за наявності)	Діти з обмеженими фізичними можливостями (за наявності)	Інші діти	Учні з особливими потребами (за наявності)	Діти з обмеженими фізичними можливостями (за наявності)	Інші діти	Учні з особливими потребами (за наявності)	Діти з обмеженими фізичними можливостями (за наявності)	Інші діти	Учні з особливими потребами (за наявності)	Діти з обмеженими фізичними можливостями (за наявності)	Інші діти	Учні з особливими потребами (за наявності)	Діти з обмеженими фізичними можливостями (за наявності)	Інші діти	Учні з особливими потребами (за наявності)	Діти з обмеженими фізичними можливостями (за наявності)	Інші діти		
Мушкетери	Учнів	19	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18	17
	дівчат	0	2	1	0	1	2	1	0	1	2	1	0	1	2	1	0	1	2	1	0	1	2
	хлопців	19	15	17	17	16	16	17	17	16	16	17	17	16	16	17	17	16	16	17	17	16	16
	Усього	19	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18	17	18	17
	Успішність	94,7%	92,6%	97,7%	93,0%	96,4%	94,7%	94,7%	96,0%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%
	Успішність за предметом	94,7%	95,5%	97,7%	93,0%	96,4%	94,7%	94,7%	96,0%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%

Таблиця №3

«Анкета вчителів класоводів про досвід навчання учнів у дистанційній та традиційній формах навчання у молодшому шкільному віці»

АНКЕТА

Шановні вчителі!

Мене звати Світлик Яна Андріївна, я навчаюся в Закарпатському угорському інституті ім. Ференца Ракоці II, студентка шостого курсу, спеціальність початкова освіта.

Прошу вашої допомоги у тому що, на основі ваших відповідей мала можливість проаналізувати успішність молодших школярів.

1. ПІБ _____

2. Вік _____

3. Рівень освіти:

- Початкова освіта (Бакалавр)
- Початкова освіта (Магістр)
- інше _____

4. В якому закладі отримали диплом? _____

5. Ваш стаж роботи вчителем початкових класів? _____

6. На вашу, які фактори впливають на успішність молодших школярів

(можна вибрати декілька):

- мотивація;
- генетичний фактор;
- середовище, в якому знаходиться та виховується дитина;
- оцінювання;
- матеріальне середовище;
- стиль виховання.

7. На вашу думку, які компетентності учнів розвиваються найефективніше в нетрадиційній формі навчання?

---

8. На вашу думку, які компетентності учнів розвиваються найефективніше в дистанційній формі навчання?

---

9. На вашу думку, чи вдосконалилося володіння комп'ютерною технікою в дітей молодших класів під час дистанційного навчання?

---

10. На вашу думку, в дистанційній формі краще розвиваються мовні чи математичні компетентності ?

---

11. Чи на достатньо рівні розвивається соціальні компетентності ?

---

12. Перевага традиційного навчання

---

13. Перевага дистанційного навчання

СПИСОК ТАБЛИЦЬ:

<i>Таблиця №7.</i> Рівень успішності учнів за освітніми галузями Ільницького ЗЗСО (очна форма навчання).....	57
<i>Таблиця №8.</i> Рівень успішності учнів за освітніми галузями Ільницького ЗЗСО (дистанційна форма навчання)	58
<i>Таблиця №9.</i> Рівень успішності учнів за освітніми галузями Мукачівська спеціалізована школа №4 (очна форма навчання).....	60
<i>Таблиця №10.</i> Рівень успішності учнів за освітніми галузями Мукачівська спеціалізована школа №4 (дистанційна форма навчання)	61
<i>Таблиця №11.</i> Рівень успішності учнів за освітніми галузями Свалявська школа №1 (очна форма навчання).....	62
<i>Таблиця №12.</i> Рівень успішності учнів за освітніми галузями Свалявська школа №1 (дистанційна форма навчання)	63
<i>Таблиця №13.</i> Віковий склад вчителів	65
<i>Таблиця №14.</i> Рівень освіти вчителів	65
<i>Таблиця №15.</i> Заклад, у якому здобули освіту	66
<i>Таблиця №16.</i> Розподіл педагогічного досвіду (стаж).....	66
<i>Таблиця №17.</i> Фактори, які впливають на успішність молодших школярів	67
<i>Таблиця №18.</i> Компетентності, які краще розвиваються у дистанційній формі навчання	68

СПИСОК ДІАГРАМ:

<i>Діаграма №1.</i> Рівень успішності учнів за освітніми галузями Ільницького ЗЗСО (очна форма навчання).....	58
<i>Діаграма №2.</i> Рівень успішності учнів за освітніми галузями Ільницького ЗЗСО (дистанційна форма навчання)	59
<i>Діаграма №3.</i> Рівень успішності учнів за освітніми галузями Мукачівська спеціалізована школа №4 (очна форма навчання)	60
<i>Діаграма №4.</i> Рівень успішності учнів за освітніми галузями Мукачівська спеціалізована школа №4 (дистанційна форма навчання)	61
<i>Діаграма №5.</i> Рівень успішності учнів за освітніми галузями Свалявська школа №1 (очна форма навчання).....	62
<i>Діаграма №6.</i> Рівень успішності учнів за освітніми галузями Свалявська школа №1 (дистанційна форма навчання)	63
<i>Діаграма №7.</i> Віковий склад вчителів	65
<i>Діаграма №8.</i> Рівень освіти вчителів	65
<i>Діаграма №9.</i> Заклад, у якому здобули освіти.....	66
<i>Діаграма №10.</i> Розподіл педагогічного досвіду (стаж)	66
<i>Діаграма №11.</i> Фактори, які впливають на успішність молодших школярів	67

Звіт про перевірку схожості тексту Oxsico

Назва документа:

Світлик Яна.pdf

Ким подано:

Greba Ildikó

Дата перевірки:

2024-05-27 10:19:37

Дата звіту:

2024-05-27 11:21:20

Ким перевірено:

I + U + DB + P + DOI

Кількість сторінок:

79

Кількість слів:

18375

Схожість 6%	Збіг: 44 джерела	Вилучено: 0 джерела
Інтернет: 37 джерела	DOI: 0 джерела	База даних: 0 джерела
Перефразовування 2%	Кількість: 34 джерела	Перефразовано: 1155 слова
Цитування 17%	Цитування: 364	Всього використано слів: 7695
Включення 0%	Кількість: 0 включення	Всього використано слів: 0
Питання 0%	Замінені символи: 0	Інший сценарій: 6 слова